اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

سه‌شنبه
• ۲۲ شهریور ۱۴۰۱
• ۱۶ صفر ۱۴۴۴
• ۱۳ سپتامبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۴۶۸ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۱۵۰ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه ابلاغ شد

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی، سیاست‌های کلی برنامه هفتم را به سران سه قوه، رئیس مجمع تشخیص مصلحت و رئیس ستاد کل نیروهای مسلح ابلاغ کردند. به گزارش فارس، سیاست‌های کلی برنامه هفتم در ۷ سرفصل «اقتصادی»، «امور زیربنایی»، «فرهنگی و اجتماعی»، «علمی، فناوری و آموزشی»، «سیاسی و سیاست خارجی»، «دفاعی و امنیتی»، «اداری، حقوقی و قضایی» و در ۲۶ بند تصویب شده است.

سیاست‌های کلی برنامه هفتم که با اولویت اصلی «پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت» تعیین شده، ابلاغ شده است.

۲

طرح: سامان شرف‌الدین

تصمیمات بزرگ در اتاق‌های کوچک گرفته می‌شود

اظهارات متناقض بلای جان اقتصاد

۴-۶-۸-۹-۱۰-۱۲-۱۴-۱۵

سرمقاله

سرمایه نیازمند اطمینان به فردا ۲

یادداشت‌های امروز

ثبات، لازمه بهبود تجارت داخلی و خارجی ۸

آموزش و اطلاع‌رسانی لازمه اجرای قانون ۹

حرکت چرخ تولید مسکن با افزایش همکاری‌ها ۱۰

شفافیت با احیای گزارش‌های نظارتی ۱۵

گزارش روز

شراکت بانک‌ها در سود و زیان دانش‌بنیان‌ها

اگر از فعالان و صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان بپرسید که مهم‌ترین چالش آنها در راه رسیدن به شکوفایی و توسعه چیست، واضح است که شمار زیادی از آنها از نحوه دریافت تسهیلات و تامین منابع مالی سخن می‌گویند؛ آنها از فرآیندهای دشوار و گذاشتن وثیقه‌های سنگین تا بازپرداخت‌های تمام‌نشدنی گله‌مند هستند؛ در این میان، صندوق نوآوری و شکوفایی به‌عنوان یکی از متولیان شرکت‌های دانش‌بنیان در تلاش است با تسهیل این روند، شرایط را برای دانش‌بنیان‌ها راحت‌تر کند تا شاید اندکی از بار و فشار روانی تامین سرمایه برای اهالی این اکوسیستم کم شود.

۱۳

سرمقاله

سرمایه نیازمند اطمینان به فردا

محمدرضا مودودی
مدیر خانه ترویج تجارت جهانی

مروری بر تاریخ اقتصادی ایران یک واقعیت را آشکار می‌سازد و آن اینکه به‌نظر می‌رسد ایران با کشف نفت در یک سده اخیر، ناگهان از یک نظام کشاورزی به یک نظام نفتی تغییر وضعیت داد. در این جهش ناگهانی اقتصاد کشور آن‌طور که باید با ادبیات و محتوای جامعه صنعتی که اساس مدرنیته بر آن استوار است، آشنا نشد. در نتیجه همچنان که در فرهنگ کشاورزی، چشم کشاورز به برکت آسمان و نزولات آن است، در فرهنگ نفتی نیز امیدها فقط معطوف به استخراج و فروش نفت در بازارهای جهانی است. در نهایت دولت‌ها به‌جای ترویج فرهنگ آموزش، اشتغال، مشارکت، سرمایه‌گذاری و خلاقیت و نوآوری فقط به‌دنبال کسب درآمدهای ارزان از مال‌الاجاره یا رانت نفت هستند و در این راستا سهم و حقی را نیز برای نسل‌های آتی قائل نیستند که به سبب آن برای آیندگان سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت کنند.

در این شرایط سوالی مطرح است؛ اینکه چرا باوجود تجربه دوره‌هایی درخشان از تاریخ شکوفایی اقتصادی (نظیر دوره‌هایی از قرن نهم و دوازدهم میلادی و همین اواخر یعنی دهه ۵۰ و ۸۰ شمسی) فرآیند انباشت سرمایه در ایران به‌صورت پایدار نهادینه نشد و آن فرهنگی که منجر به شکل‌گیری دنیای مدرن، توسعه فضای اجتماعی و سیاسی و تبدیل جامعه کارآفرین به یک طبقه اجتماعی پیشرو در دنیای غرب شد، هیچ گاه در ایران شکل نگرفت. همچنین باوجود تمام شعارها و ادعاهای تمام حکومت‌ها، سرمایه و سرمایه‌دار در ایران هیچ گاه از یک امنیت پایدار و طولانی‌مدت و از یک نگاه حمایت‌گرانه برخوردار نشد؟!

علاوه بر ساختار اقتصادی در عرصه سیاست نیز نظام‌های سیاسی ایران همواره عمر کوتاهی داشته و از ثبات و بقای طولانی‌مدت برخوردار نبودند و با توسعه فناوری و دانش حکمرانی، عمر حکومت‌های ایرانی رو به کاهش گذاشته؛ به‌طوری که در طول هزاره یا حتی سده گذشته، شاهد تحولاتی بنیادین در رژیم‌ها، حکومت‌ها و دولت‌های غیرهمسو بوده‌ایم. در این فرآیند دولت‌ها در طول دوران ظهور دیوان‌سالاری در ایران، بیش از هر ساختار دیگری دستخوش تحولات و دگرگونی عمیق بوده و به‌جای چالاکی و چربی‌زدایی، هر روز فربه‌تر و سنگین‌تر از گذشته شده‌اند و کار به جایی رسیده که امروزه سهم بالایی از اقتصاد را به‌صورت رانت، تصاحب کرده‌اند!

می‌دانیم که انباشت سرمایه نیازمند اطمینان به فردا، امنیت فضای کسب‌وکار و به تعویق انداختن مصرف امروز است که به آن پس‌انداز می‌گویند و بدیهی است در شرایط رکود یا تورم مزمن، پس‌انداز فقط به‌معنی استهلاک منابع و کاهش ارزش دارایی است و هیچ عقل سلیمی تن به آن نمی‌دهد.

اما نکته خطرناک‌تر آن است که چنین رویکردی، باعث تغییر فرهنگ سرمایه‌گذاری بلندمدت به دلالی و واسطه‌گری می‌شود و سرمایه‌داران را از انباشت منابع خود در یک فعالیت قابل‌رصد و پایدار (نظیر فعالیت‌های صنعتی) پرهیز می‌دهد و آنان را به فعالیت‌های کوتاه‌مدت اما پرسود تشویق می‌کنند.

نتیجه آنکه چنین نگاه کوتاه‌مدتی باعث ترویج فرهنگ سودجویی می‌شود و تخریب‌های مداوم ساختارهای مدیریتی و اقتصادی، اطمینان و امنیت سرمایه و سرمایه‌دار را برای مشارکت‌های بلندمدت از بین می‌برد و به سمت رانت‌هایی معطوف می‌کند که در حوزه اقتدار دولت است و بسیار ارزان‌تر از تولید حاصل می‌شود.

همین رویکرد سبب شده جامعه به‌جای گرایش به آموزش و ترویج فرهنگ سختکوشی و قناعت و پس‌انداز، در پی کسب درآمدهای ارزان رانتی عمدتا دولتی باشد و فرهنگ رشوه و تبانی و عضویت در شبکه عنکبوتی فساد را جایگزین تولید و تجارت مشروع کند. بدیهی است در چنین فضایی نوآوری و خلاقیت و استعداد و توانمندی آنقدر اهمیت ندارند که رابطه و رانت و تبانی و ژن خوب!!

نتیجه این وضعیت آن شده که گاهی نااهلان و ناکارآمدان حتی به قیمت تملق و چاپلوسی چاکری، دست از میزهای قدرت برنمی‌دارند، چراکه جز این توانایی و استعداد دیگری ندارند و نخبگان و فرهیختگان و توانمندان، یا ناگزیر از کوچ و مهاجرت می‌شوند یا در گوشه انزوا خون دل می‌خورند. مادامی که هیچ دست سازنده‌ای اقدام به بازسازی و اصلاح این ساختار و فرهنگ منحط نمی‌کند و در پی ساخت بنایی با ساختار مستحکم و بلندمدت برای نظام حکمرانی اقتصادی نیست و همه دولت‌ها در حال ساخت خانه‌های کلنگی با طول عمر کوتاه اما با هیاهوی بسیار هستند، سفره‌های مردم تاوان می‌پردازند و شاهد مرگ تدریجی محیط کسب‌وکار کوچک خود در دنیایی هستند که هر روز سهم بیشتری از رفاه و آسایش را نصیب ملت‌های توسعه‌یافته می‌کند.

این دردناک است که تعریف امروز از نخبگی و زرنگی، نه در خلق و نوآوری و توسعه، بلکه در توفیق نفوذ به کانون قدرت و رسیدن به درآمدهای طلایی و بهره‌برداری از نعمات رانت دولت‌هایی است که تا امروز دستاورد دیگری جز اتلاف منابع ارزشمند ملی نداشته‌اند!

فراموش نکنیم که توسعه در مفهوم عمیق‌تر آن، فرآیندی است که نه فقط نیازهای زمان حال، بلکه خواسته‌های آیندگان را نیز در بستر اقتصادی، سیاسی و فرهنگی و زیست‌محیطی آینده درک کند و با نگاه به حقوق، نیازها و توانایی‌های نسل فردایی به آنها پاسخ دهد و هر چیز غیر از این، توسعه‌ای ناقص و عقیم خواهد بود.

بیانیه تروئیکای اروپا نسنجیده بود

آماده همکاری با آژانس هستیم

سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: بیانیه تروئیکای اروپا یک موضع نادرست و نسنجیده در یک زمان نادرست بود.

به گزارش ایرنا، ناصر کنعانی، سخنگوی دستگاه دیپلماسی در نشست خبری، با اشاره به برگزاری راهپیمایی اربعین و حضور زائران ایرانی در این راهپیمایی، گفت: از میزبانی شایسته و کریمانه دولت و ملت عراق از زائران اربعین حسینی از جمله زائران ایرانی تشکر و قدردانی می‌کنیم. وی همچنین در واکنش به بیانیه تروئیکای اروپا، تصریح کرد: این بیانیه، یک موضع نادرست و نسنجیده در یک زمان نادرست بود.

سخنگوی دستگاه دیپلماسی با بیان اینکه توصیه ما به شرکای اروپایی روند گفت‌وگوهای وین این است که مسیر سازنده را در پیش بگیرند و خطای گذشته را جبران کنند و در یک مسیر سازنده و متکامل تلاش کنند مسیر برای توافق باز شود، اظهار کرد: ایران آمادگی خود را برای ادامه همکاری سازنده با آژانس اعلام کرده و می‌کند و آمادگی دارد در مسیر زدودن تصاویر ساختگی و غیرواقعی در زمینه فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای خود با آژانس همکاری کند. کنعانی اضافه کرد: همکاری با آژانس هم در مسیر حقوقی و هم در مسیر تکالیف است. ایران همان‌طور که تکالیفی دارد حقوقی هم دارد.

▣ پیش‌نویس قطعنامه‌ای ارائه نشده است

کنعانی همچنین در واکنش به احتمال صدور قطعنامه در نشست آتی شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، گفت: تا جایی که اطلاع داریم تا الان پیش‌نویس قطعنامه‌ای برای نشست ارائه نشده است. معتقدیم هر گونه تکرار اقدام غیرسازنده مشابه اقدام غیرسازنده قبلی در آژانس دوباره نتیجه غیرسازنده خواهد داشت.

وی افزود: امیدواریم برخی کشورها اعتبار آژانس را به‌عنوان سازمان فنی و تخصصی و غیرسیاسی قربانی دیدگاه‌ها و منافع سیاسی خود نکنند.

سخنگوی وزارت امور خارجه با بیان اینکه امیدواریم مدیرکل آژانس نقش حرفه‌ای خود را در این زمینه ایفا و به حفظ اعتبار و جایگاه حرفه‌ای و تخصصی آژانس توجه بیشتری کند، تاکید کرد: ایران هرگونه اقدام و واکنش خود را در ارتباط با تحولات آتی متناسب با تحولی که در آژانس رخ خواهد داد تنظیم می‌کند.

▣ منتظر دریافت پاسخ رسمی از امریکا هستیم

کنعانی همچنین درباره پاسخ طرف مقابل به پاسخ اخیر ایران و همچنین اظهارات وزیر خارجه امریکا که مدعی شد برخی شکاف‌ها در مذاکرات را پُر کردیم و ایران از برخی درخواست‌های خارج و غیرمرتبط با برجام کوتاه آمده، تصریح کرد: پاسخ ایران قبلا داده شد و در این باره منتظر دریافت پاسخ رسمی هستیم.

وی افزود: ضرورت دارد مقامات دولت امریکا رفتار سازنده‌ای را برای دستیابی به توافق در پیش بگیرند. ما بارها تاکید کرده‌ایم و دوباره تاکید می‌کنیم کشوری که به‌طور یکجانبه از توافق امضا شده در سال ۲۰۱۵ میلادی خارج شده و مانع دستیابی به یک توافق مبتنی بر منافع مشترک در روند توافق شده و با اعمال تحریم‌های غیرقانونی و یکجانبه و غیرمنطقی هزینه‌های زیادی را بر دولت و ملت ایران تحمیل کرده، حق ندارد اکنون در مقام مدعی قرار بگیرد و ژست طلبکارانه به خود بگیرد.

سخنگوی دستگاه دیپلماسی گفت: این امریکا است که باید برای بازگشت به روند توافق اثبات کند که یک عضو قابل‌اعتماد است. این دولت امریکاست که باید اثبات کند یک رژیم قانون‌گریز و بحران‌آفرین نیست. این امریکا است که باید اثبات کند به هنجارهای بین‌المللی پایبند است و به نرم‌های بین‌المللی احترام می‌گذارد.

کنعانی با بیان اینکه ایران در پاسخ داده شده به هماهنگ‌کننده اتحادیه اروپا به هیچ عنوان موضوعات جدیدی که مانع شکل‌گیری توافق و جمع‌بندی آن شود مطرح نکرده، اظهار کرد: اینکه طرف‌های مقابل برای امتیازگیری می‌خواهند به جنگ روانی متوسل شوند و به زیاده‌خواهی روی بیاورند بسیار طبیعی است که جمهوری اسلامی ایران نه به زیاده‌خواهی تمکین و نه از خطوط قرمز خود عبور می‌کند.

سخنگوی وزارت امور خارجه با بیان اینکه ما معتقدیم امریکا و اروپا به‌ویژه صادرکنندگان سه‌گانه بیانیه اخیر باید اثبات کنند که در روند مذاکره به نرم‌های بین‌المللی پایبند هستند، گفت: تاکید می‌کنیم اگر اراده سیاسی در طرف مقابل وجود داشته باشد، زمینه برای دستیابی به یک توافق همه‌جانبه تامین‌کننده منافع و مصالح متقابل فراهم است.

کنعانی درباره صدور ویزا برای رئیس جمهوری کشورمان به‌منظور شرکت در نشست مجمع عمومی سازمان ملل، بیان کرد: دولت امریکا براساس موافقتنامه موظف است زمینه حضور سران و نمایندگان همه اعضای ملل متحد را در نشست‌های تخصصی این سازمان از جمله مجمع عمومی فراهم کند و انتظار داریم درباره ایران نیز به تعهداتش عمل کند.

وی اضافه کرد: ما خیلی به اینکه در داخل امریکا مقامات و مسئولانی در کنگره در این زمینه مشغول طرح مباحث غیرسازنده هستند، توجه نمی‌کنیم و به مسئولیت‌های دولت امریکا به‌عنوان میزبان توجه می‌کنیم و انتظار داریم این مسئولیت‌ها انجام شود. نهاد ریاست‌جمهوری در این زمینه اطلاع‌رسانی خواهد کرد.

رهبر معظم انقلاب سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه را ابلاغ کردند

پیشرفت اقتصادی توام با عدالت در اولویت

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی، سیاست‌های کلی برنامه هفتم را به سران سه قوه، رئیس مجمع تشخیص مصلحت و رئیس ستاد کل نیروهای مسلح ابلاغ کردند. به گزارش فارس، سیاست‌های کلی برنامه هفتم در ۷ سرفصل «اقتصادی»، «امور زیربنایی»، «فرهنگی و اجتماعی»، «علمی، فناوری و آموزشی»، «سیاسی و سیاست خارجی»، «دفاعی و امنیتی»، «اداری، حقوقی و قضایی» و در ۲۶ بند تصویب شده است. سیاست‌های کلی برنامه هفتم که با اولویت اصلی «پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت» تعیین شده، ابلاغ شده است.

سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله هفتم در حوزه اقتصاد عبارتند از:

۱- هدف کلی و اولویت اصلی برنامه هفتم با رعایت سیاست‌های کلی مصوب، پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت با نرخ رشد اقتصادی متوسط ۸ درصد در طول برنامه تعیین می‌شود؛ با تاکید بر افزایش بهره‌وری کل عوامل تولید (منابع انسانی، سرمایه، فناوری و مدیریت).

۲- ایجاد ثبات در سطح عمومی قیمت‌ها و نرخ ارز و تک‌رقمی کردن تورم طی ۵ سال و جهت‌دهی به نقدینگی و اعتبارات بانکی به سمت فعالیت‌های مولد و جذابیت‌زدایی از فعالیت‌های غیرمولد.

۳- اصلاح ساختار بودجه دولت.

۴- ایجاد تحول در نظام مالیاتی با رویکرد تبدیل مالیات به منبع اصلی تامین بودجه جاری دولت، ایجاد پایه‌های مالیاتی جدید، جلوگیری از فرار مالیاتی و تقویت نقش هدایت و تنظیم‌گری مالیات در اقتصاد با تاکید بر رونق تولید و عدالت مالیاتی.

۵- استقرار نظام جامع تامین اجتماعی مشتمل بر حوزه‌های امدادی، حمایتی و بیمه‌ای در سطوح پایه، مازاد و مکمل به‌منظور ارائه عادلانه خدمات.

در امور زیربنایی اولویت‌ها به ترتیب زیر عنوان شده است:

۱- تامین امنیت غذایی و تولید حداقل ۹۰ درصد کالاهای اساسی و اقلام غذایی در داخل، همراه با حفظ و ارتقای ذخایر ژنتیکی و منابع آبی و افزایش سطح سلامت و ایمنی مواد غذایی. اصلاح الگوی کشت با توجه به مزیت‌های منطقه‌ای و منابع آبی با اولویت‌بخشی به تولید کالاهای راهبردی کشاورزی.

۲- استقرار نظام مدیریت یکپارچه منابع آب کشور و افزایش بهره‌وری حدود ۵ درصدی آب کشاورزی.

۳- افزایش حداکثری تولید نفت خام و گاز طبیعی در میادین مشترک.

۴- اجرای چند طرح عظیم اقتصادی ملی، پیشران، زیرساختی، روزآمد و مبتنی بر آینده‌نگری.

۵- فعال‌سازی مزیت‌های جغرافیایی-سیاسی و تبدیل جمهوری اسلامی ایران به مرکز مبادلات و خدمات تجاری، انرژی، ارتباطات و حمل‌ونقل با روان‌سازی مقررات و ایجاد و توسعه زیرساخت‌های لازم.

۶- تحقق سیاست‌های کلی آمایش سرزمین با توجه به مزیت‌های بالفعل و بالقوه و اجرایی ساختن موارد برجسته آن با توجه ویژه به دریا، سواحل، بنادر و آب‌های مرزی.

۷- ارتقای نظام سلامت براساس سیاست‌های کلی سلامت.

در بعد فرهنگی و اجتماعی اولویت‌ها این‌گونه تعریف شده است:

۱- اعتلای فرهنگ عمومی در جهت تحکیم سبک زندگی اسلامی-ایرانی، تقویت همبستگی و اعتماد به‌نفس ملی، ارتقای هویت ملی و روحیه مقاومت، کار و تلاش در جامعه با بسیج تمامی امکانات و ظرفیت‌های کشور، دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و مردمی و افراد و شخصیت‌های اثرگذار علمی و اجتماعی و حمایت و پشتیبانی مؤثر دولت از آن.

۲- تقویت کارآیی و اثربخشی رسانه ملی در گسترش و تعمیق فرهنگ اسلامی-ایرانی و مواجهه موثر با جنگ روانی و تهاجم فرهنگی و سیاسی دشمنان.

۳- تحکیم نهاد خانواده و رفع موانع رشد و شکوفایی بانوان.

۴- افزایش نرخ باروری و موالید به حداقل ۲/۵ طی ۵ سال با حمایت همه‌جانبه از فرزندآوری و رفع موانع و ایجاد مشوق‌های موثر و اصلاح فرهنگی.

۵- توسعه صنعت گردشگری و ترویج صنایع‌دستی.

۶- ارتقای سلامت اجتماعی و پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی به‌ویژه اعتیاد، حاشیه‌نشینی، طلاق و فساد براساس شاخص‌های معتبر و بهره‌گیری حداکثری از مشارکت مردم با زمان‌بندی متناسب.

اولویت‌های علمی، فناوری و آموزشی به شرحی که در ادامه می‌آید تعریف شده است:

۱- برقراری حاکمیت ملی و صیانت از ارزش‌های اسلامی-ایرانی در فضای مجازی با تکمیل و توسعه شبکه ملی اطلاعات و تامین محتوا و خدمات متناسب و ارتقای قدرت سایبری در تراز قدرت‌های جهانی با تاکید بر مقاوم‌سازی و امنیت زیرساخت‌های حیاتی و کلان داده کشور.

۲- افزایش شتاب پیشرفت و نوآوری علمی و فناوری و تجاری‌سازی آنها به‌ویژه در حوزه‌های اطلاعات و ارتباطات و زیست فناوری و ریزفناوری و انرژی‌های نو و تجدیدپذیر.

در بعد سیاسی و سیاست خارجی اولویت‌ها این‌گونه تعیین شده است:

۱- کنش‌گری فعال در دیپلماسی رسمی و عمومی با ایجاد تحول و ظرفیت‌سازی ارزشی و انقلابی در نیروی انسانی در دستگاه دیپلماسی و همکاری هدفمند و موثر سازمان‌ها و نهادهای مسئول در امور خارجی.

۲- تقویت رویکرد اقتصادمحور در سیاست خارجی و روابط منطقه‌ای و جهانی و تقویت پیوندهای اقتصادی با اولویت همسایگان.

ترتیب اولویت‌های دفاعی و امنیتی به شرحی که در ادامه بیان می‌شود، است:

۱- تقویت بنیه دفاعی به‌منظور ارتقای بازدارندگی و اکتساب فناوری‌های اقتدارآفرین موردنیاز صنایع دفاعی و امنیتی با تاکید بر خودکفایی کشور در سامانه‌ها، تجهیزات و خدمات اولویت‌دار با تخصیص حداقل ۵ درصد بودجه عمومی کشور.

۲- تقویت زیرساخت‌ها و بهینه‌سازی سازکارهای عمومی و دستگاهی برای مصون‌سازی و ارتقای تاب‌آوری در قبال تهدیدات، به‌ویژه تهدیدات سایبری، زیستی، شیمیایی و... با اولویت پدافند غیرعامل.

در امور اداری، حقوقی و قضایی اولویت‌ها به ترتیب زیر عنوان شده است:

۱- تحول در نظام اداری و اصلاح ساختار آن مبتنی بر سیاست‌های کلی نظام اداری با تاکید بر هوشمندسازی و تحقق دولت الکترونیک، حذف تشکیلات موازی و غیرضرور، بروز رسانی قوانین و مقررات، اصلاح روش‌ها و رفع فساد و زمینه‌های آن در مناسبات اداری.

۲- روزآمدسازی سند تحول قضایی و اجرای آن.

عکس روز

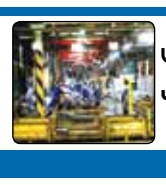
خشک‌شدن آب سد اکباتان همدان

عکس: تسنیم

ویژه تر از خبر

محدودیت‌های ترافیکی راهپیمایی جاماندگان اربعین

فرمانده انتظامی تهران بزرگ تمهیدات انتظامی و محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ترافیکی برای برگزاری مراسم راهپیمایی جاماندگان اربعین در پایتخت را تشریح کرد. به گزارش ایسنا، سردار حسین رحیمی در نشست طرح انتظامی و ترافیکی راهپیمایی جاماندگان اربعین که صبح روز گذشته در محل پلیس راهور تهران بزرگ برگزار شد، گفت: شنبه هفته آینده، مصادف با روز اربعین، راهپیمایی جاماندگان اربعین از میدان امام حسین(ع) تا حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) در شهرری برگزار خواهد شد. پلیس در این زمینه سنگین‌ترین مسئولیت را دارد و باید شرایط ترافیکی این راهپیمایی را فراهم کند و در واقع کار پلیس راهنمایی و رانندگی بر همه امور اولی است. بر این اساس ۵ قرارگاه در تهران فعال خواهد شد. وی ادامه داد: مسیر راهپیمایی به‌صورت بلوک‌بندی شده در اختیار قرارگاه‌ها خواهد بود. عناصر نامحسوس اطلاعاتی، آگاهی، راهور و انتظامی نیز در این قرارگاه‌ها خواهند بود و حتی هزار همکار پلیس زن در این روز حضور داشته و همکاری خواهند کرد. رحیمی درباره محدودیت ترافیکی محورها در طول برگزاری راهپیمایی نیز گفت: در خیابان شهدا، میدان شوش و خیابان شوش، خیابان فداییان اسلام و محورهای اصلی راهپیمایی از نیمه‌شب همکاران پلیس راهنمایی و رانندگی حضور داشته و مکلف به پاکسازی مسیر هستند. اول باید پلیس راهور مسیرها را پاکسازی کند تا بخش‌های امنیتی نیز بتوانند کار خود را انجام دهند. از ساعت ۲۴ روز ۲۵ شهریور این محدودیت برقرار خواهد شد. وی تصریح کرد: قبل از شروع راهپیمایی مسیرهای پنج‌گانه میدان امام حسین، میدان جمهوری، میدان امامزاده حسن، مسیر باقرشهر به حرم و جاده ورامین به حرم که همه به خیابان فداییان اسلام که مسیر اصلی است ختم می‌شوند پاکسازی خواهند شد. فرماندهان انتظامی شرق و غرب نیز به ما کمک خواهند کرد تا مشکلی ایجاد نشود. همچنین یگان امداد، پلیس پیشگیری، یگان ویژه و حتی عوامل ستادی در روز اربعین تا پایان مراسم در آماده‌باش خواهند بود. وی با اشاره به آمادگی حداکثری پلیس برای مراسم اربعین گفت: بالغ بر ۱۵ هزار نیروی پلیس و ۵۰۰ گشت برای این مراسم پیش‌بینی شده است. رئیس پلیس پایتخت با اشاره به فعالیت کمیته‌های مربوط به ستاد جاماندگان اربعین نیز اظهار کرد: یکی از این کمیته‌ها کمیته حمل‌ونقل و ترافیک است که ریاست آن برعهده رئیس پلیس راهور تهران بزرگ قرار دارد و جلساتی نیز در این زمینه برگزار شده است. این صحبت‌ها انجام شده تا از حداکثر اتوبوس‌ها و ون‌ها استفاده شود. رحیمی درباره پارکینگ‌ها نیز گفت: پارکینگ‌ها نیز به‌صورت مطلوب پیش‌بینی شده‌اند و بنرهای مربوطه نصب خواهند شد.

عملکرد سلیقه‌ای تناقض‌زاست

شراکت بانک‌ها در سود و زیان دانش‌بنیان‌ها

سرگیجه رشد اقتصادی

آیا بحران آب با آب‌های ژرف رفع می‌شود؟

رویاپردازی به جای چاره‌اندیشی

عمق فاجعه بی‌آبی در ایران در سال‌های گذشته مسئولان را به سمت اجرای سیاست‌های عجیب‌وغریبی سوق داده؛ از انتقال آب و امید به بارورسازی ابرها گرفته تا حالا که برخی به وجود منابع آب رویایی و قابل‌استفاده در عمق هزاران متری زمین امید دارند. در این میان، بسیاری از کارشناسان هشدار می‌دهند که شاید رویای وجود منابع آب ژرف گسترده در کشور برای حل بحران آب، واقعیت نداشته باشد.

استفاده از آب‌های ژرف، جایگاه حقوقی درستی ندارد

چندی پیش علی‌اکبر محرابیان، وزیر نیرو، استفاده از آب ژرف را راهکاری برای حل مشکل آبی کشور اعلام کرد. به‌گفته وی باید منابع تامین آب را متنوع و علاوه بر تامین آب از دریا، از منابع آب ژرف نیز استفاده کنیم که در شرق ایران می‌توان در عمق ۲ تا ۳ هزار متری زمین از به آن رسید. تاکنون حفر دو چاه ژرف در کشور به آب رسیده، ای‌سی (EC) آب حدود ۱۲ هزار بوده که با تصفیه تا حدودی می‌توان از آن استفاده کرد. البته نرخ تمام‌شده آب نسبت به خطوط انتقال در برخی موارد، بسیار کمتر است.

به‌گفته وزیر نیرو، مطالعات و اکتشافات خوبی در این زمینه انجام شده و این طرح قرار است با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی به اجرا برسد و اکنون در مرحله مطالعه قرار دارد.

صحبت‌های وزیر نیرو، انتقادهایی را دربرداشت. داریوش مختاری، کارشناس مدیریت منابع آبی در این‌باره به ایسنا گفت: برای استفاده از آب‌های ژرف، جایگاه حقوقی درستی تعریف نشده است. همچنین قوانین موجود در حوزه آب، نیاز به بازنگری دارند و باید موردتوجه قرار بگیرند و اگر مباحثی از نظر حقوقی مشخص و شفاف نیست، لازم است معیارهای دقیقی برای آنها تعریف کنیم.

وی افزود: اگر قوانین حقوقی منابع را در نظر بگیریم، بهره‌برداری از آب‌های ژرف از نظر حقوق بین‌نسلی نیز موردتایید نیست و با توجه به اینکه مدیریت خوبی در حوزه منابع آبی انجام‌نشده و ما یک بازنده بزرگ در حفظ منابع آبی هستیم و بهتر است به منابع آیندگان دست‌درازی نکنیم.

این کارشناس مدیریت منابع آبی اظهار کرد: اگر می‌توانستیم از آبخوان‌ها به‌خوبی مراقبت کنیم و یک الگوی پایدار محیط‌زیستی ارائه دهیم، منابع آبی وضع کنونی را نداشت؛ بنابراین با این توجیه که شرایط منابع آبی اسفناک است، نباید همه منابع آبی را از بین ببریم.

مختاری با بیان اینکه ما نمی‌خواهیم اشکالات حوزه مدیریت را بپذیریم و برای آن راه‌حل‌های مناسب پیدا کنیم، گفت: در شرایط فعلی در جایگاهی قرار داریم که باید در وضع موجود بازنگری کنیم.

وی اظهار کرد: توصیه اصلی این است که نباید به آب‌های ژرف ورود کنیم، می‌توانیم درباره این منبع آبی بیندیشیم و گفت‌وگو کنیم، اما نباید به این موضوع فکر کنیم که حل بحران آب کشور در استفاده از آب‌های ژرف است.

این کارشناس مدیریت منابع آبی با بیان اینکه ما هنوز نتوانسته‌ایم با فناوری پمپ به‌گونه‌ای مناسب رفتار کنیم و با آسیب‌های زیادی که پایین آمدن آبخوان‌ها ایجاد کرده و پیامدهای آن، مقابله کنیم، گفت: چه الزامی دارد که به جای اینکه انرژی و وقت‌مان را صرف آسیب‌شناسی این مسئله کنیم، به‌دنبال پدیدآوردن مشکلات دیگر باشیم.

شاید خبری از آب ژرف نباشد

کارشناسان در کشورهای گوناگون برای آب ژرف تعریف‌های گوناگونی ارائه داده‌اند که تفاوت‌های جزئی بین آنها وجود دارد؛ به آب‌هایی که در عمق حدود ۱۲۰۰ تا ۲۱۰۰ متری زمین وجود دارد، آب ژرف و به منابع آبی که در عمق بیشتر از این وجود دارد، آب فراژرف می‌گویند.

به نقل از خبر آنلاین، مهدی معلق، محقق مرکز علوم تحقیقات زمین آلمان (GFZ) می‌گوید: «به شکل کلی، آب ژرف جزو آب‌های زیرزمینی به‌شمار می‌رود، اما من به این نوع حرف‌ها با شک و تردید نگاه می‌کنم. در مقایسه با آب‌های زیرزمینی در اعماق کم و متوسط (بین صفر تا ۳۰۰ متر)، درباره آب‌های زیرزمینی ژرف در اعماق یک کیلومتر و بالاتر، نه‌تنها در ایران، بلکه در کل جهان مطالعات کمتری انجام‌شده و دانش زیادی از این مسئله وجود ندارد.»

ماجرای حفر چاه برای رسیدن به آب‌های ژرف به سال ۱۳۹۶ برمی‌گردد؛ زمانی که هیات دولت در مرداد آن سال، اعتبار ۲۵ میلیارد تومانی برای حفر نخستین چاه آب ژرف به صورت مطالعاتی را مصوب کرد. به نظر مسئولان وزارت نیروی وقت، نتایج این مطالعه چندان رضایت‌بخش نبود. داده‌های دریافتی نشان می‌دهد در این عمق، شوری آب بسیار بالا و کیفیت و حجم آن بسیار کم است و تشخیص قدمت این آب نیازمند قضاوت بین‌المللی است. همان زمان، استاندار سیستان‌وبلوچستان خبر داد که کار حفاری چاه تمام و دستگاه‌ها جمع‌آوری شده، که با انتقادهای زیادی از سوی طرفداران وجود منابع زیاد آب ژرف همراه شد.

معلق گفت: مطالعات انجام‌شده بسیار محدود هستند و در ایران هم جز یک چاه و یک فیلم، مدرک مستندی منتشر نشده است. برای مشخص شدن وضعیت آب‌های ژرف در کشور نیاز به یک شبکه مشاهداتی وسیع از چاه‌های عمیق داریم، که به کمک آنها بتوانیم ابتدا وسعت و سپس کیفیت آب‌های ژرف را برآورد کنیم. چنین شبکه‌ای اصلا در ایران وجود ندارد و من هم اصلا ندیده‌ام چنین مطالعاتی انجام‌شده باشد. به همین دلیل هم اجرای پروژه تامین آب از منبع ژرف در این مقطع زمانی، هیچ توجیه علمی ندارد.

محقق مرکز علوم تحقیقات زمین آلمان افزود: ما نباید روی منابع آبی که در کشورمان هنوز تحقیقات جامعی درباره کیفیت و کمیت آنها انجام نشده، برنامه‌ریزی کنیم و به این خیال باشیم که با آنها می‌توانیم مشکلات آبی کشور را حل کنیم. همچنین مطالعات محدود انجام‌شده در جهان درباره آب‌های ژرف با واکنش‌های خوبی همراه نبوده است. در سال ۱۳۹۵ مطالعه‌ای از سوی پژوهشگران دانشگاه استنفورد در کالیفرنیا انجام شد که خبر از وجود منابع آب در عمق ۳۰۰ تا ۳هزار متری زمین می‌داد. این تحقیق با انتقادهای زیادی همراه شد و بسیاری با اشاره به شوری این آب‌ها، هزینه زیاد انتقال آن، از این طرح انتقاد کردند. محقق مرکز علوم تحقیقات زمین آلمان اظهار کرد: این مطالعات محدود هم نتایج خوبی درباره آب‌های ژرف نداشتند و به این نتیجه رسیده‌اند که حجم قابل توجه آب زیرزمینی که به‌طور مستقیم قابل استفاده است، در عمق صفر تا یک کیلومتر قرار دارد. آب‌هایی که در اعماق بین یک تا ۳ کیلومتری یافت می‌شوند، نیاز به نمک‌زدایی و پالایش‌های فراوان دارند و لزوما به‌طور مستقیم قابل استفاده نیستند. از سویی، جایگزینی منابع آب ژرف مصرف شده صدها تا هزاران سال زمان می‌برد. معلق گفت: ما باید این را در نظر داشته باشیم که در حال حاضر در بسیاری از دشت‌های کشور تقریبا به آب‌های نیمه‌عمیق و عمیق رسیده‌ایم. مثلا در برخی مناطق دشت رفسنجان که در گذشته مردم در عمق ۵۰ متری آب می‌کشیدند، باید از عمق ۳۰۰ تا ۴۰۰ متری آب برداشته شود. مطالعات معتبر انجام‌شده در دنیا نشان می‌دهند چاه‌های جدید و عمیق‌تر حفر شده لزوما در مناطق پر آب قرار ندارند و به همین جهت آنها خشک شده‌اند یا به‌زودی در معرض خشک شدن قرار می‌گیرند. شما این پدیده را در استان فارس، کرمان، مشهد و... به‌راحتی ملاحظه می‌کنید. با توجه به تجربیات ایران و دیگر کشورها مطمئن باشید که این نوع برنامه‌ها به‌جایی نمی‌رسند.

سخن پایانی

آن‌طور که آمار و ارقام نشان می‌دهد، مشکل بحران آب کشور و کمبود منابع آب، بیشتر به میزان مصرف آن بستگی دارد؛ براساس آمارهای اعلام‌شده از سوی سازمان محیط‌زیست در ایران ۱۱۰ درصد منابع آب تجدیدپذیر، مصرف می‌شوند، در حالی که با معیارهای اعلام‌شده توسط سازمان ملل این عدد باید به ۴۰ درصد برسد. برخی از کارشناسان معتقدند علت وضعیت کنونی مدیریت نامناسب منابع آب است. ما با نگاه بی‌رحمانه مصرفی و سازه‌ای، منابع آب کشورمان را دچار تنش وحشتناک کرده‌ایم که نتیجه آن، شرایط اسفناک امروز است. بعید است تا زمانی که نگاه مصرفی و مدیریتی ما به این شکل باشد، وضعیت منابع آبی کشور بهتر شود.

بازدید شرکت کنندگان در همایش معدنکاری دیجیتال از غرفه چادرملو

به گزارش خبرنگار ما شرکت معدنی و صنعتی چادرملو با حضور فعال در همایش و نمایشگاه معدنکاری دیجیتال، فعالیت های مرکز کنترل هوشمند معدنکاری در چادرملو را به معرض دید فعالان این حوزه قرار داد.

گفتنی است شرکت معدنی و صنعتی چادرملو همراه با شرکت دشت یوز دره انجیر (معدن d19) شرکت فلزیابان و سی‌پی‌جی پارس از شرکت‌های عضو خانواده چادرملو در این همایش و نمایشگاه حضور دارد.

این نمایشگاه تا ۲۳ شهریورماه جاری در محل هتل المپیک تهران برپاست.

آگهی مزایده عمومی و مناقصه دومرحله‌ای عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده)

شرکت توزیع نیروی برق قزوین

نوبت اول
شناسه ۱۳۷۹۹۸۸

شرکت توزیع نیروی برق قزوین در نظر دارد نسبت به فروش خودروهای اسقاط موجود در انبار خود بشرح ردیف ۱ جدول زیر با برگزاری مزایده عمومی یک‌مرحله‌ای و همچنین نسبت به خرید اقلام عمده مورد نیاز خود بابت طرح توسعه و نگهداری شبکه‌های برق روستایی سال ۱۴۰۱ (از محل اعتبارات داخلی شرکت توانیر، بند ج تبصره ۶ و اعتبارات بند ط تبصره ۱۵ قانون بودجه سال ۱۴۰۱) بشرح ردیف ۴،۳،۲ و ۵ از تولیدکنندگان و فروشندگان واجد شرایط با برگزاری مناقصه عمومی دومرحله‌ای همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) آدرس www.setadiran.ir اقدام نماید.

ردیف	شماره مناقصه/مزایده	موضوع مناقصه / مزایده								مبلغ تضمین شرکت در مناقصه/مزایده		
		شماره مزایده: ۴۵۰۰۰۰۰۴-۱۰۰۱۰۰۰۰										
		ردیف	نوع خودرو	پلاک	مدل	تضمین شرکت در مزایده (ریال)	ردیف	نوع خودرو	پلاک	مدل	تضمین شرکت در مزایده (ریال)
۱	۱۴۰۱/۲۵	۱	وانت پیکان	۳۳۶ب ۴۶	۱۳۸۴	۲۵،۰۰۰،۰۰۰	۶	وانت مزدا تک کابین	۹۳ج۶۹۷	۱۳۸۲	۳۵،۰۰۰،۰۰۰
		۲	وانت پیکان	۱۳۶ب ۸۳	۱۳۸۷	۳۰،۰۰۰،۰۰۰	۷	وانت مزدا تک کابین	۸۲ج۱۲۳	۱۳۷۷	۲۲،۰۰۰،۰۰۰
		۳	وانت نیسان	۷۶۴ج۷۹	۱۳۸۳	۴۰،۰۰۰،۰۰۰	۸	وانت مزدا تک کابین	۷۱ج۲۷۹	۱۳۷۷	۲۰،۰۰۰،۰۰۰
		۴	وانت نیسان	۵۷۸ب ۵۴	۱۳۸۵	۵۵،۰۰۰،۰۰۰	۹	مزدا تک کابین	۱۲ج۲۱۳	۱۳۷۷	۲۰،۰۰۰،۰۰۰
		۵	وانت نیسان	۶۸۲ب ۲۴	۱۳۸۲	۳۵،۰۰۰،۰۰۰	۱۰	وانت مزدا دو کابین	۱۱ط۵۹۳	۱۳۸۳	۶۵،۰۰۰،۰۰۰
۲	۱۴۰۱/۳۹	تعداد	۱۶۰۰دستگاه			چراغ خیابانی ۲۰ وات LED					۱،۱۳۳،۰۰۰،۰۰۰ ریال (یک میلیارد یکصد و سی و سه میلیون ریال)
۳	۱۴۰۱/۴۱	تعداد	۱۲۵۰۰ عدد			کلمپ کشش انتهایی کابل خود نگهدار					۱،۹۴۸،۰۰۰،۰۰۰ ریال یک میلیارد نهصد و چهل و هشت میلیون ریال
		تعداد	۵۲۵۰ عدد			کلمپ آویزی کابل خودنگهدار					
		تعداد	۱۱۸۵۰ عدد			کلمپ ارتباط خط کابل خود نگهدار					
		تعداد	۱۰۰۰ عدد			کلمپ ارتباط کابل به سیم یک طرف دندانه					
۴	۱۴۰۱/۴۲	تعداد	۴۴۶۲۰ عدد			کلمپ انشعاب مشترکین کابل خود نگهدار					۱،۷۱۹،۰۰۰،۰۰۰ ریال یک میلیارد هفتصد و نوزده میلیون ریال
		تعداد	۲۴۷۵۰ عدد			کلمپ انشعاب روشنائی کابل خود نگهدار					
۵	۱۴۰۱/۴۳	تعداد	۱۷۱۵۰ عدد			پیچ دم خوکی در سایزهای مختلف					۸۹۲،۰۰۰،۰۰۰ ریال (هشتصد و نود و دو میلیون ریال)

مهلت زمانی دریافت اسنادمناقصه و مزایده از سایت: از تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۴ لغایت ۱۴۰۱/۰۶/۳۰
مهلت زمانی ارایه پیشنهادات بابت مناقصه‌ها در سایت: حداکثر تا ساعت ۱۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۰
زمان بازگشایی اسناد کیفی مناقصه‌ها: ساعت ۱۱ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۰
زمان بازگشایی پاکت الف و ب مناقصه: ساعت ۱۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۷
تاریخ بازدید اقلام مزایده: ۱۴۰۱/۰۷/۰۹ لغایت ۱۴۰۱/۰۷/۱۰ (ساعت ۹ لغایت ۱۳)
آخرین مهلت ارسال پیشنهاد قیمت مزایده: ساعت ۱۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۲
زمان بازگشایی اسناد مزایده: ساعت ۱۱ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۲
زمان اعلام به برنده مزایده: ۱۴۰۱/۰۷/۱۲
شرکت‌های متقاضی بایستی اسناد مناقصه (الف- ب- ج) و اسناد و مدارک ارزیابی کیفی را به صورت جداگانه در سامانه ستاد بارگذاری نمایند.

قبل از گشایش پاکت پیشنهادات (مناقصه) ارزیابی کیفی مناقصه‌گران انجام خواهد شد و فقط پاکات پیشنهاد مناقصه‌گرانی که در ارزیابی کیفی مناقصه مربوط تایید و حد نصاب امتیاز را کسب نموده باشند. گشوده خواهد شد و پاکات سایر مناقصه‌گران عینا مسترد خواهد شد.

نوع سپرده شرکت در مناقصه: مطابق بند ۸-۱ماده ۸ آیین‌نامه تضمین معاملات شرکت‌های توزیع نیروی برق می‌باشد.

اصل ضمانت‌نامه می‌بایست در پاکت در بسته و مطابق شرایط مندرج در اسناد مناقصه به دبیرخانه شرکت تحویل داده شوند.

به پیشنهادهای فاقد امضاء مشروط، مخدوش و پیشنهادهایی که بعد از انقضاء مدت مقرر در فراخوان واصل شود همچنین پیشنهادهای فاقد سپرده، سپرده مخدوش، سپرده‌های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایر آن مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت الف: آدرس: قزوین – تقاطع ولیعصر (عج) ابتدای خیابان طالقانی طبقه همکف دبیرخانه تلفن: ۳۳۲۳۹۲۷۰-۰۲۸

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴-۰۲۱
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸
اطلاعات تماس دفاتر ثبت‌نام سایر استانها در سایت سامانه (www.Setadiran.ir) بخش " ثبت‌نام / پروفایل تامین‌کننده / مناقصه‌گر " موجود است.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۶/۲۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۶/۲۳

روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق استان قزوین

یادداشت

وارداتی که زمینه‌ساز توسعه صادرات است

سیدحسین آقاسیدمرتضی
عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی

اگر کشور استراتژی دقیق و منطقی در بخش واردات داشته باشد و واردات را بر ۳ اصل، ایجاد و افزایش فضای رقابتی (ضمن حمایت منطقی از تولید داخل)، واردات فناوری با هدف مهندسی معکوس، بومی‌سازی و ارتقای آن و در نهایت واردات مواد اولیه باکیفیت، استوار کند، می‌توان ادعا کرد گام‌های بلندی در مسیر توسعه اقتصادی از طریق افزایش صادرات برداشته است.

در ادبیات اقتصادی ایران، واردات همواره به وابستگی تعبیر شده و به همین دلیل، دولت‌ها هرگز نتوانسته‌اند توازن منطقی و همگنی در تجارت ایجاد کنند. به‌عبارت بهتر، هرگز تعریف دقیقی از خودکفایی و استقلال اقتصادی کشور وجود نداشته و همین موضوع سبب‌شده خودکفایی به‌عنوان یک هدف، به اقتصاد بسته دولتی ختم شود. با این حال، همه کشورهای توسعه‌یافته که بالاترین سهم را از صادرات دارند و به‌نوعی در اغلب بازارهای موجود در جهان، سهم بسزایی را از آن خود کرده‌اند، اتفاقا در زمره واردکننده‌های بزرگ هم قرار دارند؛ بنابراین نمی‌توان ادعا کرد صرف پرهیز از واردات، الزاما یک شاخص برای خودکفایی یا رشد اقتصادی کشور است؛ برعکس، جلوگیری از واردات در اغلب موارد موجب انحصار در تولید و در نهایت عرضه خواهد شد و این مهم خود یکی از دلایل افت کیفیت و افزایش تورم است.

با این مقدمه باید گفت واردات ضرورتا موجب وابستگی کشور یا مانع توسعه و پیشرفت همه‌جانبه جامعه و حتی بازدارنده شکوفا شدن استعدادها و داشته‌های سرزمینی نمی‌شود، بلکه اگر واردات هدفمند انجام شود، می‌تواند ضمن ایجاد یک فضای رقابتی، زمینه‌ساز تولید محصولات باکیفیت با قیمت مطلوب که توان رقابت با نمونه‌های مشابه خارجی را دارند، شود و می‌تواند اتفاقا گام اول توسعه صادرات هم باشد. نکته مهم البته این است که واردات بی‌رویه نیز می‌تواند فرصت ارتقای کیفی و گردش مالی را از محصول ایرانی حتی در بازار داخلی بگیرد و یک صنعت را به کلی از بین ببرد.

با علم به این موضوع، می‌توان ادعا کرد، نه واردات بی‌رویه نشان‌دهنده توسعه‌یافتگی است و نه جلوگیری از واردات زمینه‌ساز پیشرفت. در این بین، دولتی موفق است که بتواند بر مبنای اهداف تعیین‌شده خود در بخش تجارت، توازن منطقی بین واردات و صادرات ایجاد کند؛ توازنی که بتواند هم بخش‌های فعال را پویا و هم ظرفیت‌های غیرفعال را به چرخه اقتصادی کشور اضافه کند. از سوی دیگر، این توازن باید احساس نیاز کافی را در صنعت برای برقراری ارتباط با دانشگاه ایجاد کند. در واقع، صنعت باید به این بلوغ برسد که برای رسیدن به پیشرفت و رقابت با نمونه‌های مشابه خارجی در بازار داخلی و خارجی، چاره‌ای جز ارتقای سطح فناوری ندارد و این فناوری را تنها باید در ارتباط معنادار با دانشگاه و ذیل راه‌اندازی واحدهای تحقیق و توسعه کسب کرد.

نکته مهم دیگر در بحث واردات، واردات فناوری است. این موضوع به حدی حیاتی است که حتی اقتصادهای بزرگ جهان نیز نه‌تنها از آن پرهیز ندارند، بلکه به‌شدت نسبت‌به آن راغب هستند. در واقع، رویکرد کشور باید به شکلی باشد که همواره دروازه‌های تجارت برای واردات فناوری (البته به شرطی که منجربه وابستگی نشود) باز بوده و کشور پذیرای فناوری روز باشد. وانگهی پیش از آن ظرفیت لازم را برای دریافت این فناوری در خود ایجاد کرده باشد و بتواند با مهندسی معکوس، نه‌تنها به دانش آن پی ببرد، بلکه تا حد امکان فناوری وارداتی را با مقتضیات موجود، بومی کرده و حتی ارتقا دهد.

مسئله مهم دیگر در حوزه واردات، واردات مواد اولیه است. در حال‌حاضر مواد اولیه، نقش بسیار مهمی در کیفیت تولیدات و محصولات دارند و دقیقا به‌دلیل همین موضوع، کشورهای متعددی تلاش دارند مواد اولیه موردنیاز خود را با بالاترین کیفیت تامین کنند، چون به‌خوبی می‌دانند این مهم لازمه تولید محصولات باکیفیت با توان رقابتی بالا در بازار بین‌المللی است.

اگر کشور استراتژی دقیق و منطقی در بخش واردات داشته باشد و واردات خود را بر همان ۳ اصلی که ابتدا آمد، استوار کند، می‌توان ادعا کرد گام‌های بلندی در مسیر توسعه اقتصادی از طریق افزایش صادرات برداشته شده است.

خودروها را بدون زاپاس و ضبط تحویل دادند

مدیرعامل سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی توضیحاتی درباره سرقت از خودروهای وارداتی ارائه کرد.

عبدالمجید اجتهادی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به سرقت قطعات خودروهای وارداتی که در گمرک و بنادر قرار دارد، اظهار کرد: این خودروها در انبارهایی قرار دارند که در زیرمجموعه سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نیستند. این خودروها در منطقه آزاد انزلی هستند و وضعیت آنها قابل رویت است. این مقام مسئول در پاسخ به این پرسش که کدام تجهیزات خودروها به سرقت رفته، بیان کرد: در مدت زمانی که خودرو در محوطه پارکینگ منطقه بوده، برخی قطعات را خارج کرده‌اند. این قطعات شامل زاپاس، ضبط صوت و کامپیوتر خودرو بوده و خودروها با این وضعیت به سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی تحویل دادند.

اجتهادی بر این نکته تاکید کرد که اگر خودروها زودتر تعیین‌تکلیف می‌شدند و شرایط عرضه یا استرداد فراهم می‌شد، شاهد این زیان‌ها به خودروهای وارداتی نبودیم.

براساس این گزارش، برخی واردکنندگان چندی پیش از این موضوع خبر دادند که قطعات خودروهای وارداتی که در گمرک و بنادر قرار دارند به سرقت رفته و این موضوع از سوی مسئولان هم تایید شد. با ممنوعیت واردات خودرو از ابتدای تیر ۱۳۹۷ خودروهای وارداتی در گمرکات کشور دپو شدند و طی این سال‌ها از ۱۴ هزار خودرو دپو حدود ۲ هزار خودرو امکان ترخیص نیافتند که برخی از آنها به سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی تحویل شد.

اظهارنظر فعالان صنعت درباره چالش بی‌ثباتی برنامه‌ها

عملکرد سلیقه‌ای تناقض‌زاست

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

بارها مسئولی از تناقض‌گویی مسئولی دیگر، گلایه‌مند بوده و آن را متذکر شده است. این امر در حوزه صنعت به‌ویژه صنایع حساسی مانند صنعت خودرو بیشتر دیده می‌شود. قیمت‌گذاری خودرو، واگذاری سهام دولتی خودروسازان، عرضه خودرو در بورس، واردات خودرو و... از جمله موضوعاتی است که محل مناقشه و تصمیمات متناقض بین مسئولان قانونگذار و مجریان شده است. این در حالی است که هر صنعتی متولیان مشخصی دارد که برای تصمیم‌گیری باید به جمع‌بندی برسند، سپس حکم داده و آن را برای اجرا، اعلام کنند. در حال‌حاضر، تولیدکنندگان گلایه دارند تناقض قوانین و بخشنامه‌ها و نیز سخنان متناقض مسئولان دولتی، باعث بلاتکلیفی آنها شده است. تصمیمی گرفته و بخشنامه‌ای صادر می‌شود، اما همان‌طور که این بخشنامه خلق‌الساعه است، یک‌شبه نیز تغییر می‌کند. این موضوع چقدر به صنعت و تولید آسیب زده است؟

عکس: صمت

برخی از فعالان صنعت معتقدند پیامد تحریم‌های داخلی، سنگین‌تر از تحریم‌های خارجی است و بی‌ثباتی در دستورالعمل‌ها و تناقض در قوانین، تعطیلی را برای واحدهای تولیدی به‌دنبال می‌آورد

فرصت‌هایی که از دست می‌روند

رضا رضایی: عرضه خودرو در بورس، واردات خودرو، اصلاح قیمت محصولات و... بارها محلی برای تناقض‌گویی مسئولان شده است

رضا رضایی، عضو هیات‌مدیره انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور درباره بی‌ثباتی تصمیمات در صنعت به‌ویژه صنعت خودرو به صمت گفت: قوانین خلق‌الساعه، یکی از معضلات صنعتگران بوده که قدرت برنامه‌ریزی را از آنها گرفته است. این امر باعث مسموم شدن فضای کسب‌وکار شده و تولید را با چالش روبه‌رو می‌کند.

وی افزود: در فضای پرتنش نمی‌توان برنامه‌ای روشن ارائه داد و باید گفت همچنان قوانین مزاحم، کار را برای صنعتگران سخت کرده است.

این فعال صنعت با بیان اینکه بیش از یک دهه است شعارهایی در حوزه رفع موانع تولید و تسهیل فضای کسب‌وکار داده می‌شود، ادامه داد: صنعت خودرو تقریبا ۲ دهه است (به‌ویژه در دهه اخیر) موردانتقاد بوده و نهادهای مرتبط و غیرمرتبط درباره آن اظهارنظر کرده‌اند. آیا به‌وجود آمدن چنین فضایی، کمکی به بهبود و اصلاح صنعت کرده یا می‌کند؟ آیا اظهارنظرهای غیرکارشناسانه می‌تواند مشکلات صنعت خودرو را حل‌وفصل کند؟

او تصریح کرد: بارها اعلام شد قیمت‌گذاری محصولات باید اصلاح و مشکل کیفیت رفع شود؛ دو موضوعی که بهم مرتبط هستند. یک نهاد عرضه خودرو به بورس را مطرح می‌کند تا مشکل حل شود، دیگری اظهار می‌کند باید قیمت خودرو در حاشیه بازار تعیین شود و نظرات بعضا متناقضی نیز مطرح می‌شود که چابکی را از صنعت خودرو گرفته است.

این عضو هیات‌مدیره انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور اظهار کرد: اگر در تصمیمات به جمع‌بندی واحدی نرسیم و قوانین و برنامه‌ها برای بلندمدت تدوین نشود، به‌زودی شاهد خواهیم بود که خودروسازی قطر، امارات و روسیه از صنعت خودرو ایران جلو می‌افتند. به‌این ترتیب بازار منطقه را از دست داده و سهم خودروسازان ایرانی به این کشورها اختصاص می‌یابد.

▣ ناهماهنگی مسئولان

رضایی با بیان اینکه امروز صنعت با هوش مصنوعی، در حال تحول است، گفت: در حالی که واحدهای صنعتی جهان به شکل هوشمندانه اداره می‌شوند، صنعتگران ما همچنان درگیر مشکلات پیش‌پا افتاده‌ای همچون قیمت‌گذاری هستند که فرصت‌ها را از آنها می‌گیرند.

او گفت: صنعت دنیا با سرعت فناوری در حال تحول است و ما هنوز درگیر بخشنامه‌ها و قوانینی هستیم که یکدیگر را نقض می‌کنند. توسعه در چنین فضایی محقق نمی‌شود.

این صنعتگر با بیان اینکه بخشی از کاهش تیراژ کمی و کیفی تولید به قوانین متناقض برمی‌گردد، عنوان کرد: حتی در تصمیم‌گیری‌ها کلان هم هماهنگی لازم وجود ندارد و برخی مواقع شاهد ردشدن موضوعی از سوی یک مسئول هستیم که پیش‌تر از سوی مسئول دیگری بیان شده بود. به‌عنوان نمونه در این تناقض‌ها می‌توان به مسئله‌ای خرد بین خودروساز و قطعه‌ساز اشاره کرد؛ در حالی که در قراردادها آمده هزینه قطعات تامین شده باید ۴ ماهه از سوی خودروساز پرداخت شود این زمان به ۶ ماه و بعضا یک سال می‌رسد، در حالی که قطعه‌ساز برای خرید مواد اولیه موردنیاز مانند مس، آلومینیوم و... باید پول را پیش از تحویل محصولات بپردازد. در واقع برخورد متفاوت و بعضا متناقض در حوزه تولید، خود معضلی در صنایع کشور به‌شمار می‌رود.

او گفت: برخوردهای دوگانه سبب شده امروز دو خودروساز بزرگ کشور با زیان انباشته بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومانی روبه‌رو باشد.

▣ دور شدن از اهداف

این فعال صنعت در ادامه سخنان خود اظهار کرد: نتیجه اینکه هر کس بدون شناخت کافی درباره حوزه‌ای اظهارنظر می‌کند، این می‌شود که در امور و گام‌های ابتدای باقی می‌مانیم.

رضایی افزود: سیاست‌ها، برنامه‌ها، روش‌ها و... برای هدایت صنعت، درست چیده نشده است و در واقع برنامه‌ها متناسب با اهداف پیش نمی‌رود، زیرا ثباتی در تصمیمات وجود ندارد و نتیجه این می‌شود که روزبه‌روز از توسعه دورتر می‌شویم.

▣ الگوگیری مناسب

رضایی درباره راهکار برای رسیدن به ثبات در تصمیمات صنعتی، عنوان کرد: باید از الگوی‌های موفق در هر حوزه پیروی کرد. به‌عنوان مثال در صنعت خودرو نگاه به تجربه کشورهایی مانند چین و ترکیه می‌تواند کمک‌کننده باشد. دولتمردان چینی در دوره‌ای تصمیم گرفتند در صنعت خودرو، مقام نخست فروش را در بازار داشته باشند و در کمتر از ۲ دهه به این امر مهم دست یافتند. او گفت: نخست قوانینی تصویب شد که ثبات داشتند و تناقضی بین تبصره‌ها و بخشنامه‌های آن وجود نداشت و در ادامه فضای امن اقتصادی فراهم شد؛ به‌این ترتیب، چین موفق به جذب سرمایه‌گذاران خارجی فعال در حوزه خودروسازی شد، بسیاری از برندها در این کشور مبادرت به سرمایه‌گذاری کرده و در فضایی بدون تنش و تغییر فعالیت کردند. او یادآور شد: این در حالی است که مسائلی مانند عرضه خودرو به بورس، واردات، اصلاح قیمت محصولات و... بارها محلی برای تناقض‌گویی مسئولان و مدیران دولتی نسبت به صنعت خودرو شده است.

▣ ضرورت ثبات در سیاست‌گذاری

صنعت خودرو و حواشی آن، وزیر صنعت، معدن و تجارت دولت سیزدهم را تا مرز استیضاح کشاند. این صنعت، یکی از صنایع پیشران و دارای اهمیت در اقتصاد کشور بوده که وقتی تصمیمی در بخشی از آن گرفته می‌شود، با انتقاد کارشناسان و به‌ویژه نمایندگان خانه ملت، دچار تغییر خواهد شد. این نشان می‌دهد مسیر حرکت دو نهاد یکی نبوده که به‌نوعی موجب اتلاف وقت شده و تنش‌زاست. چنین فضایی، فعالان صنعت را خسته و بی‌انگیزه کرده و هنگامی که در چنین فضایی ناچار به فعالیت باشند، فقط به مسائل روزمره پرداخته و به جای توسعه‌یافتگی دچار روزمرگی می‌شوند.

رضایی تاکید کرد: سیاست باید یکی باشد و حتی با تغییر افراد و مدیران، برنامه‌ها باید از سوی مدیر جدید ادامه پیدا کند، نه‌آنکه دوباره برنامه‌های جدید تدوین شود که گاهی کاملا متفاوت و متضاد از برنامه‌های قبل است؛ نباید این‌گونه باشد که مسئولی سخنی بگوید و مدیری دیگر، هدفی دیگر داشته باشد. این نشان می‌دهد برنامه‌ها سلیقه‌ای بوده و به همان نسبت متزلزل و قابل تغییر هستند.

تحریم‌های داخلی، سنگین‌تر از تحریم‌های خارجی

محسن رزمخواه: رانت و فساد پیامد تصمیمات نادرست و خلق‌الساعه است

در ادامه محسن رزمخواه درباره تاثیر تصمیمات متناقض بر حوزه تولید و صنعت خودرو به صمت گفت: یکی از معضلات اقتصاد و صنعت کشور، بی‌ثباتی در تصمیمات است. متاسفانه بدون کار کارشناسی دقیق، گاهی مصوبه‌ای تصویب یا بخشنامه‌ای تدوین می‌شود و در مدت کوتاه در برخورد با مشکلی، لغو می‌شود یا مسکوت باقی می‌ماند. به‌طور قطع، این نوع برخوردها ضربه‌های زیادی به صنایع به‌ویژه صنعت خودرو کشور وارد می‌کند.

او افزود: برخی از فعالان صنعت معتقدند تحریم‌های داخلی، سنگین‌تر از تحریم‌های خارجی است و بی‌ثباتی در دستورالعمل‌ها و تناقض در قوانین تعطیلی را برای تولید به ارمغان می‌آورد. به‌عنوان مثال برای مسئله‌ای ساده مانند قیمت‌گذاری خودرو، زمانی اعلام شد باید نرخ آزاد و قیمت محصولات براساس حاشیه سود بازار تعیین شود، بار دیگر عرضه خودرو در بورس مطرح شد تا قیمت‌ها متعادل شود و در این میان، موضوع واردات هم مطرح است تا نرخ خودروها را تعدیل کند.

وی تصریح کرد: این نشان می‌دهد به مشکلات ریشه‌ای پرداخته نمی‌شود و افراد و متولیان امر در هر بخش سلیقه‌ای جلو می‌روند و این آزمون‌وخطا منجر به تصمیمات متناقض و کوتاه‌مدت می‌شود. حل مشکل قیمت خودرو، یک معادله ساده اقتصادی است و میزان عرضه و تقاضاست که نرخ را تعیین می‌کند.

▣ اهمیت شایسته‌سالاری

رزمخواه با بیان اینکه فضای متناقض از عدم‌شایسته‌سالاری به‌وجود می‌آید، ادامه داد: تخصص در کنار تعهد، امر مهمی است و افراد هدایتگر صنعت باید در این زمینه آموزش‌های کافی را دیده باشند. به‌عنوان مثال، وزارت صنعت، معدن و تجارت نشریه‌ای در حوزه تحول صنعت خودرو با نام «تبیین رویکرد دانش‌بنیان شدن صنعت خودرو» تدوین کرده که در آن از یک‌سو سخن از تولید ۳ میلیون خودرو تا افق ۱۴۰۴ شده و از سوی دیگر، عنوان می‌شود دوسوم خانوارها قادر به خرید خودرو ۲۰۰ میلیون تومانی نیستند.

در حال‌حاضر، چه تعداد خودرو زیر ۲۰۰ میلیون تومان در حال تولید است؟ چه تعداد از آمار ۳ میلیون خودرو تولیدی ۱۴۰۴ قرار است زیر ۲۰۰ میلیون تومان باشد یا حتی نیمی از خانوارها قدرت خرید آنها را داشته باشند؟ بنابراین مطالبی تهیه و منتشر می‌شود که کارشناسی نشده بوده و نکات مهم و کلیدی در آن دیده نمی‌شود. او اضافه کرد: یا هدف‌گذاری انجام می‌شود در حالی که برنامه‌وبودجه برای آن دیده نشده است. زمانبندی نکته مغفول مانده برنامه‌ریزی‌های صنعتی بوده و تاریخ‌ها بدون هدف خاصی تعیین می‌شوند.

▣ راهکار حل معضل تصمیمات سلیقه‌ای

رزمخواه در پاسخ به این پرسش که برای رفع مشکلات متناقض موجود در صنعت چه باید کرد، گفت: نخستین نکته، توجه به شایسته‌سالاری است. پس از نیم قرن فعالیت در خودروسازی نباید با آزمون‌وخطا جلو رفت. مدیریت این صنعت، نیاز به افراد متخصص و کارآزموده دارد؛ علاوه‌بر اینکه انتخاب افراد شایسته خودبه‌خود مشکل عدم‌ثبات در تصمیمات را حل کرده و دیگر شاهد برنامه‌های سلیقه‌ای نخواهیم بود. او گفت: رانت و فساد بر اثر تصمیمات نادرست و خلق‌الساعه است؛ بنابراین حل این معضل، مشکلات حواشی آن را نیز حل خواهد کرد.

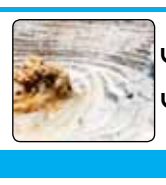
این فعال صنعت ادامه داد: اصلاح ساختار مدیریت در سطح کلان و خرد، مسئله مهمی است تا این تناقض‌ها به‌حداقل برسد.

رزمخواه در پایان بیان کرد: الگوگیری مناسب از تجربیات اقتصادی و صنعتی جهان از طریق شرکت‌های مشاوره‌ای بین‌المللی می‌توان راهگشا بوده و باعث ثبات فضای کسب‌وکار کشور شود.

سخن پایانی

بنابر این گزارش، تصمیمات خلق‌الساعه نشان از اقدامات سلیقه‌ای داشته و سلیقه‌ای عمل کردن منجربه حرکت آزمون‌وخطایی می‌شود. در نهایت از درون این شیوه عملکرد، تناقض‌های بسیاری بروز می‌کند که معضل تولید شده و مزیت برنامه‌های بلندمدت و حتی میان‌مدت را از بین می‌برد. صنعتگران در چنین فضایی به روزمرگی دچار شده و برای تداوم تولید، سعی می‌کنند فقط مشکلات روزانه خود را حل‌وفصل کنند.

کارشناسان و فعالان صنعت معتقدند شایسته‌سالاری و استفاده از الگوهای موفق بین‌المللی، راهگشا بوده و ارتباطات بین‌المللی می‌تواند تجربیات خوبی را در اختیار تصمیم‌گیران کشور قرار دهد.

قوانین متناقض بلای جان معدنکاران

برندسازی، حلقه مفقوده کشاورزی

قوانین متضاد مانع جدی تولید

نگاهی به دستاوردها و ظرفیت‌های صنعت فولاد ایران

اهداف سند چشم‌انداز فولاد محقق نمی‌شود

هفته گذشته در چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی متالورژی، فولاد، ریخته‌گری، ماشین‌آلات و صنایع وابسته (متالکس) شرکت‌های گروه فولاد مبارکه به همراه ۱۵۰ شرکت صنعتی داخلی و نمایندگانی از کشورهای آلمان، ایتالیا، کره جنوبی، سوئد، هند، چین و ترکیه در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی استان اصفهان دستاوردها و ظرفیت‌های خود را عرضه کردند. از نخستین روزهای برپایی این نمایشگاه چهارروزه، جمعی از مسئولان استانی و کشوری، نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی و مدیران عامل برخی کارخانه‌های صنعتی و کارشناسان حوزه‌های متالورژی، فولاد، ریخته‌گری، ماشین‌آلات و صنایع وابسته، ضمن بازدید از نمایشگاه و حضور در غرفه فولاد مبارکه، در گفت‌وگو با خبرنگاران به بیان دیدگاه‌های خود در این زمینه پرداختند. در این نمایشگاه دستاوردهای شرکت‌های فعال در زمینه‌های تولید فولاد، چدن و فلزات غیرآهنی، خدمات صنعت متالورژی، ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی وابسته و شکل‌دهی فلزات نیز ارائه شد و در ادامه چالش‌ها و مشکلات حاکم بر این زنجیره مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

عکس: آیدا فریدی

مواد اولیه برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد نداریم

بهرام سبحانی، رئیس انجمن تولیدکنندگان فولادایران در حاشیه نمایشگاه متالکس با اشاره به اهمیت صنعت فولادسازی گفت: از نظر کیفی و کمی توسعه‌های مختلف در صنعت فولاد رقم می‌خورد و همین توسعه نیازهای مختلف در صنایع پایین‌دست و بالادست به منابع مختلف ازجمله ملزومات، مواد اولیه، ماشین‌آلات و... را افزایش می‌دهد. زنجیره فولاد طیف گسترده‌ای دارد و یک فولادساز نمی‌تواند بخش‌های مختلف زنجیره را تدارک ببیند. حضور صنایع فولادی و وابسته به فولاد در یک نمایشگاه باعث می‌شود تمام ظرفیت‌های موجود در کشور زیر یک سقف به نمایش گذاشته شود و ذی‌نفعان مختلف آن را ببینند.

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه وی درباره مشکلات تامین مواد اولیه در صنعت فولاد اظهار کرد: در مجموع از نظر تعادل مواد اولیه از ابتدا تا انتهای زنجیره تولید فولاد مشکل اساسی وجود ندارد، اما برخی مسائل در این حوزه دیده می‌شود؛ به‌عنوان مثال سنگ‌آهنی که باید در فولاد مبارکه تبدیل به فولاد شود، در جایی دیگر تبدیل به گندله می‌شود که بازار ندارد. در تولید فولاد صرفا ناهماهنگی‌هایی وجود دارد که باید برطرف شود.

سبحانی گفت: اکتشاف معادن جدید از اهمیت خاصی برخوردار است. باید محدوده‌های معدنی در کشور شناسایی شود و عملیات اکتشاف، استخراج و فرآوری در معادن انجام گیرد. در حال حاضر ۳۰ میلیون تن تولید فولاد در کشور داریم. براساس سند چشم‌انداز توسعه ۱۴۰۴ باید به تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در سال دست پیدا کنیم که با این شرایط مواد اولیه و ناهماهنگی در زنجیره، امکان رسیدن به این عدد وجود ندارد.

وی گفت: مشکل تحریم به دیروز و امروز مربوط نمی‌شود و کشور سال‌هاست با این معضل دست‌وپنجه نرم می‌کند. در سال ۹۵ و در اوج تحریم‌ها، ایران حدود ۲ میلیون تن فولاد صادر کرد. البته تحریم کار را سخت می‌کند و در غیاب تحریم می‌توان محصول را مستقیم به مصرف‌کننده نهایی فروخت، اما با برقراری تحریم پای واسطه‌ها به میان می‌آید که هزینه‌های صادرات و ریسک را افزایش می‌دهد. با این وجود فولادسازان راه‌های دور زدن تحریم‌ها را پیدا کردند.

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد درباره نوسانات نرخ جهانی فولاد اضافه کرد: در یک سال گذشته و در یک مقطع زمانی، به‌دلیل جنگ روسیه و اوکراین، قیمت‌های جهانی به‌یک‌باره افزایش یافت. البته این فرصت خوبی بود که تولیدکنندگان ما محصولات خود را صادر کنند، اما با بی‌تدبیری عوارضی وضع شد که جلوی صادرات را گرفت. در حال حاضر قیمت‌ها در بازار جهانی نسبت به ۲ ماه گذشته کاهش یافته است؛ هرچند به‌صورت سینوسی این نوسانات همیشه وجود داشته است.

قیمت فولاد تاثیر چندانی بر نرخ خودرو و مسکن ندارد

سبحانی افزود: فعالان حوزه‌های خودرو و مسکن ادعا دارند افزایش نرخ فولاد در افزایش قیمت محصولات آنها نیز اثرگذار است و با هر افزایش نرخی در فولاد، نرخ محصول آنها نیز افزایش پیدا می‌کند، اما وقتی نرخ فولاد کاهش می‌یابد، خللی در رونق این حوزه‌ها ایجاد نمی‌شود! این در حالی است که یک خودرو و حجم زیادی ورق فولادی مصرف نمی‌کند. با اینکه قیمت فولاد تاثیر زیادی در نرخ نهایی خودرو ندارد، نوسان قیمت این محصول تبدیل به جاده‌ای یک‌طرفه برای خودروسازان شده که فقط نرخ را افزایش دهند.

وی گفت: درباره ملزومات توسعه صنعتی کشور باید در نظر داشته باشیم که پیش‌نیاز توسعه فولاد، توسعه زیرساخت‌هاست. در تولید یک میلیون تن فولاد، ۴ میلیون تن حمل‌ونقل انجام می‌گیرد. برای توسعه صنعت فولاد نیاز است به توسعه این زیرساخت‌ها توجه شود تا تبدیل به گلوگاه‌های زنجیره فولاد نشود. راه‌آهن، جاده، آب و انرژی زیرساخت‌هایی هستند که باید دوشادوش فولاد توسعه یابند.

اولویت اکتشاف بر فرآوری و استخراج

حمیدرضا فولادگر، مشاور وزیر امور اقتصادی و دارایی اظهار کرد: استخراج معادن فلزی و غیرفلزی در ایران باتوجه به داشتن حدود ۶۰ میلیارد تن مواد معدنی کم است. سهم معدن در تولید ناخالص داخلی حدود ۱.۲ درصد برآورد می‌شود و با صنایع معدنی به بیش از ۵ درصد می‌رسد که درصد قابل‌توجهی نیست. در این حوزه باید اولویت نخست ما اکتشاف باشد و سپس به استخراج و فرآوری و... پرداخته شود.

وی افزود: استفاده از فناوری‌های نوین و بکارگیری نیروی انسانی متخصص موضوع مهمی است که باید به آن پرداخته شود. شرکت‌های دانش‌بنیان ظرفیتی ایجاد کرده‌اند که بتوانیم تجهیزات و ماشین‌آلات موردنیاز را تامین کنیم.

مشاور وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: در کنار ظرفیت موجود برای مصرف در داخل، باید به ظرفیت صادرات هم توجه کنیم و در نظر بگیریم که شرکت‌های بزرگ در نهایت از لحاظ اقتصادی با مشکل مواجه می‌شوند؛ پس باید ظرفیت و زیرساخت‌های صادرات را افزایش دهیم و بندرگاه‌ها، اسکله‌ها، جاده‌ها و... را توسعه دهیم.

کلید حل مشکلات صنایع در دست دانش‌بنیان‌ها

امیررضا نقش، معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری اصفهان اظهار کرد: عرصه دانش‌بنیان یکی از عرصه‌های مهم کشور به‌شمار می‌آید و بسیاری از مشکلات صنایع بزرگ کشور به‌دست شرکت‌های دانش‌بنیان قابل‌حل است. شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند در بسیاری از حوزه‌ها به‌ویژه حوزه قطعات و مواد اولیه اثرگذار باشند. شعار امسال نیز بر اشتغال‌آفرینی و فعالیت‌های دانش‌بنیانی تاکید دارد و باید با استفاده از ظرفیت این شرکت‌ها بهره‌وری در صنایع را ارتقا داد.

وی گفت: صنعت استراتژیک فولاد نیازمند ارتقای بهره‌وری در حوزه مواد اولیه و مصرف انرژی است که در این راستا می‌توان اتفاقات خوبی را با مشارکت شرکت‌های دانش‌بنیان رقم زد.

سخن پایانی

نمایشگاه متالکس بستری مناسب برای معرفی و عرضه شرکت‌های مختلف در حوزه صنعتی و معدنی است. شرکت فولاد مبارکه به‌عنوان بزرگ‌ترین فولادساز کشور در این نمایشگاه حضور پرقدرتی داشت و پذیرای مدیران صنعت فولاد کشور بود. بسیاری از چالش‌های حاکم بر زنجیره فولاد در این نمایشگاه بررسی شد. گفتنی است بسیاری از شرکت‌های حاضر در نمایشگاه با فولاد مبارکه همکاری دارند و سایر شرکت‌هایی که از توانمندی لازم در زمینه تامین مواد اولیه و تجهیزات برخوردارند نیز در این بستر شناسایی شدند و با فولاد مبارکه همکاری خواهند داشت. با هم‌افزایی بین شرکت‌های مختلف به‌ویژه شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توان خلأهایی که در زنجیره فولاد وجود دارد را برطرف کرد و گام بلندی در جهت اعتلای کشور برداشت.

« آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای »

نام مناقصه‌گذار : بنیاد شهید و امور ایثارگران
موضوع مناقصه :

موضوع	میزان سپرده فرآیند ارجاع کار به ریال	شماره مناقصه
خرید تعداد ۵۰۰ دستگاه ویلچر فعال موردنیاز جانبازان معزز	۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۴۰۱/۱۳

مهلت دریافت اسناد : متقاضیان می‌توانند با ورود به سامانه تدارکات الکترونیک دولت به آدرس www.setadiran.ir از تاریخ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۱ لغایت روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۷ برای دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.
مهلت ارائه پیشنهاد قیمت: مهلت ارائه پیشنهاد قیمت شرکت کنندگان در مناقصه حداکثر تا ساعت ۱۴ ، روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۱ می باشد.
تاریخ بازگشایی پاکات: تاریخ بازگشایی پاکات (الف – ب – ج) روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۲ می باشد.
محل بازگشایی پاکات: تهران ، خیابان طالقانی، ستاد مرکزی بنیاد شهید و امور ایثارگران
تلفن تماس : ۸۸۸۲۲۰۹۷ – ۸۸۹۴۷۷۲۲

شناسه آگهی : ۱۳۷۹۱۶۴ م الف / ۲۳۱۸ دبیر خانه کمیسیون معاملات

« آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای همراه با ارزیابی کیفی »

نوبت دوم شناسه ۱۳۷۸۶۰۳

به شماره ۲۷-۱۱-۱۴۰۱

شماره فراخوان در سامانه ستاد ۲۰۰۱۰۰۷۰۰۰۰۰۰۰۱۲۲

شرکت توزیع برق هرمزگان (سهامی خاص)

۱- نام مناقصه گزار: شرکت توزیع برق فارس به آدرس شیراز خیابان معدل حدفاصل فلسطین و ملاصدرا تلفن: ۰۷۱۳۲۳۱۷۸۶۹-۸۰ تلفن امور تدارکات: ۰۷۱۳۲۳۱۹۳۷۴

۲- موضوع مناقصه: مناقصه خرید انواع ترانسفورماتور ۲۰ کیلو ولت کم تلفات

۳- زمان دریافت اسناد مناقصه: از تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۱ لغایت ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۷، به مدت ۵ روز کاری

۴- مدارک مورد نیاز جهت تحویل اسناد: فیش واریزی به مبلغ ۲۲۰۰۰۰ ریال واریز به حساب جاری شماره ۷۴۸۲۷ - ۰۷۸۶۰ بانک تجارت شعبه فلسطین شیراز

۵-آدرس محل تحویل اسناد(پاکت الف): شیراز خیابان معدل حدفاصل فلسطین و ملاصدرا شرکت توزیع نیروی برق فارس-امور تدارکات: تلفن۳۲۳۱۷۸۶۹-۰۷۱

۶-آدرس محل دریافت اسناد: دسترسی به اسناد مناقصه از طریق سامانه تدارکات دولت به آدرس www.setadiran.ir. و اطلاعات آگهی از طریق شبکه اطلاع‌رسانی معاملات توانیر به نشانی www.https://wamp.tavanir.org.ir/tender/main/. سایت پایگاه ملی مناقصات www.iets.mporg.ir و شرکت توزیع نیروی برق استان فارس به آدرس www.farsedc.ir امکان‌پذیر می‌باشد.

لازم به ذکر است بارگذاری اسناد از طریق سامانه تدارکات دولت الزامی می‌باشد.

۷- زمان تحویل اسناد: روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۱ ساعت ۱۰:۰۰

۸-محل برگزاری مناقصه: شرکت توزیع نیروی برق استان فارس - طبقه چهارم - سالن اجتماعات

۹-زمان بازگشایی پاکات: پاکت ارزیابی کیفی شرکت‌های مناقصه‌گر روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۱ساعت ۱۲:۰۰ با حضور اعضاء کمیسیون مناقصه باز و قرائت می‌گردد و جهت ارزیابی کیفی مناقصه‌گران به کمیته فنی بازرگانی ارجاع داده می‌شود ودر جلسه‌ای که تاریخ آن در همین جلسه اعلام می‌گردد.

پاکت‌های الف و ب شرکت‌کنندگان در صورت کسب حد نصاب لازم بازگشایی می‌گردد. به پیشنهادهای فاقد امضاء، مشروط، مخدوش و پیشنهاداتی که بعد از موعد مقرر در بند ۷ آگهی مناقصه واصل شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۱۰- ذکر شماره مناقصه روی پاکت الف الزامی بوده و حضور پیشنهاددهندگان در جلسه آزاد است.

۱۱- تضمین شرکت در مناقصه: مبلغ ۲۵،۰۱۲،۹۵۱،۷۸۴ ریال که به صورت ضمانتنامه معتبر بانکی، اصل فیش واریز وجه نقد به حساب بانکی مجاز، گواهی خالص مطالبات قطعی تایید شده از سوی امور مالی شرکت توزیع فارس می‌باشد که بایستی در پاکت الف قرار گرفته و همزمان با سایر پاکات از طریق سایت سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir ارسال گردد. ضمناً به پیشنهادهای فاقد سپرده، سپرده‌های مخدوش، سپرده‌های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی، وجه نقد و نظایر آن ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۱۲ - شرکت توزیع برق فارس در رد یا قبول کلیه پیشنهادات مختار می‌باشد.

۱۳-مناقصه به صورت عمومی و در دو مرحله برگزار می‌گردد.

۱۴- پرداخت کلیه هزینه‌های کسورات قانونی بعهده برنده مناقصه می‌باشد.

۱۵- تمام مراحل برگزاری مناقصه از دریافت و تحویل اسناد مناقصه و ارزیابی و اعلام برنده مناقصه از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (به آدرس www.setadiran.ir) انجام خواهد شد.

۱۶-سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه مندرج است. (شرکت‌کنندگان در مناقصه می‌بایست دو روز قبل از آخرین تاریخ تحویل پاکت‌ها با مراجعه به سایت توانیر و یا سایت شرکت توزیع برق فارس و یا تماس با امور تدارکات از اخرین اصلاحات احتمالی اسناد مطلع گردند در غیر اینصورت مسئولیت عدم رعایت این بند به عهده مناقصه‌گران می‌باشد.)

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۶/۲۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۶/۲۲ شرکت توزیع برق استان فارس

« آگهی ارزیابی کیفی تولیدکنندگان »

نوبت دوم شناسه ۱۳۷۶۵۴۲

شماره مجوز: ۱۴۰۱.۳۸۲۳

شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند

فراخوان ارزیابی کیفی جهت برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای شماره RND-۰۱۱۸۰۱۷-MM

شرکت پالایش نفت امام خمینی(ره) شازند در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی جهت برگزاری مناقصه عمومی خرید پودر خاموش‌کننده، به شماره تقاضای RND-۰۱۱۸۰۱۷-MM و کد فراخوان ۲۰۰۱۰۹۲۴۴۷۰۰۰۱۴۸را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی از دریافت و تحویل اسناد استعلام ارزیابی کیفی تا ارسال دعوتنامه جهت سایر مراحل مناقصه، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس WWW.SETADIRAN.IR انجام خواهد شد. لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار فراخوان در سامانه ۱۴۰۱/۰۶/۲۲ می‌باشد. اطلاعات و اسناد مناقصه عمومی پس از برگزاری فرآیند ارزیابی کیفی و ارسال دعوتنامه از طریق سامانه ستاد برای مناقصه گران ارسال خواهد شد.

مهلت دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی: ساعت ۱۸:۰۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۹

مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی: ساعت ۱۸:۰۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۲

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار:

آدرس:اراک - کیلومتر ۲۰ جاده بروجرد - سه‌راهی شازند - اداره تدارکات کالا - اتاق ۱۱۸ تلفن: ۳۳۴۹۲۸۳۳ و ۳۳۴۹۲۸۴۰-۰۸۶

ردیف	شماره مناقصه	شرح مختصر کالا	مقدار /تعداد	برآورد هزینه انجام موضوع مناقصه (ریال)	مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (ریال)
۱	RND-0118017-MM	پودر خاموش‌کننده	۱قلم /۲۰،۰۰۰ کیلو	۴۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰/-	۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰/-

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه:
مرکز تماس: ۰۲۱-۴۱۹۳۴
دفتر ثبت نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

روابط عمومی شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند
آدرس اینترنتی: WWW.IKORC.IR

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۶/۱۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۶/۲۲

سازمان آگهی ها ۸۸ ۷۲۲ ۷۳۳

یادداشت

باشد که کارگشا شود

حجت‌الله فیروزی
عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس

همان‌طور که می‌دانیم، ایران از نظر تعدد و تنوع مواد معدنی، غنای بالایی دارد. بیش از ۸۱ نوع ماده معدنی در کشور کشف شده و پهنه‌های معدنی از ذخایر قابل‌توجهی برخوردار هستند،اما متاسفانه به علل مختلف، بخش معدن به جایگاه واقعی خود دست نیافته که بخشی از آن به‌علت ضعف مدیریتی و قوانین دست‌وپاگیری است که در این زمینه وجود دارد.

از طرف دیگر، محل‌های درآمدی کشور، مثل نفت و گاز، محدود است و در سال‌های اخیر هم دیده‌ایم که منابع قابل‌اتکایی نیستند و به‌راحتی می‌توانند تحت‌تاثیر تحریم‌ها قرار گیرند، به این دلیل، تاکید فراوانی بر فعال‌سازی حوزه معدن شده است.

برای رسیدن به این هدف، چند اتفاق اساسی باید رخ دهد که مهم‌ترین آنها، اصلاح قانون معدن است که در برخی از آنها تناقضات و تعارضاتی دیده می‌شود و در برخی دیگر قید و بندهای نابجایی وجود دارد که حضور فعالان حوزه معدن را با چالش روبه‌رو می‌کند.

قانون معادن هم‌اینک، در کمیسیون صنایع و معادن مجلس در دست بازنگری و اصلاح است و بخش عمده‌ای از موارد اصلاحی انجام شده است. یکی از نقاط مثبت این بازنگری این بوده که از متولیان اجرای قانون و فعالان بخش خصوصی و دولتی نظرخواهی شده تا مشکلات موجود برطرف و تعارض‌ها حل و فصل شود.

به‌گمان من، قانون جدید از اهمیت بالایی برخوردار است، زیرا هم نیاز ضروری کشور و هم کاری زیرساختی و زیربنایی است و می‌تواند پیشران کشور در حوزه معادن باشد.

علاوه بر این، تلاش شده تا زمینه‌های ایجاد رانت از میان برود، حقوق دولتی و نحوه وصول و هزینه‌کرد آن موردبازنگری قرار گیرد، سازکارهای تامین نیازهای حوزه معدن، از جمله ماشین‌آلات و تجهیزات اصلاح شود و در نهایت اقداماتی در راستای سهولت روند واگذاری معادن، روش اجرای قوانین و کاستن از فرآیندهای بروکراتیک و دیوانسالارانه به‌اجرا درآید.

۲نکته مهم دیگر وجود دارد؛ یکی اینکه هنوز پهنه‌های زیادی در کشور داریم که اکتشاف در آن انجام نشده و عملیات اکتشافی هم در توان بخش خصوصی خارج است یا باید دولت با اتکا به توان ایمیدرو اقدام کند یا کارهای مشارکتی با بخش‌های خصولتی یا خصوصی انجام شود.

نکته دیگر این است که باید آن پهنه‌هایی که شناسایی شده‌اند، زودتر به افرادی که اهلیت دارند، واگذار شوند، به‌علاوه معادنی که سال‌های سال است، حبس شده‌اند، با در نظر گرفتن ضرب‌الاجلی تعیین‌تکلیف شوند تا فعالیت معادن سرعت گیرد.

قانون جدید به موضوع محدوده‌های بلوکه‌شده از سوی برخی نهادها هم ورود کرده و سازکارهایی اندیشیده شده تا هم حوزه‌هایی که تحت عناوین خاص و به دلایل امنیتی بلوکه شده ، آسیب نبیند و هم معادن موجود در این مناطق از بلاتکلیفی خارج شوند.

علاوه بر این، سرنوشت مناطقی که ممکن است مجموعه‌های گوناگون، به جهت داشتن موادی خاص، روی آنها دست بگذارند و سال‌ها بلاتکلیف بماند، در این بازبینی روشن شده است.

اما باید این نکته را هم یادآور شد که برخی تناقضات در حوزه اجرا وجود دارد، به‌عنوان مثال، در ماده ۹ قانون معادن آمده که پروانه بهره‌برداری سندی رسمی، لازم‌الاجرا، قابل‌معامله، تمدید و توثیق است، اما بانک‌ها از اعطای تسهیلات براساس پروانه بهره‌برداری احتراز می‌کنند، زیرا احتمال به‌سرانجام نرسیدن وضعیت معدن وجود دارد و بعید نیست که مجموعه‌های معدنی از عهده بازپرداخت اقساط تسهیلات خود برنیایند.

به‌اعتقاد من، در این مورد دولت باید پا پیش بگذارد و سازکارهایی مشخص کند تا مشکل از پیش پای بخش معدن برداشته شود.

به‌عبارت دیگر، سیستم بانکی و فرآیند پرداخت تسهیلات و بازپرداخت دیون جزو عملیات اجرایی به‌شمار می‌روند و مجموعه دولت متولی آن است و باید در این زمینه تصمیم‌گیری کند، برای مثال، می‌تواند تدابیری بیندیشد که معدنکاران ماشین‌آلات معدنی مجموعه خود را در رهن بانک قرار دهند.

البته باید به نکته هم اشاره کنیم که قوانین نظام بانکی هم در مجلس شورای اسلامی در دست بازنگری و تصحیح و قرار است، به‌زودی برای تصویب به صحن علنی مجلس بروند. انتظار می‌رود که در قانون جدید، پرداخت تسهیلات به‌ویژه به بخش اقتصادی تسهیل شود.

مراحل بررسی و بازنگری قانون معادن در کمیسیون صنایع و معادن، مراحل پایانی خود را پشت‌سر می‌گذارد. ما نهایت تلاش خود را در این زمینه به‌کار بسته‌ایم و امیدواریم در یکی، دو هفته کار به‌سرانجام برسد تا در صحن علنی موردبررسی قرار گیرد و باشد که راهگشایی در حوزه معدن و صنایع وابسته شود.

رشد سرمایه‌گذاری برای ارتقای فناوری در معادن

بررسی‌های موسسه مکنزی نشان می‌دهد که سهم سرمایه‌گذاری در صنعت معدن به‌ویژه سرمایه‌گذاری برای رشد فناوری در معادن نسبت به سال‌های گذشته روند رو به رشدی داشته است. Aبه‌گزارش کانی‌مگ، این بررسی‌ها ثابت کرده است که رشد فناوری در معادن با سرعت چشمگیری به مسیر خود ادامه می‌دهد و به همین دلیل درجه سرمایه‌گذاری در زمینه‌های مختلف فناوری‌های معدنی هم رشد می‌یابد. در بخش دیگری از این گزارش اشاره شده است که باتوجه به اهمیت کربن‌زدایی در تمام جهان، فعالان حوزه معدن نیز به‌طور فزاینده‌ای به‌دنبال افزایش استخراج مواد موردنیاز وسایل نقلیه الکتریکی و باتری‌ها هستند و به این ترتیب سرمایه‌گذاری در زمینه رشد فناوری در معادن بیشتر به بخش‌های فناوری‌های جدید، نرم‌افزار برنامه‌ریزی معدن، نرم‌افزار مدیریت معدن، سیستم‌های ارتباطی معدن و نگهداری و ابزارهای پیش‌بینی کننده تمرکز دارد. تمام دنیا صنعت معدن را یک صنعت متکی بر روش‌های سنتی می‌دانند، در حالی که رشد فناوری در معادن نسبت به سایر صنایع کمتر نبوده و بررسی پذیرش تکنولوژی‌های روز دنیا در معادن نشان می‌دهد که این فناوری‌ها در ۱۳ بخش از معادن بسیار کاربردی و پذیرفته‌شده هستند. فناوری‌های مهم و پذیرفته‌شده در صنعت معدن عبارتند از: نرم‌افزار مدیریت معدن، ابزارهای تعمیر و نگهداری و پیش‌بینی، هواپیماهای بدون سرنشین، وسایل نقلیه خودران، ابزارهای جلوگیری از حوادث، انواع لباس‌های کارگران و کارکنان معدن، وسایل نقلیه کنترل از راه دور و امثال آن. به‌عنوان نمونه به لباس‌هایی می‌توان اشاره کرد که سطح ایمنی را افزایش می‌دهند و به کمک اینترنت اشیا موجب کاهش مخاطرات جانی کارگران معدنی می‌شوند.

در گزارش صمت درباره سیاست‌گذاری‌های حوزه معدن عنوان شد

قوانین متناقض، بلای جان معدنکاران

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

کارشناسان و فعالان حوزه معدن، بی‌ثباتی در قوانین و مقررات و صدور دستورالعمل‌های خلق‌الساعه در بخش معدن را ابرچالش بزرگ این حوزه می‌دانند. مصوباتی همچون وضع عوارض صادراتی، حذف معافیت مالیاتی صادرات، الزام به عرضه محصولات تولیدشده در بخش معدن و صنایع معدنی در بورس کالا، سختگیری در مسیر ورود ماشین‌آلات به کشور، افزایش بی‌رویه حقوق دولتی معادن و... همگی مانع جذب سرمایه به این بخش هستند.

از دیگر گرفتاری‌های جدی این حوزه، تضاد قوانین یا تناقض میان قواعد و دستورالعمل‌های دستگاه‌های اجرایی مرتبط با حوزه معدن است که اجرای بسیاری از پروژه‌ها را با چالش مواجه می‌کند و محاسبات فنی و اقتصادی را به طور کلی تغییر می‌دهد.

دردسرهای قوانین و مقررات کار را به جایی رسانده است که کمیسیون صنایع و معادن، اقدام به بازنگری قانون کرده و گفته می‌شود به‌زودی آن را به صحن علنی مجلس خواهد برد.

در گزارش امروز صمت از زاویه دید فعالان و صاحب‌نظران معدن، چالش‌های موجود در قوانین و شیوه‌های اجرای آن مورد بررسی قرار گرفته است.

عکس: صمت

بازاری که با هزار مشکل و گرفتاری به‌دست معدنکاران می‌افتد، با صدور یک بخشنامه خلق‌الساعه و افزایش عوارض صادرات به یک‌باره دچار مشکل و صادرات به بازارهای جهانی متوقف می‌شود

بخشنامه‌های ضد و نقیض و آسیب‌ها

حبیب‌الله ترشیزیان ـ رئیس نظام مهندسی معدن خراسان‌رضوی: وجود قوانین و بخشنامه‌های ضد و نقیض در بخش معدن یک واقعیت انکارناپذیر است، به‌طوری که نه‌تنها تعداد قابل‌توجهی از آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های حوزه معدن با هم تفاوت دارند، بلکه حتی برخی از آنها به‌طورکامل در تضاد با بعضی دیگر است.

علاوه بر این، قوانین زائد و بخشنامه‌های غیراجرایی فراوانی هم داریم که باید موردبازنگری کلی قرار گیرد، به‌عنوان مثال، می‌توان به بخشنامه صدور توان فنی ـ مالی اشخاص حقیقی و حقوقی اشاره کرد که به‌تازگی موردبازنگری وزارت صمت قرار گرفته و شرایط را برای ورود بخش خصوصی واقعی به حوزه معدن بسیار مشکل کرده است. این تغییرات هم با بخشنامه قبلی به‌شکل کامل متفاوت است و هم با دستورالعمل‌های قانون تسهیل فضای کسب‌وکار در تضاد آشکار قرار دارد.

مثال دیگر درباره تعریف ماده خام معدنی است. براساس قانون، اگر عملیات فیزیکی یا شیمیایی روی مواد معدنی خام انجام گیرد، آن ماده معدنی دیگر خام محسوب نمی‌شود، در صورتی که موارد زیادی داریم که باوجود آنکه عملیات فیزیکی یا شیمیایی روی آن انجام گرفته،اما همچنان ماده خام محسوب و مشمول عوارض صادرات و... می‌شود، مانند سنگ‌های تزئینی که وقتی به‌صورت برش‌خورده از کوه استخراج می‌شود و به‌صورت شش‌بر برش در می‌آید، دیگر نباید خام محسوب شود و مثال‌های فراوان دیگری از این دست.

منشأ مشکل

این مشکل از طرز تفکر و تشخیص افرادی نشأت می‌گیرد که مسئولیتی در وزارتخانه دارند، در صورتی که اگر تصمیم‌ها براساس مطالعات علمی دقیق و با استفاده از تجارب سایر کشورهای معدنی اخذ شود، صدور این نوع بخشنامه‌ها که با منافع ملی گره خورده، قائم به شخص نخواهد بود و متکی بر سیستم می‌شود.

دردسرهای معدنکاران

قوانین ضد و نقیض در درجه اول، هزینه معدنکاری را به‌شدت بالا می‌برد. نمونه عینی آن مشکلاتی است که طی چند سال اخیر برای معادن کوچک و متوسط پیش آمده و بخشنامه‌های متناقض در حوزه ورود ماشین‌آلات معدنی،کمابیش بیشتر این معادن را به تعطیلی کشانده است.

از سوی دیگر، موجب از دست رفتن بازارهای جهانی مواد معدنی کشور شده است؛ بازاری که با هزار مشکل و گرفتاری به‌دست معدنکاران می‌افتد، با صدور یک بخشنامه خلق‌الساعه و افزایش عوارض صادرات به یک‌باره دچار مشکل و صادرات به بازارهای جهانی متوقف می‌شود. نمونه‌ای از این اتفاق برای بازار سنگ‌های تزئینی ایران افتاد و کشورهای دیگر در اسرع وقت و با خوشحالی جای معدنکار ما را در بازار جهانی پر کردند.

راهی برای گریز

برای خاتمه دادن به این وضعیت، باید «کادرسازی» کنیم. منظور از کادرسازی این است که تعدادی کارشناس خبره در وزارت صمت بخش معدن تربیت شوند که در زمینه فرصت‌ها، چالش‌ها، مسائل بازار و به‌طور کلی همه امور مربوط به حوزه معدن خبره و کاربلد باشند و مدیران ارشد وزارتخانه به‌طور جدی و واقعی از مشاوره این کارشناسان استفاده کنند. لازمه رسیدن به این نقطه این است که تغییراتی در فرهنگ مدیریتی ایجاد شود و مسئولان باور کنند، مسئولیت بالاتر، به‌معنای دانش و درک عمیق‌تر از همه مسائل تخصصی نیست.

چالش‌های ادامه وضع موجود

با اینکه بخش معدن ظرفیت بسیار بالایی دارد، در صورت ادامه این وضعیت، بخش معدن نمی‌تواند به جایگاه اصلی و کلیدی خود در اقتصاد ایران نزدیک شود، اما چنانچه قوانین بخش معدن تسهیل و قوانین حمایتی واقعی برای این بخش تدوین شود، بی‌شک در کوتاه‌مدت حوزه معدن و صنایع معدنی می‌تواند جایگزین خام‌فروشی نفت شود.

> وقتی در حال تدوین قوانینی برای یک حوزه هستیم، باید از کارشناسان و صاحب‌نظران دیگر حوزه‌های مرتبط هم کمک بگیریم تا آنها هم از زاویه دید خود پیشنهادهایی برای اصلاح قوانین ارائه کنند

تفسیر قانون با بخشنامه

سالار باوند ـ فعال معدن و از مدیران سابق ایمیدرو: قوانین را متخصصان می‌نویسند، به این منظور، از تیمی مجرب استفاده می‌شود که تجربه، دانش و آگاهی کافی برای تدوین مقررات حوزه‌های مختلف را دارند و بخشنامه‌ها هم به‌طورمعمول تفسیر یا تکمیل همان قوانین است، به‌عبارت دیگر، وقتی قوانین در اجرا به مشکلاتی برمی‌خورند، نیاز است تا آنها را با بخشنامه‌ها حل کرد.

بخشنامه‌ها مکمل قوانین است، بنابراین نباید با هم مغایرت داشته باشند، بلکه باید همراستا بوده و به همین دلیل اگر جایی تضاد و تناقض دیده می‌شود، تخلف به‌شمار می‌رود.

وقتی قوانینی در حوزه معدن یا هر حوزه دیگری نوشته می‌شود، ممکن است در اجرا با مشکلاتی روبه‌رو شود و چند درصدی با هم مغایرت داشته باشند، در واقع این بخشنامه‌ها پاسخی است بر نیازهای مجموعه‌های صنعتی یا واحدهای اجرایی.

وقتی قانون در مسیر اجرای خود با مشکلات یا تفاسیر گوناگونی روبه‌رو می‌شود که تعدد آرا را به‌دنبال می‌آورد، بخشنامه‌هایی صادر می‌شوند تا مشکلات را حل کنند.

گره کور حوزه معدن

بیشترین مشکل ما در حوزه معدن، ضعف قوانین نیست، رعایت نکردن قوانین موجود است. بالای ۸۵ درصد قوانین با بخشنامه‌ها مغایرتی ندارد. اما آیا اصل قوانین رعایت می‌شود؟

از سوی دیگر، نظارت درستی هم وجود ندارد. دستگاه‌های نظارتی که مسئول رصد کردن اجرای قانون هستند و باید بر درستی یا نادرستی روند اجرا نظارت کنند، در انجام وظایف خود کوتاهی می‌کنند. علت چندان روشن نیست، یا منافعی دارند یا لابی‌گری انجام می‌گیرد یا از تخصص کافی برخوردار نیستند و مشکلاتی از این دست، به‌هر حال، دستگاه‌های نظارتی در این زمینه فعالیت درستی ندارند.

به‌عنوان مثال آیا یک درصد سهم آلایندگی معدنکاری به روستاها یا مناطق اطراف پرداخت می‌شود؟ روش اخذ، محل هزینه یا جریمه دیرکرد حقوق دولتی پیش‌بینی شده ، اما در حال حاضر بسیاری از مجموعه‌ها حقوق دولتی را پرداخت نمی‌کنند و مبالغ چشمگیری بدهکار هستند.

به همین ترتیب، قانون پیش‌بینی کرده که اعتبار پروانه اکتشاف یک سال و با تمدید وزارتخانه ۲سال است. آیا بعد از ۲سال پروانه لغو می‌شود؟

نمونه‌های زیادی وجود دارد که افرادی چندین و چند سال هیچ اقدامی برای اکتشاف انجام نداده‌اند، اما همچنان پروانه‌ها به نام‌شان است و کسی با آنها کاری ندارد. به‌گمان من، مسئله اصلی بخش معدن این موضوع است.

تضاد قوانین دستگاه‌های اجرایی

برخی مشکلات مربوط به قوانین ناهماهنگ دستگاه‌های مختلف، مربوط به ناهماهنگی وزارتخانه‌ها است، به‌عنوان مثال، مواردی در قانون معادن پیش‌بینی شده اما همان موارد در سازمان محیط‌زیست لازم‌الاجرا نیست و بدیهی است مشکلاتی در این مسیر به‌وجود می‌آید. برای حل این مشکل باید دولت دست به کار شود و تیمی را مسئول هماهنگی قوانین و مقررات زیرمجموعه‌های خود کند.

مثال دیگر مقررات، مربوط به تامین ماشین‌آلات سنگین معدنی است، در حالی که نیاز کشور عدد بالایی را نشان می‌دهد و کارخانه‌های تولید داخل از عهده تامین نیازها برنمی‌آیند، در جایی دیگر قوانین و بخشنامه‌هایی به‌تصویب می‌رسد که در راستای حمایت از تولید داخل، مانع ورود دستگاه‌های موردنیاز می‌شود.

به‌اعتقاد من، برای حل این مشکل خود دولت باید تصمیم بگیرد و ترتیباتی اتخاذ تا بخشنامه‌های خروجی وزارتخانه‌ها را به هم نزدیک کند.

عینک کارشناسی

وقتی در حال تدوین قوانینی برای یک حوزه هستیم، باید از کارشناسان و صاحب‌نظران دیگر حوزه‌های مرتبط هم کمک بگیریم تا آنها هم از زاویه دید خود، پیشنهادهایی برای اصلاح قوانین ارائه کنند و برای حل مشکلات راهکارهایی بدهند. وقتی از این ظرفیت استفاده نمی‌کنیم، مشکل تعارض قوانین و بخشنامه‌ها بروز می‌کند. اگر برای قوانین معدن که هم‌اینک در مجلس در دست بازنگری و اصلاح است، نظرات کارشناسان منابع طبیعی، محیط‌زیست یا دیگر حوزه‌های مرتبط اخذ شود، به‌طورقطع خروجی کار کامل‌تر خواهد بود و اجرای آن هم راحت‌تر می‌شود. بخشی از این مشکلات به این علت است که ما از ظرفیت سازمان‌های دیگر استفاده نمی‌کنیم و به این ترتیب از روز اول تصویب قانون، مشکلاتی به‌وجود می‌آید.

اگر امروز که قوانین در حال بازنگری است، از تجربیات موجود و ظرفیت دستگاه‌های دیگر استفاده نکنیم و معضلات و مشکلات را فقط با عینک خودمان بررسی کنیم، باز به مشکل برخورد می‌کنیم و دوباره به تصحیح قوانین و صدور بخشنامه‌ها و تعبیر و تفسیر دستورالعمل‌ها نیاز پیدا می‌کنیم.

در این فرآیند، در صورت بروز مشکل نمی‌توانیم از صددرصد ظرفیت معدنی کشور استفاده کنیم، بنابراین پیشنهاد می‌شود امروز که قانون در دست بازنگری است، از ظرفیت وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها مرتبط در این زمینه استفاده شود، در صورت اعمال نظر تمام بخش‌های درگیر به قوانین درست‌تری می‌رسیم و بخشی از ایرادات هم که خواه و ناخواه در زمان اجرا به‌وجود می‌آیند، با بخشنامه‌ها رفع خواهند شد.

سخن پایانی

گفته می‌شود حدود ۸۵ هزار قانون در حوزه معادن وجود دارد که تکراری، متضاد یا مبهم است که هریک به‌نوبه خود منبعی برای ارائه تعابیر و تفاسیر گوناگون بوده و هست.

شکی نیست که این قوانین ناکارآمد و بخشنامه‌های ضد و نقیض، آفت بخش تولید به‌ویژه در حوزه معدن است. تاثیر این آسیب تا آنجا است که بسیاری از کارشناسان و فعالان این حوزه آن را نوعی خود تحریمی نامیده‌اند و معتقدند اثراتی بیش از تحریم‌های بین‌المللی بر رشد حوزه معدن داشته است.

با این تفاسیر، انتظار می‌رود مجلس در بازنگری قانون، نهایت اهتمام را به‌کار گیرد تا این مشکل از پیش‌پای معدن و صنایع وابسته برداشته شود و کار به تکرار تجربه‌های پیشین نینجامد.

گسترش
تجارت
سه‌شنبه
۲۲ شهریور ۱۴۰۱
۱۶ صفر ۱۴۴۴
۱۳ سپتامبر ۲۰۲۲
شماره ۲۱۵۰
پیاپی ۳۴۶۸
www.Tejaratdaily.com

شبهه بر سر واردات لوازم خانگی ادامه دارد

بازار زیر فشار قوانین متناقض مچاله شد

آمارهای ضد و نقیض بلای جان بازار مسکن

با امضای تفاهمنامه تجارت آزاد با اوراسیا محقق می‌شود

فرصتی برای رشد صادرات ایران

بعد از تشکیل اتحادیه اقتصادی اوراسیا شامل کشورهای بلاروس، قزاقستان، روسیه، ارمنستان و قرقیزستان در سال ۲۰۱۵ میلادی، بسیاری از کشورها، تمایل خود را برای گسترش همکاری‌های اقتصادی و تجاری با این اتحادیه اعلام و مذاکرات را آغاز کردند. کارشناسان اقتصاد معتقدند تجارت با کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا افزایش صادرات و تقویت تجارت و مبادلات با مقاصد ثالث را در پی دارد. اتحادیه اوراسیا متشکل از ایران، روسیه، بلاروس، قرقیزستان، ارمنستان و قزاقستان است و این کشورها فرصت‌های مهم تجاری برای ایران محسوب می‌شوند. در همایش تجاری ایران و ارمنستان که برگزار شد، یکی از رایزنان بازرگانی ایران در ارمنستان اعلام کرد مذاکرات میان ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا در زمینه مقدمات آزادسازی تجارت در مرحله قانون‌گذاری ازسوی کشورها قرار دارد و طی چند ماه آینده نهایی می‌شود. از آنجایی که افزایش تجارت با ارمنستان، گامی مهم در راستای توسعه تجارت با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا محسوب می‌شود، این اقدام را می‌توان یکی از اتفاقات روشن در بحث تجارت ایران معرفی کرد. تجارت در این گزارش، به بررسی شرایط فعلی تجارت ایران با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا پرداخته است.

حجم تجارت خارجی بین ایران و کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا در ۵ ماه امسال به یک میلیارد و ۳۲۶ میلیون و ۳۹۴ هزار دلار رسید

تجارت ۱.۳ میلیارد دلاری ایران با اوراسیا

معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک ایران گفت: میزان تجارت خارجی ایران و اوراسیا در ۵ ماه امسال به ۱.۳ میلیارد دلار رسید. به گزارش تسنیم، علیرضا مقدسی، معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک ایران با بیان اینکه اقدامات گمرک ایران در ۳ بخش درون‌سازمانی، ملی و بین‌المللی در این مدت از جمله عوامل موثر افزایش ۳۰ درصدی تجارت در ۵ ماه امسال بین ایران و کشورهای اوراسیا بوده، گفت: حجم تجارت خارجی ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا در ۵ ماه امسال به یک میلیارد و ۳۲۶ میلیون و ۳۹۴ هزار دلار رسید. مقدسی با اشاره به اهم اقدامات گمرک ایران در راستای اجرایی کردن قانون موافقتنامه ایران و اوراسیا برای افزایش حجم تجارت بین اعضا گفت: در بخش درون‌سازمانی، گمرک ایران با تشکیل کارگروه پایش امور گمرکی در حوزه اوراسیا نسبت به اختصاص مسیر سبز برای اظهارنامه موردمبادله در موافقتنامه، موافقت با حمل یکسره در رویه واردات و صادرات، پذیرش حداقل اسناد و مدارک در راستای ترخیص کالا، تمهیدات لازم در راستای پیش‌اظهاری اقلام مورد مبادله در گمرک، ایجاد مرکز پاسخگویی به موضوعات گمرکی در گمرک و هماهنگ‌سازی کد کالا (HS) از ۸ رقم به ۱۰ رقم اقدام لازم را انجام داده است.

■ رشد ۱۵ درصدی صادرات ایران به اوراسیا

رئیس کل گمرک ایران به اقدامات گمرک در بخش ملی اشاره کرد و گفت: در بخش ملی سازمان گمرک با برگزاری ۷ جلسه با سازمان‌های دخیل در تجارت خارجی و انجام اقدامات تسهیل‌گر از جمله بروزرسانی ارزش گمرکی کالاهای صادراتی مطابق موافقتنامه اوراسیا به تلاش برای بهبود تجارت خارجی کشور پرداخته است. هماهنگی به‌منظور ارائه مجوزهای ترخیص قانونی از طریق یک مرجع واحد و اتخاذ تصمیمات لازم برای کنترل محموله‌های صادراتی مشمول محدودیت و ممنوعیت‌ها اقداماتی بود که سازمان گمرک در راستای تسهیل تجارت بین ایران و اوراسیا انجام داد.

معاون وزیر اقتصاد تشریح کرد: گمرک ایران در حوزه بین‌المللی نیز با تشکیل کارگروه مشترک همکاری‌های گمرکی به‌صورت آنلاین با کشورهای عضو اوراسیا، نسبت به بروزرسانی ارزش گمرکی اقلام صادراتی ایران به اوراسیا تلاش کرد. موافقت ایران با عملیاتی شدن گواهی مبدأ الکترونیکی و اعمال تخفیفات ترجیحی اوراسیا بین کشورهای عضو روی کالاهای صادراتی از دیگر اقدامات مهم سازمان گمرک برای افزایش روابط تجاری ایران با کشورهای عضو اوراسیا بود. مقدسی گفت: مجموع این اقدامات سبب کاهش تشریفات گمرکی بین کشورهای عضو و سرعت در ترخیص کالا شد؛ به‌گونه‌ای که در ۵ ماه نخست امسال صادرات ایران به کشورهای عضو این اتحادیه به ۵۲۲ میلیون و ۱۴۱ هزار دلار رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۱۵ درصد رشد داشته است.

توجه به ظرفیت‌های صادراتی ایران

رایزن بازرگانی ایران در ارمنستان اعلام کرد: با آغاز به‌کار دولت سیزدهم ۹ دوره مذاکره میان ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا انجام شد و این مذاکرات در مرحله قانون‌گذاری از سوی کشورها قرار دارد و چند ماه آینده نهایی خواهد شد. به گزارش ایرنا، هرویک یاری‌جانیان در همایش تجاری ایران و ارمنستان با اشاره به اینکه روابط بین ایران و ارمنستان طی قرن‌ها با کمترین چالش و به‌صورت مسالمت‌آمیز ادامه داشته است، اظهار کرد: باتوجه به اینکه ارمنستان تنها مرز زمینی متصل به اتحادیه اقتصادی اوراسیا برای ایران است، توسعه روابط ظرفیت عظیم و گرانبهایی را برای ما فراهم می‌کند. در ۳۰ سال گذشته روابط دیپلماتیک دو کشور توسعه یافته و باید از این ظرفیت استفاده کرد. به‌گفته یاری‌جانیان، ایران دارای ۱۵ کشور همسایه با هزار و ۳۰۰ میلیارد دلار واردات سالانه است که ایران فقط توانسته ۱.۴ درصد از این ظرفیت را به خود اختصاص دهد، در حالی که دارای توانمندی بسیاری برای جذب سهم بیشتری از این بازار است.

ارمنستان دروازه فرصت‌های تجاری

اکبر گداری، دیگر رایزن بازرگانی ایران در ارمنستان اظهار کرد: جمعیت ۳ میلیون نفری ارمنستان و وسعت حدود ۳۰ هزار کیلومتری آن نمی‌تواند جاذبه تجاری داشته باشد.

ارمنستان تنها مرز زمینی ایران با کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا است که مرزهای دیگر آن با دو کشور جمهوری آذربایجان و ترکیه بسته است. این موضوع می‌تواند فرصت مناسبی را برای توسعه تجارت ایران با ارمنستان شکل دهد.

به گزارش ایرنا، گداری با بیان اینکه در ۲ سال اخیر شرکت‌ها و هیات‌های تجاری به ارمنستان تردد بسیاری داشتند، تصریح کرد: بازار ارمنستان با برخی کشورهای همسایه ایران تفاوت ویژه‌ای دارد؛ بسیاری از کالاهای ایرانی در کشورهایی مانند عراق و افغانستان نمونه مشابه ندارند و این یک مزیت برای کالای ایرانی است، اما در ارمنستان محصولات از بیشتر کشورهای جهان وارد می‌شود و کالاهای ایرانی باید با محصولات دیگر رقابت کنند.

وی به بیان اینکه ارمنستان به‌دلیل ارتباط دیرینه، روابط سیاسی و اعتبار دوطرفه ویژگی منحصربه‌فردی برای ایران دارد، تاکید کرد: این کشور بازار رقابتی برای ایران فراهم می‌کند که ۵ میلیارد دلار واردات و ۳ میلیارد دلار صادرات دارد.

سخن پایانی

همان‌طور که در گزارش عنوان شد، ایران تاکنون نتوانسته از فرصت‌های صادراتی خود در حوزه اوراسیا نهایت بهره‌برداری را داشته باشد.

امید می‌رود با انعقاد موافقتنامه تجارت آزاد بین ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و همچنین ارتقای زیرساخت‌های تجاری ضروری به‌ویژه در حوزه حمل‌ونقل و تعاملات مالی، بتوان سطح همکاری‌های اقتصادی و تجاری ایران با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا را به سطح قابل‌قبولی افزایش داد.

نوبت اول

شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان

«آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای با ارزیابی کیفی»

شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان در نظر دارد بر اساس استانداردهای وزارت نیرو ملی یا بین‌المللی از فروشندگان و تولیدکنندگان داخلی که دارای تاییدیه از **شرکت توانیر یا شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان** می‌باشند از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مناقصه عمومی (دومرحله‌ای) **(با ارزیابی کیفی)** خرید از محل اعتبارات داخلی بشرح ذیل انجام دهد:

ردیف	شرح کالا	محل بودجه داخلی	شماره مناقصه	مبلغ ضمانت شرکت در مناقصه (به‌ریال)
۱	تجدید مرحله اول خرید تعداد ۳۶۵- اصله انواع پایه بتونی چهارگوش	اصلاح و بهینه روستایی زیارت، توسعه شهری فروردین و اردیبهشت توسعه روستایی فروردین و اردیبهشت	۱۴۰۱/۲-۱۲۶	۱,۱۶۳,۰۰۰,۰۰۰
۲	تجدید مرحله اول خرید مقدار ۸۷۰۰ متر کابل خودنگهدار ۳*۷۰	اصلاح و بهینه روستایی زیارت، توسعه شهری فروردین و اردیبهشت توسعه روستایی فروردین و اردیبهشت	۱۴۰۱/۲-۱۲۸	۸۷۸,۰۰۰,۰۰۰
۳	تجدید مرحله اول خرید تعداد ۳۶دستگاه انواع تابلو توزیع فشارضعیف	اصلاح و بهینه روستایی زیارت، توسعه شهری فروردین و اردیبهشت	۱۴۰۱/۲-۱۲۹	۷۷۴,۰۰۰,۰۰۰
۴	تجدید مرحله اول خرید تعداد ۱۲۷۵ دستگاه کنتور سه فاز مستقیم از راه دور فهام یک	کاهش تلفات - اصلاح انشعابات -روشنایی معابر	۱۴۰۱/۲-۱۳۰	۲,۴۱۶,۰۰۰,۰۰۰
۵	خرید انواع کلید اتوماتیک در نمرات مختلف	اصلاح و بهینه شهری و روستایی	۱۵۲-۲/۱۴۰۱	۱,۴۲۹,۰۰۰,۰۰۰
۶	خرید تعداد ۴۴۰-اصله انواع پایه بتونی چهارگوش	توسعه روستایی و شهری خردادماه ۱۴۰۱	۱۵۳-۲/۱۴۰۱	۱,۲۱۲,۰۰۰,۰۰۰
۷	خرید مقدار ۱۰۷۰۰ متر کابل خودنگهدار ۳*۷۰	توسعه شهری و روستایی خردادماه	۱۵۴-۲/۱۴۰۱	۱,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰

۱- **فروش اسناد مناقصه:** متقاضیان می‌توانند در صورت تمایل نسبت به واریز وجه از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مبلغ ۳۰۰,۰۰۰ ریال بابت هر مناقصه بحساب فراگیر ۳۱۲۶۰۳۸۱۴۰ نزد بانک تجارت با شناسه واریزی ۳۸۱۴۰۱۰۰ شعبه ولیعصر گرگان بنام شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان، جهت دریافت اسناد مناقصه از تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۷ لغایت ۱۴۰۱/۰۶/۳۱ به سایت سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مراجعه نمایند.

۲- **نحوه برگزاری و محل تحویل پاکت الف مهلت و زمان بازگشایی پیشنهادات:** کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و تحویل پاکت الف مهر و موم شده به آدرس گرگان، خیابان ولی‌عصر عدالت ۲۳ طبقه اول دبیرخانه شرکت توزیع گلستان و مهلت آن تا ساعت ۱۱روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۶ و زمان بازگشایی پاکات شرکت‌هایی که حداقل امتیاز ارزیابی کیفی را کسب نموده‌اند، در ساعت ۱۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۳ در دفتر امور تدارکات و قراردادها شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان می‌باشد.

۲-۱- اسناد ارزیابی کیفی و مستندات مربوط به آن از طریق سامانه ارسال گردد.

۲-۲- ارائه اسناد ارزیابی کیفی به همراه اسناد مناقصه (الف، ب و ج) در یک لفاف کلی به منزله عدم ارائه اسناد ارزیابی کیفی تلقی خواهد شد.

۳- مبلغ ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه به میزان مندرج در جدول فوق، به نفع کارفرما مطابق فرم ارائه شده در اسناد مناقصه که به مدت سه ماه از تاریخ افتتاح پاکات معتبر بوده و قابل تمدید تا به مدت سه ماه دیگر باشد باید به یکی از صورت‌های زیر، همراه با اسناد مناقصه در پاکت (الف) به دستگاه مناقصه‌گزار تسلیم شود:

الف- ضمانت‌نامه بانکی و یا ضمانت‌نامه‌های صادرشده از سوی موسسات اعتباری غیربانکی که دارای مجوز فعالیت از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هستند.

ب- اصل رسید واریز وجه نقد به حساب جاری شماره ۰۲۲۲۱۴۸۸۸۶۰۰۷ نزد بانک ملی شعبه خیابان ولیعصر گرگان به نام شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان.

پ- ضمانتنامه صادره توسط موسسات بیمه‌گر دارای مجوز لازم برای فعالیت و صدور ضمانتنامه از سوی بیمه مرکزی ایران

ت- گواهی خالص مطالبات قطعی تایید شده از سوی امور مالی شرکت توزیع نیروی برق استان گلستان بر اساس فرم نمونه ضمیمه اسناد مناقصه

ث- چک تضمین شده بانکی برای تضمین شرکت در مناقصه

۴- ذکر شماره مناقصه روی پاکات الزامی بوده و حضور یک نفر از پیشنهاددهندگان در جلسه بازگشایی پاکات (الف، ب، ج) با معرفی‌نامه کتبی معتبر آزاد است

۵- شرکت توزیع گلستان در رد یا قبول هریک یا تمام پیشنهادات مختاراست.

۶- به پیشنهادهای فاقد امضاء، مشروط، مخدوش و پیشنهاداتی که بعد از انقضاء مدت مقرر در فراخوان واصل می‌شود، مطلقاً ترتیب اثرداده نخواهد شد.

۷- تکمیل کردن فرم پرسشنامه اطلاعاتی مربوط به ارزیابی صلاحیت تامین‌کنندگان کالا پیوست اسناد ارزیابی کیفی الزامی است.

۸- هزینه آگهی هر دو نوبت بر عهده دستگاه مناقصه‌گزار می‌باشد.

۹- فروشندگان و تولیدکنندگان باید کد معاملاتی فرابورس داشته باشند و مکلف به دریافت و ارسال پیشنهادات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir می‌باشند و پرداخت هرگونه کارمزد سامانه فوق به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

۱۰- ضمناً این آگهی از طریق شبکه اطلاع‌رسانی معاملات توانیر به نشانی www.Tavanir.org.ir و پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات به نشانی http://iets.mporg.ir قابل دسترسی می‌باشد و جهت اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۱۷-۳۲۶۸۴۴۱۲ تماس و به شماره تلفن ۰۱۷-۳۲۶۸۹۴۳۰ فاکس نمائید.

۱۱- سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه مندرج است.

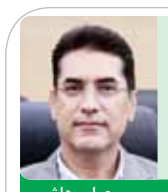
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۶/۲۲ — تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۶/۲۷

روابط عمومی شرکت توزیع نیروی استان گلستان

یادداشت

ثبات، لازمه بهبود تجارت داخلی و خارجی

عباس هاشمی
دبیر کل انجمن صنایع لوازم خانگی ایران

بحث تجـارت خارجی در لـوازم خانگی، یکی از مسـائلی است که در چند سال اخیر همواره یکی از موضوعات موردمناقشه بوده اسـت. از ابتـدای ممنوعیـت واردات لوازم خانگی تـا به امروز، همچنـان موافقان این طـرح از آن حمایت کرده و مخالفان آن در تلاشند تا شـرایط را تغییر دهند. صرف‌نظر از مثبت یا منفـی بودن این قانون، احتمال تغییـر قوانین، یکـی از مواردی اسـت که می‌تواند به بازار آسـیب برسـاند. زمانی که تولیدکننده و مصرف‌کننـده از فردای خود مطمئن نباشـند و وضعیت بـازار را متزلزل بداننـد، در اقدامـات خـود محتاط‌تر عمل می‌کننـد و در نهایـت رکـود بیشـتری بر بـازار حاکـم خواهـد شـد. تولیدکنندگان با محدودیت‌های بیشـتری تولیـد کرده و مصرف‌کننـدگان نیـز منتظر شـکل‌گیری تغییرات می‌ماننـد، چرا که در این تحولات ممکن اسـت نرخ کالاها کاهـش یا افزایش یابد و هر بخش به فراخور فعالیت‌های خود، از ایـن کاهش یا افزایش سـود خواهد برد، بنابراین نابسـامانی مهمی در بازارها شـکل گرفتـه و این موضـوع را می‌تـوان معضل بی‌ثباتی در تصمیمـات و قوانین بیان کرد، از این‌رو به‌نظر می‌رسد در گام نخست، ثبات در تصمیمات و قوانین، چه در بحث واردات و چـه صـادرات در هر بخـش اقتصادی و تولیدی، مبنای اصلی رفتار نهادهای دولتی و دسـتگاه‌ها اجرایی باشـد، اما از سـویی دیگر تنهـا واردات لوازم خانگی بحث اصلی این بازار نیسـت و تاکید تولیدکنندگان به شـکل‌گیری بازارهای صادراتی نیز از دیگر چالش‌های امروز صنعت لوازم خانگی است. تا سال‌های گذشته توان ایران در تولید لوازم خانگی محدود بود، اما طی چند مدت اخیر با ورود گسترده فعالان صنعتی به این حوزه، شاهد بهبودهای مهمی در تولید این کالاها بودیـم. به‌نظر برخـی کارشناسـان، بهبود اقتصـاد صنعت لـوازم خانگی، بـا صادرات امکان‌پذیر خواهد بود. دستیابی به بازارهای اقتصادی کشـورهای مختلـف، بکارگیری لـوازم متعـددی را طلبیـده و به‌طور کلی توسـعه صادرات در هر بخـش تولیدی، به عوامل مختلفی وابسته است.

بایـد گام‌هـای مهمی در مسـائل مربوط بـه اقتصاد کلان برداشـته شـود تـا همه عوامل دست‌به‌دسـت هـم داده و در نهایت شاهد توسـعه صادرات باشیم، از این‌رو تنها به‌دلیـل دارا بـودن خط تولید مناسـب و وجود کالاهـای باکیفیت و کمیت مطلوب، برای کسـب بازار کشـورهای مختلف کافی نیسـت. بهبود تعامل با جهان، نخسـتین و مهم‌ترین بسـتر برای توسعه صادرات است. در رابطه با ایجاد زیرسـاخت‌های لازم برای توسـعه صادرات لوازم خانگـی نیز ، وجود دیپلماسی تجاری یکی از ارکان مهم بهبود تجارت است. انعقاد قراردادهای تجاری برای افزایش صادرات لوازم خانگی به کشـورهای منطقه، بهبود روابط سیاسی با سایر کشورها به‌منظور افزایش تعامـلات تجاری، همواره نقشی تعیین‌کننده در توسعه‌های صادراتی دارد و از ایـن‌رو نهادهـای دولتـی باید به فراهم‌سازی این بسترها توجه لازم را داشته باشند. از سویی دیگر، ضروری است،ظرفیت تولیـد را به‌طور صحیح شناسـایی کنیم و براسـاس این ظرفیت‌ها دنبـال بازار هدف مناسـب بگردیم. در صادرات لوازم خانگی، بیشـتری ظرفیت در صادرات قطعات است و در حال حاضر بخـش عمده‌ای از تجارت ایـران در صنعت لوازم خانگـی را صادرات قطعه تشـکیل می‌دهد. امکان افزایش این ظرفیـت در صنعـت لـوازم خانگـی وجود دارد، اما این اتفاق به‌سـادگی رخ نمی‌دهد و نیاز به هموارسـازی مسـیر صادرات دارد. ورود شـرکت‌های دانش‌بنیـان بـه صنعت تولید لـوازم خانگی و افزایـش قراردادهای منطقـه‌ای از جملـه اقدامـات مثبت برای توسعه صادرات محسوب می‌شوند. علاوه بر تمام نکات مذکور، مناسب به‌نظر می‌رسد تا فعالان بخش خصوصی، سکانداری صادرات را برعهده گرفته و دولت تنها وظیفه نظارت بر عملکردها را بپذیرد.

در این شرایط بازارهای هدف به صورت دقیق شـناخته شـده و فعالان تجاری نیز در فضـای بهتری می‌توانند اسـتراتژی‌های صادراتی خود را تنظیم کنند.

سهم دلار در تجارت خارجی به ۳ درصد رسید

به‌گفته رئیس سـابق سـازمان توسـعه و تجارت، دولت تا حد امکان می‌خواهد محدودیت‌های دلار را از دوش خود بردارد، به‌طوری که سهم دلار در تجارت ما کمتر از ۳ درصد اسـت؛ یورو و واحد پول کشـورهای چین و روسیه بیشترین سهم را در تجارت ما دارند.

محمدرضـا مودودی در گفت‌وگو با ایلنا، بااشـاره به اهمیت رمزارز در تولید، اشتغال و درآمد ارزی افزود: در حال حاضر سهم رمزارز در تجارت جهانی قابل‌توجه نیسـت و سـهم ایـران هم ناچیز اسـت. گردش مالی رمزارز، روزانه حدود ۲۰۰ میلیارد دلار و سـهم ایران از این گردش مالی کمتر از نیم درصد است؛ برآوردی که در این زمینه انجام دادیم، کمتر از سـالی ۲۰۰ یا ۳۰۰ میلیون دلار از این طریق می‌توان واردات انجام داد، در حالی که تجارت ما در زمینه واردات در حدود ۵۰ میلیارد دلار است، پس این عدد درشتی نیست.

رئیس سـابق سـازمان توسـعه و تجارت تاکید کرد: بـرای مثال ۱۰ میلیـون دلار به‌صورت آزمایشـی از طریق رمزارز بـرای واردات قطعات خودرو تخصیص داده شـد. این کارشناس حوزه تجارت بین‌الملل با بیان اینکه عدد تجارت با رمزارز عدد درشـت نیست، افزود: حساسیت‌ها روی این شـیوه تجارت زیاد نیسـت، اما باید به قیمت‌هـا توجه کرد که نرخ بیت‌کویـن چقدر بالا می‌رود؛ بیت‌کوین از ۱۸ هزار دلار به ۶۰ هزار دلار تغییر قیمت داشته و این تغییر برای بخش خصوصی خطرناک و ممکن اسـت این عددها برای دولت سنگین نباشد، اما آسیبی جدی را متوجه سرمایه بخش خصوصی می‌کند.

اظهارات متفاوت دو مسئول در یک وزارتخانه

شبهه بر سر واردات لوازم خانگی ادامه دارد

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

ممنوعیت واردات لوازم خانگی بحثی اسـت که همچنان موافقان و مخالفان خود را داشـته و هرازچندگاهی نظرات متعددی در این‌باره مطرح می‌شود، اما مسئله‌ای که بیش از اظهارنظرهای شـخصی اهمیت دارد، اعلام خبرهای ضدونقیض از سوی مقامات بلندپایه درباره واردات لوازم خانگی است. تا پیش از این، نمایندگان مجلس شورای اسـلامی نظرات خود را به‌شکل دوپهلو اعلام می‌کردند و باعث شکل‌گیری شـبهاتی برای تغییر در وضعیت ممنوعیت واردات لوازم خانگی شـدند، اما چندی پیـش، اتفاقی متفاوت رخ داد و سـخنگوی وزارت صمت، خبر از احتمال برداشـته شـدن ممنوعیـت واردات لوازم خانگی داد. چند روز طول کشـید تا شـخص وزیر صنعت، معدن و تجارت، این ادعای سـخنگوی وزارتخانه را رد کند. نبود هماهنگی میان اعضای مهم و بلندپایه یک وزارتخانه برای انتشار اخبار، بدیهی‌ترین نتیجه‌ای اسـت که می‌توان از این دست اتفاقات متعدد و همیشگی در بدنه دولت گرفت، اما این اتفاق می‌تواند روی دیگری نیز داشـته و نشـان از تغییرات مداوم و کوتاه‌مدت نظرات دولتمردان در رابطه با نحوه مدیریت بخش‌های اقتصادی باشد. هر دلیلی که این دست رویکردهای متضاد و متناقض دولت داشته باشد، نتیجه‌ای یکسان داشته و آن هم به‌هم ریختگی بازار اسـت. صمت در این گزارش، به بررسـی نتایج نگاه و رویکرد نهادهای دولتی بر مدیریت بخش‌های اقتصادی و شـرایط فعلی بازار در پی خبرهای متناقض آزاد شدن واردات لوازم خانگی، با کارشناسان و فعالان این حوزه به گفت‌وگو پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

کیفیـت تولیدات لوازم خانگـی، همواره رو به جلو بوده و شـاهد بهبودهای مسـتمر در این مسـئله هسـتیم. در حـال حاضر فضای رقابتـی برای تولیدکننـدگان به‌وجود آمده و فعـالان صنعت لوازم خانگی از نظر کیفیت و نرخ با یکدیگر در رقابت هستند

افزایش رکود در بازار

اکبر پازوکی، رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی در گفت‌وگو با صمت، به تشریح تاثیر انتشار صحبت‌های ضدونقیض از سوی دولت بر بازار پرداخت. او معتقد است: ناهماهنگی میان دسـتگاه‌های دولتی، لطمه‌هایی جدی را به اقتصاد بخش‌های مختلف به‌ویژه لوازم خانگی وارد می‌کنـد. پازوکـی در این‌باره توضیـح داد: چندی پیش، سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت خبر از احتمال آزادسازی واردات لوازم خانگی داد و چند وقت بعد، خود وزیر صنعت، معدن و تجارت این موضوع را تکذیب کرد، هرچند مدت زمان فاصله میان انتشار و تکذیب این خبر کوتاه بود، اما در کل باید گفت این دسـت صحبت‌های ضدونقیـض، به‌طور مسـتقیم بازارهـا را درگیر بی‌ثباتی می‌کنـد. در ابتـدا خریـداران به امیـد واردات، خریدی انجام نمی‌دادند و منتظر مشـخص شـدن شرایط واردات یـا کاهـش قیمت‌ها می‌ماندند که این خود رکودی جدی را به بازار تحمیل می‌کرد.

وی در ادامه تصریح کرد: از سویی دیگر تولیدکنندگان نیـز آینـده فعالیت‌های خود را بی‌ثبات دیده و نمی‌دانند کـه باید چه مسـیری را برای رونـد تولید خود در پیش گیرند، بنابراین خط تولید نیز در شـرایط سـرگردان قرار خواهد گرفت. از کسادی بازار، کسبه و فروشندگان لوازم خانگی نیز آسیب خواهند دید و در چنین شرایطی تمام حلقه‌های اقتصادی و فعالان بازار تحت‌تاثیر اخبار مختلف قـرار گرفته‌اند. پازوکـی در ادامه، رکود فصلی بازار لوازم خانگی را یکی دیگر از مشکلات فعلی این بخش معرفی کرد و گفت: از ابتدای امسـال، بازار لوازم خانگی درگیر رکـود بـود و در حـال حاضر به‌دلیل قـرار گرفتن در ماه محرم و صفر، خریدهای این حوزه بیشـتر کاهش یافته است. امید آن می‌رود که با حذف اخبار ضدونقیض درباره بازار لوازم خانگی و همچنین گذر از شرایط زمانی فعلی، شرایط اقتصادی این بخش بهبود نسبی یابد.

▣ افزایش عمق تولیدات داخلی

پازوکـی در ادامـه صحبت‌های خود بـه تاثیر رویکرد دولت‌ها در بخش‌های مختلف بازار لوازم خانگی پرداخت. او معتقد است: رویکردهای وسیع و توسعه‌گرایانه می‌تواند منجر به پیامدهای مثبت بی‌شـماری شـود و در این‌باره توضیـح داد: رهبـر معظـم انقلاب اعـلام کردند واردات کالاهایی که مشابه آن در داخل تولید شده و خط تولید آن قابلیت بهبود دارد، ممنوع است و به این دلیل، واردات بخـش زیـادی از لوازم خانگی ممنوع شـد. در آن زمان، عمق تولیدات داخلی در حوزه لوازم خانگی، صفر درصد یـا نهایـت ۲۰ درصد در برخـی از اقلام بود، اما طی این چند سال، خط تولید لوازم خانگی کشور بهبود یافته و در حال حاضر برای حدود ۹۰ درصد از کالاهای لوازم خانگی، عمق تولید به بالای ۷۰ درصد رسـیده و این موضوع را می‌توان اتفاق مثبتی برای کشور دانست. رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی تصریح کرد: برای کالاهایی که تقاضای بازار برای آن بیشـتر اسـت (مانند اجاق‌گاز) تا سـال‌های گذشـته تولیدات داخلی مهمی در این حوزه نداشـته‌ایم، اما با برقراری ممنوعیت واردات، صنایع این حوزه پیشرفت کرده و نیاز مصرف‌کنندگان به‌خوبی پاسخ داده شـده اسـت. با این میزان پیشـرفت، دولت به این نتیجه رسـید اگر حمایت‌های مناسـب و تسهیلات مالی مطلوبـی را در اختیـار تولیدکننـدگان قرار دهد، صنعت لوازم خانگی توسـعه خواهد یافت، اما شـایان توجه است نبایـد تنهـا بازار داخلـی را موردتوجه قرار داده بلکه باید صادرات نیز جزو اهداف اصلی صنعت لوازم خانگی باشد، بنابرایـن برنامه‌هـا و رویکردهای دولت در این زمینه، از اهمیت زیادی برخوردار است.

▣ لزوم توجه به بازارهای صادراتی

رئیس اتحادیه فروشـندگان لوازم خانگی، برنامه‌ریزی برای واردات را یکی از چشم‌اندازهای مهمی دانست که باید در برنامه‌های دولتی وجود داشته باشد و در این‌باره توضیح داد: تا زمانی که صادرات لوازم‌خانگی نداشته باشیم، در این صنعت پیشـرفت عظیمی نداشته‌ایم. در تمامی کشورها، برنامه‌ریزی و هدف صنایع، تنها پاسخگویی به نیاز داخلی نیست و بازارهای صادراتی را نیز مدنظر خود قرار داده‌اند، چـرا کـه صادرات یکی از الزامات پیشـرفت بوده و از این نظر حائزاهمیت اسـت. برای صادرات باید هزینه سـربار کمتری در تولید داشته باشیم تا از نظر کیفیتی و قیمتی، مزیت رقابتی برای محصولات وجود داشته باشد، اما هزینه تولیـد لـوازم خانگـی در ایران کمی بالا بوده و از نظر نرخ هنوز شـرایط برای صادرات فراهم نیسـت. پازوکی افزود: نظراتی که در حال حاضر مسـئولان بخش‌های مختلف دولتی درباره ممنوعیت یا آزادسازی واردات لوازم خانگی اظهار می‌کنند، براساس نگاه آنها به عمق تولیدات داخلی است. باید ضمن تاکید و توجه به توان داخلی برای تولید، برنامه‌ریزی مناسبی برای صادرات نیز داشته باشیم، چرا کـه در غیر این صـورت، تلاش برای خودکفایی نتیجه معکوس داده و صنعـت لوازم خانگی طی سـال‌های پیش‌رو آسیب خواهد دید.

▣ واردات نظام‌مند شود

پازوکی در ادامه صحبت‌های خود سـاماندهی به بازار قاچـاق لـوازم خانگی را یکی از وظایف دولت معرفی کرد و در این‌باره گفت: همان‌طور که پیش‌تر عنوان شـد، با ممنوعیـت واردات بخـش زیادی از اقـلام لوازم خانگی، فرصتـی بـرای بهبود تولیدات داخلی فراهم شـد، اما در کنار حمایت از تولیدکنندگان، باید سـلیقه مردم را نیز در نظر داشـت. همین تفاوت سـلیقه و نظر میان مردم، تقاضا را برای کالاهای خارجی شکل داده و از این‌رو برخی کالاهـا به‌صـورت قاچاق یا از طریق کولبرها یا ته‌لنجی‌ها وارد می‌شوند. به‌نظر می‌رسد دولت باید این نوع واردات را ساماندهی کرده و لوازم خانگی موردنیاز بازار، هدفمند وارد شـوند. می‌توان فعالیت کولبران را نظام‌مند کرده و به آنها اجازه واردات دسته‌های محدودی از کالاها را داد. وی خاطرنشان کرد: در حوزه لوازم خانگی باید کالاهایی وارد شـوند که از نظر تکنولوژی، بالاتر از سـطح تولیدات داخلـی اسـت. واردات این لـوازم خانگی می‌تواند تحول مهمـی را در ایـن صنعت پدیـد آورد و کیفیت تولیدات داخلـی ارتقـا یابند، امـا ممنوعیت کامل در کنار پررونق بودن بازار قاچاق، نشـان می‌دهد دولت نتوانسته ارزیابی دقیقی از بازار داخلی داشته باشد.

طی چند سال اخیر، خط تولید لوازم خانگی کشور بهبود یافته و در حال حاضر برای حدود ۹۰ درصد از کالاهای لوازم خانگی، عمق تولید به بالای ۷۰ درصد رسیده که می‌توان این موضوع را اتفاق مثبتی برای کشور دانست

اشتغالزایی صنعت لوازم خانگی

فریـدون نصیـری، فعال صنعـت لـوازم خانگی در گفت‌وگـو با صمت، نابسـامانی‌های قانونـی و تکذیب اخبار رسـمی منتشرشـده را برای بدنه تولید آسیب‌زا عنوان کرد و در این‌باره توضیح داد: در چند سال اخیر تولیدکنندگان لـوازم خانگی برای بهبـود این صنعت تلاش کرده‌انـد و به‌تازگی تولید داخلی این صنعت در حال پا گرفتن اسـت، اما در چنـد مدت اخیر، مدیران مختلـف دولتی با اظهارنظرهای متعـدد درباره واردات لوازم خانگی یـا روند تولید این صنعت، تولیدکنندگان را درگیر تنش کرده‌انـد، چرا که تولیدکنندگان، آینده فعالیت‌هـای خود را بی‌ثبات دیده و نسـبت به قوانین و نظر دولت، بی‌اعتماد می‌شـوند. در چنین شـرایطی، نه‌تنها نمی‌توانند برنامه‌های توسعه‌ای برای فعالیت‌های خـود در نظر گیرند، بلکـه اقدامات فعلی آنها نیز دچار تزلزل می‌شود.

وی در ادامه تاکید کرد: صنعت لوازم خانگی توانسته طی سـال‌های اخیر، اشـتغالزایی مهمی داشته باشد، اما در چند سـال اخیر بنـا بر رکود بازار و مشـکلات اقتصـادی مختلـف، کارگاه‌ها و کارخانه‌هـای تولیدی مجبور به تعدیل نیرو شدند. باید مدیران دولتی در نظر داشته باشـند، ایجاد هرگونه تزلزل و تنش در مباحث اقتصادی، به‌طور مستقیم تولید را هدف قرار داده و این موضوع به‌نفع هیچ‌کس نیست. اظهارنظرهای متناقض و تغییرات مداوم قوانین، بیشتر فعالیت تولیدکنندگان را تحت‌تاثیر قـرار داده و اتفاقات این‌چنینی نمی‌تواند به‌نفع اقتصاد کلان کشور باشد.

▣ شرایط آزادسازی واردات را نداریم

نصیری در ادامه صحبت‌های خود، به تشریح تاثیرات ممنوعیت واردات لوازم خانگی پرداخت و گفت: یکی از مباحثی که همواره به‌طور مستقیم بر بازار و تولید لوازم خانگی اثرگذار است، اظهارنظرهای متفاوت درباره لغو ممنوعیـت واردات لوازم خانگی اسـت. در رابطه با این موضوع، معتقدم اگر قرار اسـت موانـع و محدودیت‌ها برداشـته شـوند، باید تولیدات داخلی بـه درجه‌ای از ثبـات از نظر نرخ و کیفیت رسـیده باشـند تا بتوانند بـا نمونه‌های مشـابه خارجی رقابت کننـد. در برخی تولیدات به این سطح از ثبات و بهبود تولید رسیده‌ایم، اما هنوز در سـطح کلان با شرایط آرمانی بسیار فاصله داریم، از این‌رو اگر ممنوعیت‌های واردات لوازم خانگی برداشـته شـود، برخی تولیدات چینی می‌توانند برنده رقابت در بازار ایران باشند.

وی تاکیـد کـرد: تولیدکنندگان کشـورهایی مانند چین یا کشـورهای توسعه‌یافته اروپایی، از نظر سرمایه در گردش، توسـعه فناوری و سـایر مباحث مربوط به تولید، از تولیدکنندگان ایرانی جلوتر هسـتند، بنابراین آزادسازی واردات لوازم خانگی در شرایط فعلی می‌تواند چالش‌هایـی جدی را برای بازار کالاهای ایرانی به‌وجود آورد، امـا در حال حاضر کمبودی در بازار نیسـت که الزامـی برای واردات داشـته باشـیم و تولیدکنندگان به‌خوبی برای تمامی بخش‌های مختلف محصول تولید کرده‌اند. بیشـتر مشکل، میزان تقاضا است که پایین و فروش با رکود جدی درگیر است.

▣ دولت در بازار دخالت نکند

این فعال صنعت لوازم خانگی، بهبود کیفیت تولیدات داخلی را یکی از دسـتاوردهای مهم سال‌های اخیر در این حـوزه عنوان کرد و گفت: کیفیـت تولیدات لوازم خانگـی، همواره رو بـه جلو بوده و شـاهد بهبودهای مسـتمر در این مسئله هسـتیم. در حال حاضر فضای رقابتـی برای تولیدکننـدگان به‌وجود آمـده و فعالان صنعت لـوازم خانگی از نظر کیفیـت و نرخ با یکدیگر در رقابت هستند.

به‌بیانی دیگر، بازار در بخش‌های مختلف به‌ویژه نرخ، در حال تنظیم شـدن اسـت و نیازی به ورود دولت در این رابطه نیسـت، متاسفانه در چند مدت اخیر، دولت به بحث تنظیم بازار لوازم خانگی وارد شده و مشکلاتی را برای تولیدکنندگان به‌وجود آورده است.

نصیـری در ادامه توضیح داد: دولـت با وضع قوانین غیرکارشناسی‌شـده، چالش‌هـا و موانعـی را در راه توسـعه تولیدات داخلی به‌وجود آورده اسـت. آخرین قانون ایجادشـده، الزام درج نرخ تمام‌شـده تولید روی کالاهای لوازم خانگی اسـت. کیفیت تولید هر کارخانه با تولید کارخانه‌ای دیگر متفاوت اسـت. همین موضوع باعث شـکل‌گیری تفاوت‌های قیمتـی در محصولات مشـابه در بـازار می‌شـود. از سـویی دیگـر، سیاسـت‌های قیمتی برای فـروش محصولات در هر برنـدی متفاوت اسـت و در برخی مـوارد تولیدکننده درصـد تخفیف بالایـی را برای تولیـدات خود در نظر می‌گیرد. درج کردن نرخ تمام‌شده تولید و اضافه شدن درصدی از آن به‌عنوان میزان سـود و تعیین نرخ نهایی لوازم خانگی، اقدامی بسیار مخرب برای بازار این دست کالاها است.

سخن پایانی

کارشناسـان صنعت لوازم خانگـی معتقدند بازار داخلی ایـن محصـولات، درگیـر چالش‌های مهم و متعددی اسـت. به‌عقیده آنهـا، افزایش نرخ لوازم خانگی در بازه‌های کوتاه‌مدت به‌همراه افزایش تورم در سایر بخش‌ها، سبب شده تا از رغبت و همچنین توانایی مردم برای خرید این تولیدات کاسـته شود. در ایـن میان، تدوین اهداف صادراتی برای کسـب بازارهای کشورهای منطقه، می‌تواند فرصت جدیدی را بـرای درآمدزایـی و همچنیـن بهبـود کیفیت تولیدات ایرانی فراهم کند.

مهاجرت مرمت‌کاران فرش به ترکیه و پاکستان

عضو هیات مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستباف از تداوم مهاجرت مرمت کاران و طراحان فرش دستباف به ترکیه و پاکستان خبر داد و گفت: از سال ۱۳۹۷ اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش و اتاق اصناف با مرکز ملی فرش، توافقی امضا کردند که براساس آن مقرر شد لایحه‌ای تدوین و ماده ۱۱۹ و ۶۵ قانون اصلاح شود، اما یک مشاور در وزارتخانه جلوی این کار را گرفته است. به گزارش ایسنا، در سال‌های اخیر، دست‌اندرکاران فرش دستباف بارها اعلام کرده‌اند هزینه بالای ورود فرش مستعمل باعث شده تولیدکنندگان برای تعمیر و خدمات پس از فروش با مشکل مواجه و نیروی کار مرمت کار مجبور به مهاجرت به ترکیه شوند. براساس ماده ۱۲۱ آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی، برگشت هر کالای مستعمل به کشور، مستلزم پرداخت حقوق گمرکی بوده که پرهزینه است. این موضوع باعث شده فرش‌های ایرانی که در بازارهای گوناگون انباشته‌شده و حالا می‌تواند به کشور برگردد و با ارزش‌افزوده بیشتری صادر شود، امکان ورود پیدا نکنند و تولیدکنندگان برای تعمیر و خدمات پس از فروش نیز با مشکل مواجه باشند. در چنین شرایطی، نیروی کار مرمت‌کار مجبور به مهاجرت به ترکیه و برخی کشورهای دیگر مانند پاکستان، ترکمنستان و جمهوری آذربایجان شده است. فرحناز رافع هم در ماه‌های اخیر بارها از پیگیری این موضوع از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) خبر داده، اما هنوز مشکل برطرف نشده است. در این زمینه، مرتضی میری با اینکه آمار دقیقی از اینکه چند نفر تاکنون به‌دلیل مشکلات مربوط به مرمت فرش دستباف در کشور، مهاجرت کردند، وجود ندارد، تصریح کرد: این افراد شامل مرمت‌کاران و طراحان، مجبور شده‌اند به ترکیه و پاکستان مهاجرت کنند.

اتخاذ تصمیمات بزرگ در اتاق‌های کوچک

بازار زیر فشار قوانین متناقض مچاله شد

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

بازار برای فعالیت نیاز به آرامش و ثبات دارد و این در حالی است که شاهد تناقض‌گویی برخی از مسئولان هستیم که بازار را به‌نوعی دچار آشفتگی می‌کنند. گاهی این تناقض‌گویی بین مسئولان یک یا دو نهاد با یکدیگر مشاهده می‌شود و گاهی مسئولان و مدیران یک سازمان نظرات و برنامه‌های متناقضی دارند. این در حالی است که دستیابی به عملکرد مطلوب در بازار، رابطه مستقیمی با هماهنگی میان مدیران و مسئولان دارد. به‌ویژه هماهنگی بین دو وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت و جهادکشاورزی برای ثبات بازار از الزامات است و در صورت نبود این هماهنگی، مشکلات متعددی برای فعالان بازار و مردم ایجاد می‌شود. شاهد نمونه‌های بسیاری در بازار هستیم که نتیجه این تناقض‌گویی‌ها، تعدد قوانین و ناهماهنگی‌هاست. در نتیجه برای دستیابی به ثبات بازار در گام نخست به هماهنگی نیاز داریم. صمت در این گزارش به بررسی آثار تناقض‌گویی مسئولان بر بازار پرداخته است.

> آثار زیانبار قوانین بی‌اساس می‌تواند بازار را آشفته کند و خواب خوش را از صاحبان مشاغل برباید

از حرف تا عمل فاصله‌هاست

مشکلات ایجادشده در سامانه جامع تجارت می‌تواند مثال خوبی برای نبود هماهنگی بین نهادهای مربوط باشد. سامانه جامع تجارت برای انجام سریع‌تر امور تجاری به‌وجود آمده است. در واقع این سامانه، رابطی میان تاجران و بازرگانان با نهادهای مربوطه برای انجام امور تجارت بین‌الملل است. پیچیدگی قوانین حاکم بر امور تجاری و بازرگانی بین‌المللی، دلیل اصلی ایجاد این سامانه است. در واقع استفاده از این سامانه، راه‌حلی برای سرعت بخشیدن به تجارت بین‌الملل و تسهیل امور بازرگانی است. این قانون در تیر ۱۳۹۵ از سوی هیات وزیران تصویب و استفاده از آن برای متقاضیان واردات الزامی شد. بررسی برنامه‌های فاطمی امین نشان می‌دهد افزایش کارآیی نظام توزیع کالا و خدمات، رصد و رهگیری کالاهای هدف و قاچاق‌پذیر، شفاف‌سازی و مبارزه با فساد، مدیریت بازار، تامین کالاهای اساسی و توسعه اشتغال پایدار از مهم‌ترین اولویت‌های برنامه کاری وی است. حال صحبت‌های آقای وزیر، قبل از نشستن بر صندلی این وزارتخانه مبنی بر تکمیل سامانه جامع تجارت با عملکرد فعلی وی در تناقض بوده و شواهد حاکی از آن است که مشکلات تجار در رابطه با مرکز تماس این سامانه، افزایش یافته است. بهتر است بگوییم در سال‌های اخیر، صحبت‌هایی درباره تکمیل سامانه جامع تجارت مطرح شده، با این وجود، میان حرف تا عمل فاصله زیادی وجود دارد و تکمیل این سامانه به‌رویایی در دوردست تبدیل شده است.

چرا بازار مرغ و برنج بهم ریخت؟

یکی نمونه از تناقضات تصمیم‌گیری در ثبت سفارش و واردات برنج و تاثیر آن بر بازار این کالای پرمصرف است. دبیر انجمن واردکنندگان برنج چندی پیش از محدودیت ایجادشده برای تجار برنج و عدم‌ترخیص محموله‌ها خبر داد. طبق قانون جدید برخی از محموله‌های برنجی که وارد کشور شده بود، نیاز به اصلاح ثبت سفارش داشتند. حتی برخی از محموله‌های وارداتی در قالب قانون جدید، نیاز به ثبت سفارش جدید داشتند. در این فرآیند، وقتی واردکنندگان اقدام به ویرایش یا ثبت سفارش جدید کردند، متوجه محدودیت‌های جدید در واردات شدند. این محدودیت‌ها از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت اعمال شده و واردکننده هنگام تکمیل اطلاعات در سامانه جامع تجارت پی به آن برده است.

طبق قانون جدید، میانگین سقف عملکرد دو ساله واردکنندگان، ملاک ارزیابی قرار گرفته و براین اساس، بسیاری از واردکنندگان قادر به ثبت سفارش و ترخیص برنج‌های مانده در گمرکات نیستند. این یکی از تناقض‌هایی بود که موجب تلاطم بازار شد و آثار بدی هم به‌دنبال داشت. نمونه دیگری از تناقضات موجود به وضعیت بازار مرغ و قیمت‌های آن مربوط می‌شود. زمانی که شاهد عرضه دلار ۴۲۰۰ تومانی بودیم، واردات مرغ آزاد بود و مرغ با نرخ ۲۵ هزار تومان در بازار به فروش می‌رسید، اما پس از حذف دلار ۴۲۰۰ تومانی، واردات متوقف شد و نرخ هر کیلوگرم مرغ به بیش از ۵۹ هزار تومان رسید.

به‌نوعی می‌توان گفت شاهد یک تناقض در بازار هستیم، چراکه تیم مسلط بر وزارت جهاد کشاورزی جلوی واردات را گرفته و با وجود اینکه قیمت‌ها در بازار مرغ به ثبات نرسیده، اما همچنان شاهد ممنوعیت واردات هستیم. این در شرایطی است که شاهد کاهش جوجه‌ریزی هستیم. به نظر می‌رسد دولت باید اقدام به آزادسازی واردات مرغ کند تا این محصول مهم با نرخ پایین‌تر و حتی شاید کمتر از ۴۰ هزار تومان به‌دست مردم برسد.

کالاهای دیگری را می‌توان در این فهرست قرار داد که بازار آنها در نتیجه تصمیمات ناگهانی یا تناقض گویی بین مسئولان، دچار تلاطم شده است.

کدام یک از وزارتخانه‌های ما اتاق فکر دارند؟

قاسمعلی حسنی، دبیر کل اتحادیه بنکداران مواد غذایی درباره نحوه تصمیم‌گیری برای وضع قوانین به صمت گفت: سال‌های زیادی است که با اعمال قوانین کارشناسی‌نشده دست به گریبان هستیم. متاسفانه درباره بسیاری از قوانین در اتاق‌های کوچک و بدون در نظر گرفتن چشم‌انداز آنها، تصمیم‌گیری می‌شود. در برخی موارد نیز این تصمیمات عجولانه و غیرکارشناسی است. به همین دلیل، هر از چندگاهی با نوسانات گوناگونی در بازار مواجه می‌شویم. این نوسانات علاوه بر بروز آسیب‌هایی برای فعالان بازار، مصرف‌کنندگان را نیز با مشکلاتی مواجه می‌کند. وی درباره بخشنامه‌های ممنوعیت یا آزادسازی واردات برخی از محصولات نیز اظهار کرد: بسیاری از ممنوعیت‌ها و آزادسازی‌ها بر مبنای تصمیمات یک‌شبه و عجولانه است که با یک بخشنامه ابلاغ شده و در نهایت حاصل تلاش‌های یک تولیدکننده یا تاجر به باد می‌رود.

■ زیان تصمیمات یک‌شبه

حسنی در تشریح آثار زیانبار تصمیمات یک‌شبه بر بازار گفت: معمولا تاجر در کشور دیگر برای انعقاد قرارداد متحمل پرداخت هزینه‌های بی‌شماری از رزرو هتل گرفته تا میزبانی طرف‌های مقابل می‌شود. پس از صرف تمام این هزینه‌ها و زمان، ناگهان با تصمیمات افرادی که در یک اتاق در بسته اقدام به اتخاذ تصمیمات ناگهانی می‌کنند، تمام این فرآیند برباد رفته و تاجر متحمل خسارت سنگینی می‌شود.

■ توصیه به دولت

دبیر کل اتحادیه بنکداران مواد غذایی افزود: اگر دست‌اندرکاران در زمان تصمیم‌گیری و تصویب این گونه قوانین و بخشنامه‌ها از نظر فعالان حوزه بهره ببرند، مانع بروز بسیاری از این مشکلات خواهند شد. وی افزود: به‌عنوان مثال می‌توان از چند کارشناس فعال بخش خصوصی برای حضور در جلسات و اعلام نظر کارشناسی دعوت کرد. با راهنمایی این افراد، اجرای قوانین نیز می‌تواند نتیجه مطلوبی داشته باشد. این در حالی است که در برخی موارد، نگاه دولت دریافت مشورت از فعالان بخش خصوصی نیست. دولت معمولا برای اتخاذ تصمیمات کلان، تنها از نظر طرف دولتی بهره برده که در نهایت به نتیجه خوبی ختم نمی‌شود؛ بنابراین درخواست می‌شود قبل از تصمیم‌گیری، هزینه‌ها و سختی‌هایی که یک تاجر در مسیر کار خود طی کرده نیز در نظر گرفته شود.

■ نگاه بالا به پایین باید تغییر کند

حسنی ضمن انتقاد از برخی عملکردهای وزارتخانه‌ها اظهار کرد: کدام یک از وزارتخانه‌های ما اتاق فکر دارند؟ چند نفر از کارشناسان تحصیلکرده ما در وزارتخانه‌ها برای این تصمیم‌گیری‌ها حضور دارند؟ راه‌حل برون‌رفت از آزمون‌وخطاهای این‌چنینی، داشتن اتاق فکر و استفاده از کارشناسان بخش خصوصی در کنار دولتی‌هاست. می‌توان در این راستا از تجربیات فعالان اقتصادی نیز بهره برند. دبیر کل اتحادیه بنکداران مواد غذایی در پایان بیان کرد: نگاه از بالا به پایین به اصناف و کسبه باید تغییر کند. تجربه، سرمایه و تخصص در دست بازار و اجبار و بخشنامه در دست بخش دولتی است. این در حالی است که برنده نهایی همیشه بازار بوده و توانسته با جامعه جهانی خود را تطبیق دهد.

> تجربه، سرمایه و تخصص در دست بازار و اجبار و بخشنامه در دست بخش دولتی است

مالیات بر کدام درآمد؟

پیشنهاد دبیرکل اتحادیه بنکداران مواد غذایی برای تغییر نگاه از بالا به پایین به اصناف و کسبه و استفاده از تجربه، سرمایه و تخصص فعالان بازار در تصمیم‌گیری‌ها در حالی عنوان شد که رئیس اتحادیه رستوران و سلف‌سرویس نیز با تایید این نظر به مشکل دیگری در حوزه اصناف اشاره دارد.

علی‌اصغر میرابراهیمی، رئیس اتحادیه رستوران و سلف‌سرویس با مثالی درباره تاثیر روش جدید دریافت مالیات از اصناف به صمت گفت: سرانجام پس از ۳۲ ماه از زمان تصویب قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان، برای نخستین‌بار اقداماتی در راستای تغییر روند اخذ مالیات در کشور از شیوه سنتی به هوشمند انجام شد. بر همین اساس، طبق اعلام سازمان امور مالیاتی براساس قانون بودجه ۱۴۰۰، برای محاسبه مالیات بر عملکرد سال ۱۴۰۰، علاوه بر اظهارنامه‌های مؤدیان و لحاظ مبلغ مالیات پرداخت‌شده در سال گذشته، میزان فعالیت کارتخوان‌ها نیز مبنا و ملاک عمل قرار گرفت. به‌عنوان مثال در سال ۱۳۹۹ اصناف به مدت ۳ ماه به‌دلیل شیوع کرونا تعطیل بودند و ضرر زیادی شامل حال رستوران‌دارها شد.

بااین‌همه مالیات سنگینی برای رستوران‌ها در نظر گرفته شد. این موضوع سبب شد آسیبی دو طرفه شامل مالیات سنگین و نبود درآمد به فعالان این صنف وارد شود. به‌راستی این تصمیم بر چه اساس و پایه‌ای گرفته شده است؟

این دست از تصمیمات و زیان واردشده به اصناف در حالی مشاهده می‌شود که اصناف همیشه در هر موضوعی در خط نخست حمایت از نظام و انقلاب بوده، اما در بروز مشکلات حمایت لازم از آنها نمی‌شود.

■ مالیات با این صنف چه کرد؟

میرابراهیمی با انتقاد از اتخاذ برخی تصمیمات عجولانه و تاثیر آن بر رستوران‌داران اظهارکرد: در سال‌های اخیر افزایش هزینه تولید به‌دلیل گرانی مواد اولیه، آسیب جدی به فعالان این صنف وارد کرده است. در ۱۴۰۱ با وجود نوسانات نرخ موادغذایی میزان فروش رستوران‌ها با کاهش ۴۰ درصدی همراه بود. به همین دلیل در موارد بسیاری هم‌صنف‌های ما تغییر کاربری داده و برخی دیگر با اجاره دادن محل کسب خود از این فعالیت خارج شدند.

وی با اشاره به خروج فعالان صنفی از حوزه کسب‌وکار گفت: نکته جالب اینکه در مقابل بیان اعتراضات و درخواست حمایت برای روشن نگه‌داشتن چراغ کسب، گاهی پیشنهاد می‌دهند پول خود را در بانک گذاشته و سود آن را دریافت کنید!

رئیس اتحادیه رستوران و سلف‌سرویس کرد: علاوه بر موارد یادشده، بسیاری از تصمیمات ناگهانی به خاطر تعطیلی واحد صنفی منجر به بیکاری نیروی کار می‌شوند. واحدهای صنفی تعداد زیادی کارمند دارند که از این طریق کسب درآمد و امرارمعاش می‌کنند و با تعطیلی هر یک از این واحدها، افراد زیادی دچار مشکل می‌شوند.

این فعال صنفی در انتقاد از نحوه اعمال مالیات بر ارزش‌افزوده برای فعالان این صنف گفت: این مالیات در چند مرحله از برخی فعالان صنفی دریافت می‌شود. به‌عنوان مثال، برای خرید یک نوشابه از تولید تا مصرف حدود ۳ بار مالیات بر ارزش‌افزوده گرفته می‌شود.

سخن پایانی

تصمیمات یک‌شبه و گاهی بی‌تدبیر به یک کلمه ختم نمی‌شود و آثار زیانبار قوانین بی‌اساس می‌تواند بازار را آشفته کرده و خواب خوش را از صاحبان مشاغل برباید. این درحالی است که اتحادیه‌ها و اصناف، بازوان اجرایی دولت هستند و برای برقراری ثبات در بازار باید نظر آنها نیز برای تصمیمات کلان درنظر گرفته شود. در کنار مشکلاتی که گاهی تصمیمات ناگهانی یا متناقض برای فعالان بازار ایجاد می‌کند، تحریم و افزایش نرخ نیز عاملی شده تا اصناف را از پای درآورد. اگر اعمال یا اجرای قوانین بی‌پایه و اساس را نیز به آن اضافه کنیم، نتیجه جبران‌ناپذیر خواهد بود. تجربه ثابت کرده، اگر دولت به بخش خصوصی اهمیت ندهد، مشکلات اقتصادی، نه‌تنها رفع نمی‌شود، بلکه ریشه این مشکلات عمیق‌تر هم خواهد شد. نبود نیروی کارشناس در تصمیم‌گیری‌ها و وضع قوانین، یکی از مشکلات اساسی است که این روزها به‌دلیل آن مشکلات متعددی ایجاد می‌شود. از سوی دیگر، زیرساخت یکی از اصول مهم برای اجرای درست قوانین است. شاید بهتر باشد دولت قبل از گرفتن هر تصمیمی درباره اصناف، ابتدا این قشر را توجیه کرده و پاسخگوی دغدغه‌ها و سوالات آنها باشد.

یادداشت

آموزش و اطلاع‌رسانی لازمه اجرای قانون

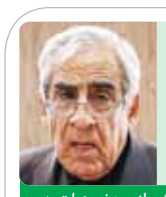
حمیدرضا رستگار
مشاور مالیاتی اتاق اصناف ایران

همه قوانین با هدف ایجاد عدالت و برابری در جامعه وضع می‌شوند. یک قانون زمانی مفید است که با هدف تنظیم‌گری ایجاد شده باشد و اگر خلاف این موضوع رخ دهد باید اصلاح یا برداشته شود. با این همه، گاهی شاهد آثار نامطلوب برخی از قوانین بر رفتار بخشی از جامعه هدف آن قانون هستیم و قوانین به صورت آزمون‌وخطا اجرا شده یا اصلا امکان اجرا ندارند. گام نخست در وضع قوانین، امکان‌سنجی برای اجرای آنهاست. برخی از قوانین موجود خوب هستند، اما به علت نبود زیرساخت‌های مناسب اجرایی نمی‌شوند یا در صورت اجرا، آثار مطلوبی ندارند. قانون خوب، جامع‌ومانع است. جامعیت به‌دلیل همه‌گیری و ممانعت بابت جلوگیری از موضوعاتی که به ضرر اجتماع است.

به‌عنوان نمونه، سازمان امور مالیاتی برای سال ۱۴۰۱ میزان کارکرد مالی دستگاه کارتخوان، حساب بانکی و سامانه صیادی را مبنای تعیین مالیات قرار داده و براین اساس، تمامی مودیانی که تراکنش بالای ۴ میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان داشته باشند، ملزم به ارائه اظهارنامه مالیاتی‌هستند. مالیات لازمه هر اجتماعی است که از خدمات و امکانات دولتی استفاده می‌کنند. می‌توان گفت مالیات اساسا به‌دنبال بازتوزیع ثروت است؛ یعنی بخش‌هایی از جامعه که امکانات بیشتری در اختیار دارند باید درآمد ناشی از فعالیت خود را به بخش‌های ضعیف جامعه بازگردانند، اما متاسفانه گاه شاهد نبود عدالت مالیاتی به‌عنوان یکی از اهداف مهم حوزه مالیات هستیم. همچنین در اجرای قانون ارزش‌افزوده برخی از افرادی که در ابتدا مشمول این قانون شدند، آسیب زیادی دیدند و برخی از آنها به‌دلیل پرداخت مالیات سنگین، ناچار به تعطیلی واحد صنفی خود شدند. نمونه دیگر، اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان است که مهم‌ترین مزیت اجرای آن، مکانیزه شدن محاسبه درآمد و هزینه، ارتقای عدالت مالیاتی و کاهش دخالت انسانی در تعیین آن است. حال آنکه تجربه‌های جهانی نشان می‌دهد، اجرای کامل قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان که در دستورکار دولت قرار دارد، دست‌کم به ۵ سال زمان نیاز دارد. اگر قرار به اعمال قانونی باشد، در گام نخست باید امکان اجرای آن بررسی‌شده و بسترهای لازم در کنار اطلاع‌رسانی دقیق و فرهنگ‌سازی برای اجرا فراهم شود. برای موفقیت در اجرای هر قانون جدیدی، نکته مهم، آموزشی است که باید در این راستا داده شود. اگر قانونی بدون آموزش اجرا شود، قطعا بخشی از جامعه دچار خسارت می‌شود. قبل از اجرای هر قانونی، بخش‌های گوناگون جامعه باید مرحله‌به‌مرحله آموزش داده شوند. در صورتی که یک قانون از پایه بد اجرایی شود، نتیجه بدی هم به همراه دارد و افراد از زیر بار قانون شانه خالی می‌کنند. با درک این موارد می‌توان به این سوال پاسخ داد که آیا تا امروز توانسته‌ایم همه قوانین موجود در قانون اساسی را اجرا کنیم؟ اگر پاسخ منفی است باید به‌دنبال دلیل آن باشیم. دلیل این موضوع می‌تواند نبود زیرساخت‌های مناسب برای اجرای این قوانین باشد؛ بنابراین با شناخت دقیق باید قوانین را با توجه به شرایط کشور وضع کنیم. تدبیر بیشتر، آموزش و توجه به شرایط اقتصادی بخش‌های گوناگون جامعه، باعث اجرای موفق یک قانون می‌شود؛ بنابراین برای موفقیت در این فرآیند، موضوع آموزش و اطلاع‌رسانی اهمیت بسیار زیادی دارد. چنانچه در تجربه‌های پیشین بسیاری از فعالان اقتصادی بر اثر این کمبودها دچار خسارت شدند. از سوی دیگر، گاهی به‌دلیل تغییر شرایط، برخی از قوانین به سرعت تغییر می‌کند و استمراری در این امر وجود ندارد که این مسئله می‌تواند مشکلاتی را برای فعالان اقتصادی ایجاد کند، چراکه اساسا نبود ثبات، یکی از مهم‌ترین مشکلات برنامه‌ریزی بلندمدت است. به علاوه اینکه به‌دلیل تعدد قوانین، شرایط سختی بر کسب‌وکارها حاکم شده که با تسهیل فضای کسب‌وکار مغایرت دارد. برای بهبود شرایط کسب‌وکار، فعالان اقتصادی نباید همیشه درگیر قوانین باشند و این در حالی است که معمولا یک واحد اقتصادی موانع زیادی در مسیر کاری خود دارد که راهکار رفع بسیاری از این موانع نیز حذف بسیاری از قوانین موازی و متناقض است که با بررسی دقیق و آسیب‌شناسی شرایط می‌توان آن را اجرا کرد.

یادداشت

حرکت چرخ تولید مسکن با افزایش همکاری‌ها

محمدعلی پورشیرازی، عضو هیات‌مدیره انجمن شرکت‌های ساختمانی

زیرساخت‌های نامناسب و پایه‌های اقتصادی متزلزل، آثار مخربی بر کل جامعه می‌گذارد که جبران‌پذیر نخواهد بود. بازار مسکن نیز همیشه تحت‌تاثیر سیاست‌های اشتباه قرار گرفته و از شرایط اقتصادی متضرر شده است، به‌طوری که در سال‌های اخیر وعده‌های مختلفی برای ساماندهی بازار مسکن داده شد که متاسفانه به ساماندهی این بازار مهم و حیاتی کمکی نکرده است.

مسکن یکی از مهم‌ترین نیازهای جامعه است که اگر احیا نشود، مردم را به آوارگی می‌رساند، اکنون اگر مشکل مسکن جوانان به‌دست خانواده‌ها برطرف نشود، معضلات بسیار زیادی را به‌وجود می‌آورد. اقدام دولت برای حل مشکل مسکن باید به‌گونه‌ای باشد که مردم مشکلی از بابت خانه‌دار شدن نداشته باشند. اکنون با نگاهی به وضعیت اجاره‌بها متوجه می‌شویم که بازار مسکن با تنش جدی روبه‌رو شده و اقشار کم‌درآمد جامعه با مشکلات زیادی دست وپنجه نرم می‌کنند، از این‌رو ضرورت دارد تا نهادهای مختلف با همکاری و هماهنگی بیشتر بازار مسکن را از بن‌بست خارج کنند.

آمار و ارقام نشان می‌دهند که تورم بخش مسکن به‌سرعت مسیر صعودی را طی کرده و هر ساله خانه‌دار شدن برای جوانان سخت‌تر می‌شود، به‌نحوی که برای خرید یک خانه صد متری در تهران، ۴۶ سال زمان نیاز است، همچنین مهم نیست که افراد مستاجر باشند یا صاحبخانه، مهم این است مردم بتوانند از پس هزینه‌های مسکن بربیایند. این موضوعی است که با انتشار آمارهای متفاوت از سوی نهادهای ذی‌ربط حل نمی‌شود، زیرا همبستگی در توسعه بازار مسکن، حرف اول را می‌زند.

باتوجه به این نکته که میانگین تورم مسکن در اروپا ۲۳ درصد و در کشور ما مرز ۴۵ درصد را رد کرده است، در کشورهای اروپایی درآمد افراد باتوجه به تورم افزایش پیدا می‌کند و رابطه بسیار نزدیک بین مسکن و سبد خانواده برقرار است،اما در ایران درآمد افراد جوابگوی تورم مسکن نیست، به‌همین دلیل، خانه‌دار شدن برای بسیاری از اقشار جامعه به موضوعی غیرقابل‌حل تبدیل شده است.

از طرف دیگر، مدیریت اقتصادی در بسیاری از کشورها با تاثیر مثبت خود، بازار مسکن را متحول کرده و همکاری و هماهنگی‌های پی در پی در این حوزه، چرخ تولید مسکن را به‌حرکت درآورده است.

قیمت مسکن از بستر اقتصادی کشور تاثیر می‌پذیرد و دولت باید زیرساخت‌های اقتصادی را با مدیریت صحیح ساماندهی کند. در کشورهای غربی پایه‌های اقتصاد قوی باعث شده تا تورم بخش مسکن کنترل شده و هر ساله نرخ مسکن افزایش پیدا نکند،اما در همین چند ساله در کشور مشاهده می‌کنیم که عدم‌کنترل تورم و ناهماهنگی‌های موجود، نرخ تجهیزات ساخت‌وساز را با رشد چشمگیری روبه‌رو کرده و باعث افزایش نرخ مسکن شده است.

فراهم شدن بسترهای مناسب اقتصادی، تولید مسکن را به‌سمتی می‌برد که اقشار کم‌درآمد، به‌ویژه جوانان بتوانند به مسکن ارزان‌نرخ دست پیدا کنند و این اقدام فقط با برنامه‌ریزی و توجه به کمبودهای کشور در زمینه‌های مختلف میسر می‌شود.

دولت باید در نظر داشته باشد، به‌جای پرداخت یارانه نقدی، به اصلاح و بهبود سبد خانوار در جامعه کمک کند و سیاستی را پیش گیرد که همگان بتوانند صاحب مسکن شوند؛ اقدامی که در بیشتر کشورهای پیشرفته در حال انجام است و سال‌ها است تاثیر مثبتی بر اقتصاد گذاشته است.

کشور ما در زمینه‌های مختلف ظرفیت فراوانی دارد،اما متاسفانه از این ظرفیت‌ها به‌درستی استفاده نمی‌شود و با خلق نقدیگی نابجا بسیاری از پایه‌های اقتصادی کشور در حال نابودی است که این معضل چاره‌ای جز مدیریت صحیح اقتصادی و افزایش تولید موثر ندارد.

بهره‌برداری از ۵ پروژه بزرگراهی تا پایان سال

مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل کشور از بهره‌برداری از ۵ پروژه بزرگراهی اولویت‌دار تا پایان امسال و بهره‌برداری از قطعه ۲ آزادراه تهران ـ شمال تا اوایل سال آینده خبر داد.

به‌گزارش ایرنا از وزارت راه و شهرسازی، خیراله خادمی با بیان اینکه چهارخطه شدن بزرگراه‌ها علاوه بر کاهش تصادفات، افزایش ظرفیت ترافیکی را به‌دنبال دارد، اظهار کرد: افزایش بزرگراه‌ها و افزایش تعداد باندها در راستای تکمیل کریدورهای بزرگراهی است که در کشور نیازمند این موضوع هستیم.

وی از بهره‌برداری از ۵ پروژه آزادراهی تا پایان امسال خبر داد و افزود: بهره‌برداری از ۵ پروژه بزرگراهی را در اولویت قرار داده‌ایم و این پروژه‌ها را می‌توان طی یک سال آینده با یک منابع اعتباری مشخص بهره‌برداری کرد که آزادراه شیراز به اصفهان حدفاصل شیراز به ایزدخواست به طول ۲۱۰ کیلومتر یکی از پروژه‌های مذکور است.

مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل‌ونقل کشور با بیان اینکه خوشبختانه نزدیک به ۱۵۰ کیلومتر از این مسیر در دولایه آسفالت شده است، عنوان کرد: نیوجرسی ۱۲۰ کیلومتر از این مسیر انجام شده و امیدواریم تا پایان سال به‌بهره‌برداری برسد و ۸ کیلومتر باقیمانده نیز در منجیل رودبار قرار دارد. خادمی افزود: آزادراه رشت به قزوین پروژه دیگر است که مردم مدت‌ها در ساعات پیک ترافیک در این مسیر معطل می‌مانند، بنابراین امیدواریم تا پایان سال با بهره‌برداری از این آزادراه که بسیار دشوار و پرتونل است، معضل ترافیک رفع شود.

آمارهای ضد و نقیض، بلای جان بازار مسکن

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

بستر اقتصادی نامناسب در کشور، بازار مسکن را در مسیری قرار داده است که روز به روز شاهد افزایش قیمت‌ها باشیم. افزایش تقاضا از یک‌سو و کاهش تولید از سوی دیگر، تعادل در عرضه و تقاضای این بازار مهم را برهم‌زده است، همچنین با سوداگری و دلالی‌های افراد سودجو، رفته‌رفته بازار مسکن از حالت مصرفی خارج شده و شکل سرمایه‌ای به خود گرفته است، چرا که سرمایه‌گذاری در بازارهای دیگر، ریسک بالایی را با خود همراه دارد. از طرف دیگر، انتشار آمارهای متفاوت از سوی نهادهای رسمی کشور درباره بازار مسکن، برنامه‌ریزی و چاره‌اندیشی برای تحول این بازار حیاتی را با مشکل روبه‌رو کرده و تفاوت در آمارهای ارائه‌شده، منجر به سردرگمی کنشگران، فعالان بازار مسکن و متقاضیان خرید خانه شده است. صمت در این گزارش، ناهماهنگی‌های موجود در رابطه با تحولات بازار مسکن را بررسی می‌کند.

عکس: آیدا فریدی

آمارهای متفاوت از سوی مرکز آمار، بانک مرکزی و وزارت راه و شهرسازی در رابطه با بازار مسکن منتشر می‌شود که گاه این تفاوت‌ها چشمگیری است این آمارهای گیج‌کننده باعث عدم دسترسی به اطلاعات دقیق از بازار مسکن می‌شود

اختلاف نرخ مسکن در آمارهای رسمی کشور

آمارهای متفاوتی از مرکز آمار، بانک مرکزی و وزارت راه و شهرسازی در رابطه با بازار مسکن منتشر می‌شود که گاه تفاوت‌های چشمگیری با هم دارند.

این آمارهای گیج‌کننده باعث بر هم خوردن دسترسی به اطلاعات دقیق از بازار مسکن شده و به‌طبع تصمیم‌گیری برای ساماندهی این بازار حیاتی را دشوار می‌کند.

گزارش‌هایی از سوی مرکز آمار و بانک مرکزی از تحولات بازار مسکن منتشر شده که متوسط نرخ هر مترمربع از املاک مسکونی در این گزارش، اختلاف چشمگیری با هم دارد، به این صورت که مرکز آمار متوسط وزنی نرخ آپارتمان‌های مسکونی را ۴۴ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان و بانک مرکزی، در گزارش خود متوسط نرخ خرید و فروش یک مترمربع زیربنای واحد مسکونی را ۴۱ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان درج کرده است. این ارقام، بیش از۳ میلیون تومان با یکدیگر اختلاف دارند.

از سوی دیگر، مرکز آمار نرخ تورم نقطه به نقطه، ماهانه و سالانه مسکن را در خرداد به‌ترتیب ۸، ۳، ۴۵، ۲ و۱،۲۷درصد اعلام کرده، اما در گزارش بانک مرکزی، تورم نقطه‌ای و ماهانه ۵، ۸ و ۳۸، ۸ درج شده است. بانک مرکزی طبق روال، اشاره‌ای به تورم سالانه نکرده است، به‌طورکلی، اختلاف بین آمارهای این ۲ نهاد، همیشه وجود داشته و گاه اختلاف‌برانگیز هم شده است. برهمین اساس، چندی پیش بانک مرکزی از ارائه برخی گزارش‌های اقتصادی منع شد.

بی‌ثباتی بازار مسکن، در سایه آمارهای متفاوت

مجید گودرزی، کارشناس مسکن به صمت گفت: ضرورت دارد به آمارهای منتشر شده از سوی مرکز آمار، بانک مرکزی و وزارت راه و شهرسازی نظارت بیشتری شود؛ چرا که در حال حاضر پایه درستی از بررسی‌های آماری در کشور مشاهده نمی‌شود و این موضوع بازار مسکن را از ثبات دور نگه می‌دارد.

وی در ادامه افزود: باید نهادهای ذی‌ربط به بحث قیمت‌گذاری مسکن ورود کنند، زیرا از همان ابتدای تشکیل نخستین شورای ملی، هیچ قانونی برای نظارت بر قیمت‌گذاری مسکن ارائه نشده و اگر بحران مسکن که یک چالش ملی در سطح بسیار گسترده است، ساماندهی نشود، تبعات جبران‌ناپذیری را در سطح جامعه به‌وجود می‌آورد.

ضرورت تسریع در صدور مجوزهای ساخت

گودرزی گفت: دولت باید در سیاست‌گذاری کلان و با برنامه‌ریزی دقیق‌تر به بازار مسکن ورود کند. در بیشتر کشورهای دنیا، تسهیلات متنوعی برای بخش مسکن پرداخت می‌شود و افراد می‌توانند تا سقف ۸۰ درصد از کل مبلغ ملک، تسهیلات اخذ کنند،اما در کشور ما نهادهای مرتبط برای صدور جوازهای ساخت مسکن تعرفه‌های بسیار بالایی را در نظر گرفته‌اند، که این امر نرخ مسکن را بالا برده و و در نهایت باعث رکود بازار مسکن می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: با ساخت مسکن در کشور همه نهادها از جمله مردم، سازنده‌ها و شهرداری‌ها می‌توانند سود ببرند،اما از رکود مسکن نمی‌تواند هیچ فرد و نهادی بهره‌مند شود. در حال حاضر سیاست‌گذاری‌ها برای ساخت مسکن در شهرداری‌ها به‌قدری ناکارآمد است که خود شهرداری‌ها نیز با مضیقه روبه‌رو هستند.

کشمکش بانک مرکزی و اتحادیه مشاوران املاک

گودرزی در رابطه با نقش مشاوران املاک در گرانی مسکن به صمت گفت: گاه انگشت اتهام گرانی مسکن به‌سمت مشاوران املاک نشانه گرفته می‌شود،اما اتحادیه مشاوران املاک این موضوع را ناعدالتی تلقی می‌کنند، اما واقعیت این است که مشاوران املاک در گرانی مسکن نقش پررنگی دارند، چرا که در حال حاضر به‌ازای هر خرید و فروش در منطقه یک تهران، ۱۱۲ مورد آگهی در سایت‌های اینترنتی بدون هیچ نظارتی منتشر می‌شود.

این کارشناس مسکن تصریح کرد: از سوی دیگر، در سال گذشته اتحادیه مشاوران املاک آماری را مبنی بر کاهش ۱۵ درصدی نرخ مسکن منتشر کرد، اما بانک مرکزی با نقض این آمار از رشد ۴درصدی نرخ مسکن در پایتخت خبر داد، از این‌رو هر زمانی که وضعیت بازار مسکن به تعادل نسبی می‌رسد، بانک مرکزی با آمارهای نسبی، در این بازار تلاطم و آشوب ایجاد می‌کند. امیدواریم دادستانی به آمارهای بانک مرکزی نظارت کند، زیرا گاهی این آمارها سبب بحران و تشویش اذهان عمومی می‌شود و کمکی به بازار مسکن نمی‌کند.

وی در پایان گفت: در ماه‌های اخیر بازار مسکن با کاهش رشد تورم مسکن روبرو شد و این امید را در دل متقاضیان به‌وجود آورد که سیاست‌های دولت نرخ مسکن را ارزان می‌کند، اما در واقعیت با کند شدن آهنگ رشد تورم بخش مسکن، قیمت‌ها پایین نیامد و فقط نرخ مسکن آهسته‌تر مسیر صعودی را طی کرد. اتفاقی که میانگین نرخ هر متر خانه در تهران را تا مرز ۴۵میلیون تومان پیش برد.

باوجود بخشنامه رسمی بانک مرکزی برای پرداخت این تسهیلات مسکن، بیشتر بانک‌ها و موسسات مالی به این بخشنامه بی‌اعتنا هستند و همکاری‌های لازم را به‌عمل نمی‌آورند

فاصله ساخت مسکن با وعده‌های دولت

جمشید برزگر، رئیس کانون سراسری انبوه‌سازان مسکن به صمت گفت: جلسات متعدی با وزیر راه و شهرسازی برگزار شد که طی این جلسات از موانع و مشکلات بازار مسکن در کشور صحبت و برای تسریع تولید ساخت‌وساز پیشنهاداتی ارائه شد. دولت در ابتدای فعالیت خود، وعده ساخت سالی یک میلیون واحد مسکونی را به مردم داده است. این وعده در حالی داده شد که باتوجه به مشکلات اقتصادی کشور، اگر دولت بتواند حتی ۲۰۰هزار واحد مسکونی در سال برای اقشار هدف ساخته و تامین بودجه کند، کار بسیار بزرگی انجام داده است.

بانک‌ها به تعهدات خود عمل کنند

برزگر گفت: دولت بانک‌ها را موظف به تامین بخشی از منابع مالی ساخت مسکن کرده و مقرر شده که تسهیلاتی را برای این بخش به افراد واجد شرایط پرداخت کند. اینکه بگوییم بانک‌ها توان پرداخت تسهیلات بخش مسکن را ندارند، منطقی نیست. بانک‌ها طبق قانون موظف هستند ۲۰ درصد از منابع خود را به بخش مسکن اختصاص دهند. بانک‌ها با رعایت این موضوع می‌توانند بخش بزرگی از منابع موردنیاز برای ساخت پروژه نهضت ملی مسکن را تامین کنند. در حال حاضر باتوجه به بخشنامه رسمی بانک مرکزی برای پرداخت این تسهیلات، بیشتر بانک‌ها و موسسات مالی به این بخشنامه بی‌اعتنا هستند و همکاری‌های لازم را به‌عمل نمی‌آورند.

وی خاطرنشان کرد: باتوجه به اهمیت این موضوع، وزیر راه و شهرسازی در حاشیه نشست مشترک با اعضای کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور تاکید کرده که طرح نهضت ملی مسکن یکی از مهم‌ترین موضوعات کشور بوده که نه‌تنها محدود به یک وزارتخانه نمی‌شود، بلکه فراقوه‌ای است.

همچنین وی با بیان اینکه بانک‌ها در پرداخت تسهیلات ساخت خانه‌های طرح نهضت ملی مسکن همکاری نمی‌کنند، گفت: اگر تسهیلات حوزه مسکن به‌موقع پرداخت نشود، در انجام تعهدات برای ساخت ۴ میلیون واحد مسکونی در ۴ سال با مشکل مواجه می‌شویم. فعالیت بانک‌ها براساس قانون است و اگر در اجرای قوانین کارشکنی کنند، باید توسط بانک مرکزی جریمه شوند.

دولت از بخش خصوصی کمک بگیرد

برزگر عنوان کرد: دولت برای اجرایی کردن اهداف خود در حوزه مسکن، باید از انبوه‌سازان کمک بگیرد، به این نحو، انبوه‌سازان بعد از اخذ مجوزهای لازم، اقدام به تهیه یک نقشه مهندسی‌ساز کرده و از بانک‌ها تسهیلات مرتبط را اخذ کنند. با این اتفاق، واحدهای مسکونی براساس مشتری‌مداری و رضایت شهروندان ساخته می‌شود، همچنین دولت باید با سیاست‌گذاری صحیح و نظارت مستمر، عملکرد ساخت مسکن را مدیریت کند، نه اینکه با دخالت غیرتخصصی مانع سرعت بخشیدن به بخش ساخت‌وساز شود و توان تولید را از بخش خصوصی بگیرد.

وی در پایان گفت: دولت باید با اختصاص بودجه معین به بخش خصوصی، این امکان را برای سازندگان و انبوه‌سازان فراهم کند تا با استفاده از امکانات و تکنولوژی، اقدام به ساخت‌وساز در کشور کرده و به تولید مسکن سرعت ببخشند. باتوجه به وقفه۸ ساله کشور در بخش ساخت و ساز، ضرورت دارد که دولت برای تحقق هرچه سریع‌تر اهداف خود، زمینه‌های همکاری با سایر بخش‌ها را تقویت کند تا عرضه و تقاضای مسکن در کشور به‌تعادل برسد.

سخن پایانی

همکاری نکردن دولت با بخش خصوصی، بستر اقتصادی نامناسب، انتشار آمارهای متفاوت از سوی نهادهای ذی‌ربط، بی‌توجهی بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات مرتبط و ناتوانی دولت در تحقق وعده‌هایش تنها بخشی از عوامل نابسامانی بازار مسکن است که با آن روبه‌رو هستیم. دست خالی وزارت راه و شهرسازی برای ساخت سالی یک میلیون واحد، تحقق وعده‌های دولت را برای ساماندهی بازار مسکن تا حدودی دشوار کرده است. وعده‌ای که اگر با همکاری بخش خصوصی و استفاده از تجربه انبوه‌سازان انجام می‌گرفت، می‌توانست موفق‌تر پیش رود. در حال حاضر تنها راه ساماندهی بازار مسکن و افزایش تولید، توجه به رفع موانع فوق آن هم با همکاری و برنامه‌ریزی تمام بخش‌ها با دولت است تا با یک عملکرد یکپارچه، عرضه و تقاضا در این بازار حیاتی به‌تعادل برسد، از این‌رو ضرورت دارد تا آمارهای منتشرشده با هم هماهنگی نسبی داشته و وعده‌هایی که برای بازار مسکن داده می‌شود، بر زیرساخت‌ها و منابع موجود در کشور متکی باشد.

کشاورزان کرمان پشت سد صادرات مانده‌اند

برندسازی، حلقه مفقوده کشاورزی

کشاورزی محور اقتصاد استان کرمان است، از مجموع جمعیت کرمان حدود ۲ میلیون نفر به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم در زمینه کشاورزی فعالیت دارند. طی ۴ دهه اخیر، سرمایه‌گذاری گسترده‌ای برای افزایش زیرساخت‌های کشاورزی در استان انجام شده و در حالی که کرمان با خشکسالی مواجه است، اما ۹۴ درصد از آب استان در این بخش استفاده می‌شود. وقتی نگاهی به لیست محصولات صادراتی کرمان که اصولا غیرنفتی هستند،بیندازیم، در رأس آنها پسته و مغزپسته قرار دارد و سومین کالا نیز خرما و در مراحل بعد خشکبار جای گرفته است.

کرمان رتبه نخست تولید پسته، رتبه دوم تولید خرما وگردو همچنین رتبه سوم تولید مرکبات را در اختیار دارد، اما درباره تولید محصولات جالیزی در جنوب کرمان سالانه ۵ میلیون تن محصول تولید می‌شود که در بسیاری از محصولات قابلیت صادراتی وجود دارد و اصولا کشت‌ها در راستای صادرات انجام می‌شود که البته طی سال‌های اخیر مشکلاتی در زمینه صادرات ایجاد شده است.

جنوب استان کرمان در تولید ۸ محصول جالیزی و گلخانه‌ای، رتبه نخست کشور را دارد و در زمینه تامین نیاز بازار کشور و صادرات حرف اول را می‌زند،اما گاه سیاست‌های اشتباه اقتصادی، تعرفه‌های بالای صادراتی یا ممنوعیت صادرات موجب شده، محصولات کشاورزی از جمله تولیدات جنوب کرمان در زمین‌های کشاورزی امحا شود، اما روزنه‌ای برای صادرات وجود نداشته باشد، این مسئله ۲ سال قبل در زمینه تولید پیاز به‌سادگی قابل‌مشاهده بود، به‌طوری که پیازهای کشاورزان دپو شد و بوی مشمئزکننده پیازها مردم را به‌ستوه آورد، اما این محصول صادر نشد.

از جمله این اقدامات می‌توان به جلوگیری از صادرات خرما در بم اشاره کرد که در سال‌های گذشته باعث شد کشاورزان نتوانند به تعهدات بین‌المللی خود عمل کنند.

از سوی دیگر، تحریم‌ها نیز راه صادرات را برای محصولی مانند پسته بسیار ناهموار کرده و از سوی دیگر تغییرات اقلیمی ۳ سال قبل باعث شد، کرمان محصول پسته‌ای برای صادرات نداشته باشد و بازارهای جهانی در کوتاه‌مدت به‌دست رقبا بیفتد، اما در قبال تمام این تهدیدها نمی‌توان پشتوانه‌ای برای کشاورزان دید و تنها اقدام مثبت توسعه کشاورزی قراردادی برای کشاورزان جنوب کرمان در سال گذشته و در دولت سیزدهم بوده است.

■ پسته کرمان، رتبه اول تولید جهان

کرمان، رفسنجان، سیرجان، شهربابک، انار، زرند و راور جزو قطب‌های اصلی تولید پسته در ایران محسوب می‌شوند و در واقع طبق آمار موجود، کرمان بیشترین باغ‌های پسته جهان را در خود جای داده است و باوجود تحریم‌ها، همچنان بازارهای خاوردور در دست ایران است و مشکلاتی که اتحادیه اروپا درباره تحریم و استانداردهای ساختگی آفلاتوکسین ایجاد کرده، هنوز پسته کرمان مشتری‌های بالقوه‌ای در جهان دارد.

اما نبود حمایت از کشاورزان، خشکسالی و به‌ویژه تغییرات اقلیمی، سرمازدگی، گرمازدگی و سیل، خسارت‌های بی‌سابقه‌ای را طی ۵ سال اخیر به کشاورزان وارد کرده است.

۳ سال گذشته، ۹۵ درصد از محصول پسته کرمان به‌طورکامل به‌دلیل سرمازدگی از بین رفت و امسال نیز سیلاب باغ‌های پسته، انار و رفسنجان را با فاجعه مواجه کرده و تولید پسته را به‌شدت کاهش داده و تعداد زیادی از کشاورزان را ورشکست کرده است.

با این وجود، در سال‌های عادی، پسته کرمان ۱.۶ میلیارد ارزآوری سالانه برای کشور داشته است. نبود تحقیقات علمی و باپشتوانه در کرمان موجب شده در زمینه‌های مختلف اقلیمی، پسته آسیب‌پذیر باشد و در عمل پسته با چالش‌های جدی مواجه شود.

■ خرمای کرمان، گرفتار گرمازدگی و دلالان

نخلستان‌های گسترده خرما در جنوب و شرق کرمان در رأس مساحت زیرکشت نخلستان‌های کشور قرار دارد و گوی سبقت را از خوزستان و بوشهر ربوده است، اما کشت نشدن گونه‌ای پربازده موجب این شده که کرمان بعد از بوشهر، دومین تولیدکننده خرمای کشور باشد، اما بدون شک مرغوب‌ترین خرمای ایران در بم با نام خرمای مضافتی تولید می‌شود.

این خرما هرچند مشتری‌های خوبی در کشورهای مختلف دارد، اما برندسازی این محصول بسیار ضعیف بوده و در عمل بازدهی خرما در کرمان پایین است و از سوی دیگر برندسازی در بازارهای بین‌المللی انجام نشده و باوجود اینکه خرما در کشورهای افریقایی بسیار بی‌کیفیت است، اما به‌دلیل بازاریابی و برندسازی، گوی سبقت را از خرمای کرمان گرفته است.

هم‌اکنون سالانه بین ۵۰ تا ۶۰ میلیون دلار ارزآوری خرما بوده و این ظرفیت در صورت سهولت قوانین صادراتی و حمایت از کشاورزان و اصلاح ارقام خرما در استان قابل‌ارتقا است.

خشکیدگی خوشه‌های خرما هر سال خسارت‌های زیادی را به کشاورزان می‌رساند و از مهم‌ترین چالش‌های خرما می‌توان به گرمای بیش از حد هوا و کاهش رطوبت محیط اشاره کرد، ضمن اینکه خرمای باقیمانده نیز به‌دلیل فقر کشاورزان در چنگال دلالان گرفتار و در نهایت فله‌ای صادر می‌شود.

■ کرمان، دومین استان تولیدکننده گردو

عجیب است اما کرمان دومین استان در زمینه تولید گردو است، شهرستان‌های بافت و رابر، تولیدکننده عمده گردو در استان محسوب شده و سالانه بیش از ۱۶ هزار تن گردو در کرمان تولید می‌شود، در حال حاضر ۱۷ هزار و ۱۰۰ هکتار باغ گردو در استان وجود دارد، اما مشخص نیست مسئولان اقتصادی کرمان چرا تاکنون روی برندسازی این محصول کاری انجام نداده‌اند.

خوشه اقتصادی گردو نیز نتوانست کمک قابل‌توجهی به کشاورزان کند، چون در عمل حمایتی از سوی مسئولان دیده نمی‌شود. این محصول در غرب و شمال استان تولید و یکی از اصلی‌ترین تولیدات خشکباری صادراتی کرمان است و چیزی در حدود ۴۰ میلیون دلار صادرات سالانه دارد، اما حتی در کشور نیز مردم گردوی کرمان را نمی‌شناسند و حتی برخی کشاورزان گردو را فله‌ای به استان‌های مجاور انتقال داده و به نام گردوی همدان به‌فروش می‌رسانند.

ایران سومین تولیدکننده گردو در جهان است و می‌توان با برنامه‌ریزی جدی و بازاریابی علمی، زمینه تصاحب بازارهای جهانی را فراهم کرد، اما این گنجینه در استان کرمان کمتر موردتوجه است. کرم خراط باغ‌های گردو، رابر و بافت را مورد هجوم قرار داده است و کشاورزان در نهایت، محصولات خود را پس از عبور خشکسالی و مشکلات فراوان، با نرخ اندک به دلالان می‌فروشند.

■ تولیدات صادرات‌محور

استاندار کرمان بااشاره به ظرفیت‌ها و سهم مهم کشاورزی در اقتصاد این استان گفت: موضوع تغییر الگوی کشت را که موردتاکید رئیس‌جمهوری نیز قرار گرفته است، در کرمان پیگیری می‌کنیم و ضرورت دارد در بخش تولید محصولات استراتژیک کشاورزی سرمایه‌گذاری کنیم.

محمدمهدی فداکار در اینباره گفت: باید تولیدات صادرات‌محور در دستور کار قرار گیرد و در این زمینه با توسعه کشاورزی قراردادی، از کشاورزان جنوب کرمان حمایت می‌شود.

وی عنوان کرد: چالش اصلی کشاورزی در کرمان خشکسالی است و همین امر دلیل مهمی در راستای مصرف بهینه از نهاده‌های تولید است و در این‌باره باید برنامه‌ریزی جامعی شود.

■ لزوم توجه به برندسازی

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس نیز در گفت‌وگو با مهر بیان کرد: استان کرمان مزیت‌های بالایی درباره تولید محصولات گوناگون کشاورزی دارد و باید با حمایت‌های لازم، تولید محصولات صادرات‌محور انجام شود.

محمدرضا پورابراهیمی افزود: متاسفانه پسته به‌عنوان مهم‌ترین محصول صادراتی کرمان با تغییرات اقلیمی گسترده زیان‌های متعددی دیده و تنها در بخش راور برخی کشاورزان به‌شدت ضرر کرده و سرمایه‌های خود را از دست داده‌اند.

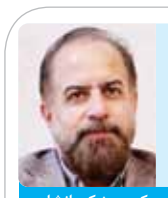
وی خواستار حمایت دولت از کشاورزان شد و افزود: باید خسارت‌های کشاورزان از سیل و تغییرات دمایی توسط بیمه‌ها پرداخت شود و یک برنامه‌ریزی جامع درباره تولید صادرات‌محور انجام شود و موانع تولید در بخش کشاورزی برداشته شود. وی دلال‌بازی در زمینه فروش محصولات را یکی از مشکلات جدی دانست و افزود: باید در زمینه بازاریابی در کرمان کار جدی انجام شود. وی بر برندسازی محصولات تاکید کرد و گفت: اینکه محصولات کشور را به‌صورت فله‌ای و بدون مارک و برند صادر کنیم، یک کار بسیار اشتباه است و باید برای تقویت این بخش تلاش شود.

سخن پایانی

شغل اصلی مردم جیرفت، کهنوج، عنبرآباد، رودبار جنوب، فاریاب و قلعه گنج، کشاورزی است، هر سال در این مناطق ۵ تا ۶ میلیون تن محصولات باغی به‌ویژه مرکبات و محصولات جالیزی در جنوب استان تولید می‌شود. قرار گرفتن زمین‌های جنوب کرمان در نزدیکی خلیج‌فارس موجب شرجی شدن هوا و شرایط مناسب برای کشاورزی و منابع آبی مطلوب نیز سبب توسعه کشاورزی شده‌اند و طی سال‌های اخیر نیز گلخانه‌داری، در این مناطق رونق گرفته و تولید محصولات مختلف در خارج از فصل باعث شده این منطقه دارای اهمیت استراتژیک باشد، اما بهاندادن به کشاورزی و دلال‌بازی و مشکلات حمل‌ونقل و صادر نکردن محصول به کشورهای همسایه به‌ویژه حاشیه خلیج‌فارس عرصه را به روی کشاورزان آنقدر تنگ می کند که گاه محصول تولیدی را برداشت نمی‌کنند.

یادداشت

عقبگرد ممنوع!

کیومرث کرمانشاهی
کارشناس اقتصاد

در طول بیش از ۲ ماه گذشته، مجددا موضوع تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت به دو وزارتخانه جدید بازرگانی و همچنین صنایع و معادن به میان آمد. کشور در سال‌های اخیر با چالش‌های گسترده‌ای روبه‌رو بوده و در چنین شرایطی، تفکیک یا ادغام وزارت صنعت، معدن و تجارت، از اولویت خارج است و حتی به منزله از بین بردن فرصت‌ها و ظرفیت‌های کشور خواهد بود. در کشور ما مسئله تفکیک و ادغام فعالیت در حوزه تولید و تجارت که در حال حاضر مورد بحث است، سابقه بسیار طولانی دارد، با این وجود، هیچ‌گاه نتیجه مثبت و مطلوبی در این زمینه حاصل نشده است.

آخرین‌بار وزارت صنعت، معدن و تجارت کنونی از ادغام وزارت صنایع و معادن و وزارت بازرگانی تشکیل و با هدف چابک‌سازی و کوچک‌سازی دولت اجرایی شد. علاوه بر این، تکلیفی قانونی بود که به دولت واگذار شده بود؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که تفکیک دوباره وزارت صنعت، معدن و تجارت به منزله بی‌توجهی به اهداف اولیه ادغام این سازمان‌هاست. ضمن آنکه تمام تلاش‌ها و سازمان‌یابی‌های کنونی در وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ایجاد ساختار کنونی، عملا بی‌معنی خواهد شد.

در همین حال باید خاطرنشان کرد هنوز پس از گذشت ۱۰ سال، ادغام موردبحث به‌درستی و با کارآیی به نتیجه نرسیده؛ یعنی با اهداف تعیین‌شده برای ادغام وزارتخانه‌ها فاصله داریم. در چنین شرایطی، تفکیک مجدد وزارت صنعت، معدن و تجارت به منزله صرف زمان و هزینه قابل‌توجهی است و نباید منتظر اثرات آن در بازه زمانی کوتاه‌مدت باشیم. تفکیک یا ادغام به منزله صرف زمان و هزینه قابل‌توجهی است که از جیب مردم می‌رود؛ بنابراین هیچ تغییری در موقعیت کنونی که اقتصاد با چالش‌های جدی روبه‌رو است، توصیه نمی‌شود.

در ادامه باید خاطرنشان کرد، با وجود تمام انتقادهایی که به عملکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌شود، اما می‌توان در ساختار کنونی به فعالیت ادامه داد. هرچند برای تحقق این هدف انتظار می‌رود مدیران و مسئولان با وظایف خود به‌درستی آشنا بوده و به آنها عمل کنند. در همین حال، شعارهایی همچون شایسته‌سالاری در عمل موردتوجه قرار گیرد و وزارت صنعت، معدن و تجارت باید به وظایف اصلی خود یعنی سیاست‌گذاری مشغول باشد، تا بتوان به کسب نتیجه مثبت امید داشت.

دولت برای سیاست‌گذاری درست باید نظرات کارشناسان، فعالان اقتصادی، اعضای اتاق بازرگانی، اصناف و انجمن‌های تخصصی را موردتوجه و ارزیابی قرار دهد و از آنها برای سیاست‌گذاری استفاده کند تا به اخذ تصمیمات منطبق بر اصول درستی منتهی شود و در همین حال، شفافیت و رانت‌زدایی را هم موردتوجه قرار دهد.

در ادامه باید تاکید کرد ایران، ظرفیت‌های معدنی قابل‌توجهی دارد که بهره‌برداری از بسیاری از این ذخایر معدنی در کشور هنوز آغاز نشده است.

ما در کشور با چالش در حوزه اکتشاف، تامین ماشین‌آلات معدنی، دانش فنی بهره‌برداری از ذخایر و... روبه‌رو هستیم. بدون تردید بهره‌مندی از این ذخایر نقش ویژه‌ای در رشد اقتصادی کشور داشته، اشتغالزایی قابل‌توجهی را به‌دنبال دارد و مسیر توسعه را هموار می‌کند؛ بنابراین با توجه به اهمیت و اثرگذاری حوزه معدن در اقتصاد کشور انتظار می‌رود سیاست‌گذاران در تدوین استراتژی‌های خود، بخش معدن و صنایع معدنی را در اولویت بیشتری قرار دهند تا چالش‌های حاکم بر این بخش برطرف شود.

از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که رسیدگی به شرایط یادشده و توجه به ظرفیت صنایع باید در اولویت کاری مسئولان، دولتمردان و حتی نمایندگان مجلس شورای اسلامی باشد، نه آنکه هر از چندگاهی، مجددا موضوع تفکیک یا ادغام وزارتخانه دوباره به میان آید، چالش‌ها و مشکلات حاکم بر بخش تولید موردتوجه قرار گیرد و دوباره در یک بازه زمانی کوتاه به فراموشی سپرده شود.

نقشه راه توسعه عناصر استراتژیک آماده می‌شود

سند استقرار فناوری‌های نسل ۴ با راهبری ایمیدرو، به‌زودی تدوین می‌شود. مدیر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ایمیدرو ضمن اشاره به این خبر اعلام کرد: سند استقرار فناوری‌های نسل ۴ معدن و صنایع معدنی به‌زودی تدوین و به‌عنوان پیشنهاد به وزارت صنعت، معدن و تجارت ارائه می‌شود. به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، سمیه خلوصی افزود: سند استقرار فناوری‌های نسل ۴ به‌منظور هم‌افزایی و حمایت از استقرار فناوری‌های نسل چهار، در قالب پروژه «هُدهُد» تعریف شده است.وی اظهار کرد: ایمیدرو به‌عنوان نهاد واسط بین بخش خصوصی و حوزه معدن و صنایع معدنی، تهیه این سند و ارائه برنامه‌های عملیاتی را در دستور کار قرار داد. مدیر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ایمیدرو ادامه داد: توسعه حوزه فناوری و نوآوری از رویکردهای ایمیدرو به‌شمار می‌رود که در این زمینه تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان و توسعه فناوری معدن و صنایع معدنی موردتوجه است. خلوصی با اشاره به برنامه‌های ایمیدرو در توسعه حوزه عناصر استراتژیک، گفت: ایجاد طرح زیست‌بوم فناوری و نوآوری بخش معدن که نقش آن حمایت و تسهیلگری حضور استارت‌آپ‌های بخش معدن و رفع مشکلات دانش‌بنیان‌های این حوزه است، در شمار برنامه‌های ایمیدرو قرار گرفت. وی افزود: همچنین فرآوری عناصر نادرخاکی و توسعه عناصر استراتژیک و حیاتی کشور که اقتصاد کشور را به آن وابسته می‌کند، موردتوجه است و در آن نحوه فرآوری و ایجاد صنایع پایین مشخص خواهد شد. مدیر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ایمیدرو گفت: در این زمینه، توسعه چهار عنصر اصلی هدف‌گذاری شده و تا پایان امسال نقشه راه توسعه عناصر استراتژیک تهیه می‌شود.

در گفت‌وگو با فعالان بخش معدن و صنایع معدنی مطرح شد

قوانین متضاد، مانع جدی تولید

مرضیه احقافی
editor@smtnews.ir

هماهنگی میان تیم اقتصادی دولت، تصمیم‌گیران و مدیران نهادهای گوناگون اثرگذار بر فرآیند تولید و تجارت و علاوه بر این، سیاست‌های یکسان در یک نهاد تصمیم‌گیر، از فاکتورهای اصلی ثبات اقتصادی به‌شمار می‌رود. با این وجود با نگاهی ساده به سخنرانی‌ها یا حتی صدور بخشنامه‌های صنعتی و اقتصادی درمی‌یابیم تناقض میان وعده‌های مسئولان آن‌قدرها هم عجیب و دور از ذهن نیست. این مغایرت‌ها، اصل پیش‌بینی‌پذیری را از اقتصاد کشور حذف می‌کند و عملکرد صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. ثبات از فاکتورهای اصلی برای شروع یک کسب‌وکار به‌شمار می‌رود با این وجود، ثبات در اقتصاد کشور به‌دلیل چالش‌های جدی حاکم و گاهی چالش‌های سیاسی میان ایران و سایر کشورها، آن‌قدرها هم ممکن نیست. در چنین موقعیتی از مسئولان و سیاست‌گذاران انتظار می‌رود این ثبات را در فرآیندهای تصمیم‌گیری موردتوجه قرار دهند و فضای موجود را بیش از این غیرقابل‌پیش‌بینی نکنند. این مهم به‌ویژه در حوزه تولید و عملکرد صنایع معدنی اهمیت می‌یابد، چراکه فعالیت در بخش معدن و صنایع معدنی نیازمند ثبات عملکردی بالاتری است. تغییر مداوم شرایط و نبود اطمینان‌خاطر نسبت به آینده، آسیب‌های جدی را به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند.

عکس: صمت

> با نگاهی ساده به سخنرانی‌ها و حتی بخشنامه‌های صنعتی و اقتصادی درمی‌یابیم که تناقض میان وعده‌های مسئولان، آنقدرها هم عجیب و دور از ذهن نیست. این مغایرت‌ها، اصل پیش‌بینی‌پذیری را از اقتصاد کشور حذف می‌کند و عملکرد صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد

> تغییر مداوم شرایط و نداشتن اطمینان‌خاطر نسبت به آینده، آسیب‌های جدی به تولید و تولیدکننده وارد می‌کند

امکان برنامه‌ریزی نداریم

حسن حسینقلی، فعال صنعت سرب و روی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در موارد متعددی شاهد تناقض‌گویی میان اظهارات مسئولان و سیاست‌گذاران کشور هستیم. تناقضاتی که به صدور بخشنامه‌های گوناگون و متضاد هم منتهی می‌شود. این تغییرات مداوم امکان برنامه‌ریزی برای آینده را از فعالان صنعتی سلب می‌کند و عملا روند فعالیت آنها را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

وی افزود: این‌گونه مغایرت‌ها به‌ویژه در روند فعالیت تولیدکنندگان حوزه معدن و صنایع معدنی، چالش ایجاد می‌کند، چراکه فعالیت و کسب نتیجه در این بخش، بلندمدت و زمان‌بر است؛ بنابراین تولید در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن، نیازمند ثبات حداکثری قوانین و مقررات است. چنین تغییراتی، امکان برنامه‌ریزی را از تولیدکنندگان سلب و عملا آسیب‌های غیرقابل جبرانی را به صنایع تحمیل می‌کنند.

این فعال بخش معدن و صنایع معدنی گفت: رهبر معظم انقلاب در ابتدای هر سال، جهت و سمت‌وسوی فعالیت صنایع را روشن می‌کند. این سمت‌وسو عمدتا بر عملکرد صنایع و تسهیل و رونق شرایط تولید تمرکز دارد. در همین حال، عملکرد ستاد تسهیل و رفع موانع تولید، کمیته رفع موانع تولید و همچنین کمیته تغییر و تحول دولت بر عملکرد صنایع تاثیرگذار است. با این وجود، سیاست‌های اتخاذشده در نهادهای گوناگون با یکدیگر هم‌خوانی ندارند. این سیاست‌ها حتی با هدف‌گذاری‌های ابتدای هر سال نیز مغایرت دارند.

وی افزود: رونق تولید و رفع موانع حاکم بر آن، در چند سال گذشته همواره از سوی مسئولان موردتوجه بوده، اما در عمل سیاست‌هایی خلاف این مسیر اتخاذ می‌شود. از یک‌سو تناقض‌گویی مسئولان خود مانعی در مسیر تولید است و از سوی دیگر، شاهد اخذ سیاست‌هایی برخلاف جهت تولید هستیم که روند فعالیت صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. به‌عنوان مثال، ورود ماشین‌آلات معدنی به کشور در طول سال‌های گذشته توسط یکی از معاونان وزیر صنعت، معدن و تجارت، ممنوع شد.

این مصوبه با تغییر دولت و جابه‌جایی سایر معاونان وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز لغو نشد و بدین‌ترتیب کسب مجوز ورود چند صد دستگاه معدنی، بسیار زمان‌بر شده است. فرآیند تصمیم‌گیری و اصلاح مقررات اشتباه در کشور بسیار زمان‌بر است. این در حالی است که مقررات و مصوبات ضدتولید به سرعت مصوب می‌شوند و عملکرد صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهند.

این فعال بخش معدن و صنایع معدنی با اشاره به سابقه وضع عوارض صادراتی روی محصولات تولید شده در زنجیره صنایع معدنی، گفت: این عوارض از ۲۷ شهریور ۱۳۹۸ مصوب و از اول مهر نیز اجرایی شد. این در حالی بود که قانون یادشده برخلاف قانون بهبود فضای مستمر کسب‌وکار بود و انتظار می‌رفت برای اجرای آن، یک بازه زمانی ۳ ماهه تعیین شود.

حسینقلی گفت: البته در حال حاضر محمد دهقان، معاون حقوقی رئیس‌جمهوری براساس بخشنامه‌ای تاکید کرده‌اند هر گونه آیین‌نامه و بخشنامه‌ای باید پس از تعیین زمان مشخص اجرایی شوند. چنانچه این بخشنامه اجرایی شود، انتظار می‌رود تاثیر مثبتی بر روند فعالیت صنایع داشته و مانع تغییر مداوم قوانین و مقررات حاکم بر بخش تولید باشد.

این فعال بخش معدن و صنایع معدنی با اشاره به تصمیم دولت برای ورود محصولات فلزی و معدنی در بورس کالا و خریدوفروش محصولات یادشده از بستر بورس کالا، اظهار کرد: بورس کالای ایران برخلاف انتظاری که از آن می‌رود، استقلال عمل ندارد و همچنان شاهد تحمیل فشار و حتی قیمت‌گذاری دستوری در فرآیند فروش محصولات از بورس کالا هستیم. علاوه بر این، الزام به فروش محصولات در بورس کالا از اساس اشتباه و خلاف اهداف اولیه برای تاسیس چنین نهادی است. سیاست‌گذاران از سال گذشته الزام به عرضه محصولات معدنی و فلزی در بورس کالا را پیش‌شرط صادرات این محصولات اعلام کرده‌اند. این‌گونه سختگیری‌ها درنهایت به ضرر صنایع و حتی برخلاف اهداف کلی نظام مبنی بر ارتقای تولید است. حسینقلی گفت: سیاست‌های اشتباه و حتی متناقض منجر به بروز فساد اقتصادی سیستماتیک می‌شود. این اقدامات و اصرار به قیمت‌گذاری دستوری در بورس به‌منزله توزیع رانت میان عده‌ای خاص است و آسیب‌های غیرقابل جبرانی را به تولیدکنندگان تحمیل می‌کند و درنهایت اعتبار برندهای داخلی را زیر سوال می‌برد.

این فعال بخش معدن و صنایع معدنی افزود: این سیاست برای برخی محصولات در شرایطی اجرایی می‌شود که میزان تولید آن محصولات چندبرابر بیش‌تر از نیاز داخلی آن است و همین موضوع آسیب‌های جدی به تولید و تولیدکننده وارد می‌کند.

متاسفانه سیاست‌گذاری‌های غلط و تناقض در بخشنامه‌ها، ضربه‌های جدی به تولید می‌زند و در موارد متعددی، امکان رانت و فساد را در حوزه‌های گوناگون فراهم می‌کند؛ بنابراین تجدیدنظر در این شرایط، یعنی اصلاح روند سیاست‌گذاری و ثبات رویه و هماهنگی بیشتر میان مسئولان ضروری به‌نظر می‌رسد.

الزاماتی برای جذب سرمایه

سعید برزگر، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: ثبات، از فاکتورهای اصلی و اثرگذار در جذب سرمایه است. در فقدان ثبات، تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری غیرممکن است، چراکه در چنین شرایطی نمی‌توان برای آینده برنامه‌ریزی کرد.در شرایطی که ثبات بر حوزه‌های گوناگون اقتصاد حاکم است، می‌توان با ضریب اطمینان بالایی برای تولید برنامه‌ریزی کرد.

برزگر افزود: ثبات، مبنای اصلی رشد تولید، پایداری اقتصادی و همچنین اشتغالزایی است و از این‌رو اهمیت ویژه‌ای دارد. در شرایط باثبات، سرمایه‌های مردم یا بخش خصوصی به سمت فعالیت‌های مولد هدایت می‌شود و زمینه افزایش تولید ملی را فراهم می‌کند. در واقع می‌توان این‌طور ادعا کرد که ثبات، مقدمه ضروری و لازم برای نیل به امنیت اقتصادی است.

وی گفت: ثبات در حوزه‌های گوناگون معنی می‌یابد که از جمله مهم‌ترین آنها باید به ثبات سیاسی، اقتصادی، سیاست‌گذاری و... اشاره کرد. متاسفانه در موارد متعددی شاهدیم که سیاست‌گذاران نسبت به اهمیت ثبات در تصمیم‌گیری‌ها بی‌تفاوت هستند. این بی‌تفاوتی به‌ویژه در اظهارنظرهای یک‌طرفه و بدون هماهنگی یک مسئول با سایر سیاست‌گذاران مشاهده می‌شود. این در حالی است که همین اظهارنظرها می‌تواند آسیب‌های جدی به عملکرد صنعتگران وارد و عملا فرآیند تولید را مختل کند.

برزگر اظهار کرد: بی‌ثباتی در برخی موارد از بی‌برنامگی دولت در سیاست‌گذاری نشأت می‌گیرد و به برهم خوردن نظام اقتصادی منتهی می‌شود. چنانچه این بی‌ثباتی در حوزه‌های اقتصادی جریان داشته باشد، منجر به نوسانات تورمی و نوسان نرخ بهره و ارز می‌شود؛ بنابراین تجدیدنظر در فرآیند سیاست‌گذاری و مسئولیت‌پذیری مسئولان نسبت به تصمیماتشان و حتی اظهارنظرهایشان، ضروری به‌نظر می‌رسد.

این کارشناس اقتصاد تاکید کرد: در حالت کلی انتظار می‌رود تصمیم‌سازان و سیاست‌گذاران، اهداف و چشم‌اندازهای روشنی درباره آینده داشته باشند و براساس آنها برنامه‌ریزی کنند.

مشخص بودن اهداف و چشم‌اندازها و همچنین پیروی از مجموعه‌ای از اصول، نشان‌دهنده ثبات و یکپارچگی نظام سیاست‌گذاری است. ثبات سیاست‌ها مبین تعیین‌تکلیف سیستم و جهت‌گیری‌های پایدار آن خواهد بود.

برزگر گفت: این ثبات در سیاست‌گذاری و نبود تناقض میان اظهارنظرهای مسئولان در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن، اهمیت بیشتری دارد. فعالیت در بخش معدن و صنایع معدنی، زمان‌بر است. به این معنی که فعالیت در این بخش از یک‌سو مستلزم سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی است و از سوی دیگر، این دست فرآیندها در طول زمان به نسبت طولانی به نتیجه می‌رسند؛ بنابراین ثبات در حوزه‌های گوناگون سیاسی، اقتصادی و حتی سیاست‌گذاری لازمه موفقیت فعالان بخش معدن و صنایع معدنی است.

وی افزود: با این وجود در مواردی شاهد تناقض‌گویی میان اظهارات مسئولان یا تغییر زودگذر مقررات و بخشنامه‌ها حاکم بر تولید هستیم. این تغییرات، آسیب‌های جدی به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌کند و تجدیدنظر در آنها ضروری است.

این کارشناس اقتصاد گفت: در شرایطی که ثبات کافی بر اقتصاد حاکم نیست و شاهد تغییرات مداوم قوانین و مقررات در قالب صدور بخشنامه‌های جدید هستیم و همچنین در موقعیتی که صاحبان سرمایه از تغییر مداوم سیاست‌گذاری نگران هستند، سرمایه‌ها به‌جای تولید، جذب فعالیت‌های سوداگرانه می‌شود. در واقع در این موقعیت، کسب‌وکارهای سوداگرانه اهمیت می‌یابد و وضعیت کشور را بیش‌ازپیش مختل می‌کند.

وی گفت: از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور جمع‌بندی کرد که ریشه بخش مهمی از مشکلات کشور، به بی‌نظمی در سیاست‌های کلان اقتصادی و به‌طور خاص دولت‌ها بازمی‌گردد.

سخن پایانی

بی‌ثباتی اقتصادی از دلایل متعددی از جمله بی‌برنامگی دولت‌ها در سیاست‌های پولی و مالی و همچنین تصویب قوانین و مقررات برای صنایع نشأت می‌گیرد. چنانچه مسئولان در فرآیند تصمیم‌گیری دقت‌نظر کافی نداشته باشند و اقدام به اخذ سیاست‌های غیرهمسو یا متضاد کنند، چالش‌های جدی در مسیر فعالیت فعالان اقتصادی ایجاد می‌شود. این بی‌ثباتی آسیب‌های جدی به عملکرد تولیدکنندگان وارد می‌کند و عملکرد آنها را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد؛ بنابراین تجدیدنظر در سیاست‌های متناقض تصمیم‌گیران و همچنین اتخاذ رویه‌ای ثابت از سوی مسئولان برای بهبود شرایط تولید، ضروری به‌نظر می‌رسد. در غیر این‌صورت، هر روز شاهد چالش‌های جدیدی در اقتصاد و بروز بی‌ثباتی‌های جدید خواهیم بود که تاثیر منفی بسزایی بر عملکرد صنایع دارند. از آنجاکه در طول سال‌های اخیر توجه به تولید و توسعه عملکردی صنایع موردتوجه رهبر معظم انقلاب قرار گرفته، از مسئولان نیز انتظار می‌رود در مسیر حمایت از تولید، سیاست‌گذاری کنند.

ارائه خدمات بهینه به مشتریان بانکی

سامانه هوشمند مبتنی بر شبکه بانکی کشور محصول یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان است و صاحبان این کسب‌وکار با استفاده از این سامانه قادر هستند انواع خدمات را به مشتریان ارائه دهند. به‌نقل از مرکز اطلاع‌رسانی معاونت علمی ریاست‌جمهوری، علی موقر، مدیرعامل این شرکت دانش‌بنیان گفت: نرم‌افزار طراحی‌شده در این شرکت، یک بسته کامل نرم‌افزار مالی و اداری است که به‌صورت اختصاصی و با هدف ارائه خدمات و راهکارهای هوشمند و خلاق به شرکت‌ها و سازمان‌ها برای ارتقای سطح بهره‌وری، کارآیی و بهبود همکاری سازمانی در آنها، طراحی و تولید شده است. وی اظهار کرد: این سامانه هوشمند طراحی‌شده در این شرکت، قابلیت‌های منحصر به فردی را به شرکت‌ها و سازمان‌ها ارائه کرده و از آنجایی که در طراحی و تولید این نرم‌افزارها به نیازهای حال و آینده مدیران سازمان‌ها و شرکت‌ها توجه شده، به مدیران سازمان‌ها و شرکت‌ها در راستای مدیریت هوشمند سازمان کمک قابل توجهی می‌کند. موقر گفت: این سامانه با ساختار فنی منعطف، از تمامی کسب‌وکارهای کوچک و بزرگ با چندین شعبه و انبار پشتیبانی می‌کند، ضمن آنکه سامانه همراه با اپلیکیشن‌های سازگار با انواع گوشی‌های هوشمند، این امکان را می‌دهد که صاحبان فروشگاه، غرفه‌داران یا تامین‌کنندگان کالا بتوانند در هر لحظه و هر مکانی با هر وسیله‌ای که امکان اتصال به اینترنت را دارد، از وضعیت کسب‌وکار و فروش در لحظه خود، مطلع شوند و آخرین گزارش‌ها را در لحظه مشاهده کنند. وی، ارائه زیرسیستم‌های لجستیک و تحویل کالا، ارائه الگوریتم‌های فروش مویرگی و بازاریابی فروش، امکان ارسال اطلاعات به زیرسیستم‌های داخلی کسب‌وکارها و بنگاه‌های اقتصادی را از قابلیت‌های این سامانه نام برد.

سرانجام تعاملات بانکی در اعطای تسهیلات به دانش‌بنیان‌ها مشخص شد

شراکت بانک‌ها در سود و زیان دانش‌بنیان‌ها

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

اگر از فعالان و صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان بپرسید که مهم‌ترین چالش آنها در راه رسیدن به شکوفایی و توسعه چیست؟ واضح است که شمار زیادی از آنها از نحوه دریافت تسهیلات و تامین منابع مالی سخن می‌گویند؛ آنها از فرآیندهای دشوار و گذاشتن وثیقه‌های سنگین تا بازپرداخت‌های تمام‌نشدنی گله‌مند هستند؛ در این میان، صندوق نوآوری و شکوفایی به‌عنوان یکی از متولیان شرکت‌های دانش‌بنیان در تلاش است با تسهیل‌سازی، این روند شرایط را برای دانش‌بنیان‌ها راحت‌تر کند تا شاید اندکی از بار و فشار روانی تامین سرمایه برای اهالی این اکوسیستم کم شود. حال تعامل بانک‌ها با این نهاد و هماهنگی‌های میان این ۲ سازمان به‌عنوان نهادهای تامین پول و اعتبار که یکی عمومی و دیگری جنبه اختصاصی برای دانش‌بنیان‌ها دارد، در سال‌های اخیر اهمیت زیادی پیدا کرده است. صمت در این گزارش بااشاره به آخرین رویداد انجام‌گرفته در این عرصه، به تخصیص سرمایه‌گذاری ۴۰ هزار میلیارد تومانی شبکه بانکی در بخش دانش‌بنیان و بررسی مفاد تفاهمنامه‌های میان بانک‌ها و صندوق نوآوری و شکوفایی پرداخته است.

گره‌گشایی از یک قانون دست‌وپاگیر

ارائه وام تسهیلات از دغدغه همیشگی صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان بوده و هست، به‌ویژه آنهایی که در ابتدای مسیر فعالیت قرار دارند، در واقع اینکه مسیر دانش‌بنیان‌ها در طول دوران فعالیت خود تا زمانی که به مرحله شکوفایی و توسعه برسند، از بانک‌ها می‌گذرد، یک فرآیند همیشگی در اکوسیستم دانش‌بنیان‌ها در همه‌جای دنیا است. بانکی‌ها می‌گویند طبق قوانین، باید وام و تسهیلات ارائه شود و انجام ندادن آن به‌نوعی از سوی بانک مرکزی تخلف محسوب می‌شود، در واقع، اگر بانکی در اکوسیستم دانش‌بنیان سرمایه‌گذاری می‌کرد، به‌نوعی تخلف محسوب می‌شده است، برهمین مبنا، صندوق نوآوری و شکوفایی برای تسهیل دسترسی دانش‌بنیان‌ها به منابع مالی در قالب ۱۴ خانواده، اقدام به آسان‌سازی راه فعالان در عرصه دانش‌بنیانی کرده است. سیاوش ملکی‌فر، معاون توسعه صندوق نوآوری و شکوفایی در گفت‌وگویی که باصمت داشته، در این‌باره گفته که روش بانک‌ها در دادن وام این‌گونه است که چون سرمایه‌گذاری نمی‌کنند و تنها ارائه‌دهنده تسهیلات هستند، در سود و زیان شرکت‌های دانش‌بنیان شریک نمی‌شوند. البته ناگفته نماند که از امسال، بانک‌ها روند متفاوت‌تری را پیش گرفته‌اند و قرار است به تایید صندوق نوآوری و شکوفایی برای توسعه فعالیت دانش‌بنیان‌ها، رویکرد سرمایه‌گذاری هم جزو خدمات‌شان باشد.

روایتی از یک اتفاق نو

چندی پیش، سیداحسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی اظهار کرد: باتوجه به اینکه در سال گذشته حدود ۸۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان اختصاص پیدا کرد، امسال که با نام‌گذاری رهبر معظم انقلاب، سال ویژه حمایت از اشتغال‌آفرینی و دانش‌بنیان است، بنای شبکه بانکی بر این است که بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان را به دانش‌بنیان‌ها اختصاص دهد.

وی در ادامه بااشاره به تفاهمنامه‌ای که با معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری امضا شد، گفت: این تفاهمنامه اتفاق جدیدی است که چندین سال در اقتصاد ایران سابقه نداشته، چرا که طبق مواد ۱۶ و ۱۷ قانون رفع موانع تولید، بانک‌ها از مشارکت در فعالیت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی جز در موارد خاص، ممنوع شده بودند و در تمام سال‌های گذشته بانک‌ها در قالب مشارکت، سرمایه‌گذاری و ایجاد هلدینگ‌های مشترک وارد فعالیت اقتصادی نمی‌شدند.

به‌نقل از شبکه اخبار اقتصادی و دارایی (شادا)، وزیر اقتصاد تصریح کرد: طبق ماده ۱۸ قانون جهش تولید دانش‌بنیان که به‌تازگی در مجلس شورای اسلامی تصویب شده، این امکان بعد از چندین سال فراهم شد که بانک‌های کشور درباره تولیدات دانش‌بنیان بتوانند محدودیت‌های گذشته را پشت‌سر گذاشته و با مشارکتی که هم شورای بانک‌های دولتی و کانون بانک‌های خصوصی با همراهی معاونت علمی و صندوق نوآوری و شکوفایی داشته‌اند، برای نخستین‌بار بعد از چند سال شاهد سرمایه‌گذاری ۴۰ هزار میلیارد تومانی شبکه بانکی کشور باشیم که این اضافه بر تسهیلاتی است که به شرکت‌های دانش‌بنیان تخصیص می‌یابد و در قالب ضمانتنامه، سرمایه‌گذاری و هلدینگ‌های مشترک از بخش دانش‌بنیان مشترک به‌شکل ویژه‌ای حمایت خواهد شد.

▣ شراکت بانک‌ها در سرمایه‌گذاری

خاندوزی همچنین توضیح داد: جزئیاتی در روش تعامل بین بانک‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان وجود دارد که در بلندمدت این اجازه را می‌دهد که شرکت‌های دانش‌بنیان و غیردولتی و غیربانکی، خود مسئولیت بنگاه‌های اقتصادی را در دست داشته باشند و موجب بنگاهداری بلندمدت بانک‌ها نشوند و این روش این اجازه را به بانک‌های کشور می‌دهد که درصدی را به‌عنوان شریک مشارکت کنند و ریسک و مخاطرات حوزه دانش‌بنیانی را بپذیرند و به‌جای آنکه فقط تسهیلات‌دهنده باشند، مشارکت‌کننده جدی با بخش‌های دانش‌بنیان کشور هم باشند و این اشتراک می‌تواند به‌عنوان یکی از گام‌های تحولی در افزایش سهم سرمایه‌گذاری کشور با اولویت دانش‌بنیان‌ها موثر باشد.

وزیر اقتصاد همچنین گفت: در این مرحله باتوجه به اینکه اولویت شناخت فضای دانش‌بنیان برعهده معاونت علمی و تشخیص مصادیق با صندوق نوآوری و شکوفایی است، صندوق اولویت‌هایی را که در صنایع پیشرفته دارند اعلام و شبکه بانکی برای مشارکت براساس اولویتی که معاونت علمی انتخاب کرده، می‌تواند وارد فعالیت مشارکتی در حوزه اقتصاد دانش‌بنیان شود.

خاندوزی همچنین در پاسخ به سوالی درباره اقدامات دولت برای مهار تورم در کوتاه‌مدت تاکید کرد: باتوجه به اولویت ویژه مهار تورم که رئیس جمهوری به‌عنوان اولویت نخست اقتصاد کلان تا پایان سال داشتند، بسته‌ای با عنوان اقدامات کوتاه‌مدت تهیه و مشخص شد که هرکدام از وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اقتصادی چه وظایفی ایفا کنند تا شاهد ادامه کاهش تورمی که در یک ماه گذشته آغاز شده و خروج از روندهای نامناسب تورمی ۴، ۵ سال گذشته باشیم.

وی افزود: در محدوده این سیاست‌ها، تدابیری است که به‌عنوان مدیریت نقدینگی و کنترل ترازنامه بانک‌ها وجود دارد؛ از جمله تعیین سقف ترازنامه شبکه بانکی، سیاست کنترل نوسانات ارز و نرخ تمام‌شده کالا تا تورم به‌لحاظ هزینه‌ای افزایش پیدا نکند، از جمله سازمان برنامه مکلف شده در زمینه سختگیری برای کاهش کسری بودجه دولت و انضباط در شبکه مالی اقداماتی انجام دهد و به‌همین ترتیب سایر دستگاه‌ها هرکدام وظایفی دارند که جلسات نظارتی با محوریت معاون اول برای پیشبرد امور تا کاهش تورم ادامه دارد.

قانون جهش دانش‌بنیان، یک گام مهم

سیاوش صمیمی، مدیر طراحی و توسعه ابزارهای سرمایه‌گذاری صندوق نوآوری و شکوفایی در گفت‌وگو با صمت بااشاره به رفع موانع سرمایه‌گذاری بانک‌ها در اکوسیستم دانش‌بنیان گفت: تاکنون روال اصلی در خدماتی که بانک‌ها به شرکت‌های دانش‌بنیان می‌دادند، این گونه بود که آنها نمی‌توانستند سرمایه‌گذاری و مشارکت داشته باشند، نه در این حوزه، نه در سایر حوزه‌های غیربانکی؛ بنابراین تنها تسهیلات با نرخ‌های ترجیحی و صدور ضمانتنامه و به‌طور کلی ابزارهای مبتنی بر بدهی، موضوع تعامل سه‌طرفه بانک‌ها، صندوق نوآوری و شکوفایی و شرکت‌های دانش‌بنیان بود. روش تعامل نیز به این صورت بود که صندوق نوآوری و شکوفایی بخشی از منابع پولی خود را در حساب جاری برای مدتی معین و در عوض بانک مربوطه تسهیلات با نرخ‌های کمتر در اختیار شرکت‌های دانش‌بنیان قرار می‌داد یا الزام به مسدودی حساب را برای آن شرکت مرتفع می‌ساخت و نظایر آن.

وی افزود: منع بانک‌ها از سرمایه‌گذاری در حوزه‌های غیربانکی در قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴ اتفاق افتاده بود و آنها اجازه سرمایه‌گذاری در هیچ حوزه غیربانکی اعم از اینکه ساختمان و راهسازی باشد یا صنایع تولیدی را نداشتند که البته کماکان هم این اجازه را ندارند و به‌لحاظ اقتصادی کاملا هم منطقی است، لیکن طبق ماده ۱۸ قانون جهش تولید دانش‌بنیان (مصوب اردیبهشت امسال)، این اجازه به بانک‌ها داده شد که در طرح‌های دانش‌بنیان سرمایه‌گذاری کنند با این شرط که به‌طور حتم با همراهی و مشارکت صندوق نوآوری و شکوفایی این اتفاق بیفتد. این روند که تا چندی پیش از سوی بانک مرکزی به‌عنوان تخلف بانک‌ها در نظر گرفته می‌شد، با تصویب قانون و البته پس از ابلاغ سازکارهای اجرایی آن به‌عنوان فعالیت قانونی بانک‌ها تلقی خواهد شد.

به‌گفته مدیر طراحی و توسعه ابزارهای سرمایه‌گذاری صندوق نوآوری و شکوفایی، سرمایه‌گذاری بسان ارائه وام نیست که دارای نرخ باشد و شخص دریافت‌کننده پول، بدهکار و بانک تنها طلبکار باشد؛ سرمایه‌گذاری به‌معنی مشارکت و شریک شدن است، یعنی آنکه بانک و صندوق نوآوری و شکوفایی منابع مالی در اختیار شرکت‌های دانش‌بنیان یا نوآور و فناور فعال در حوزه اقتصاد دانش‌بنیان قرار می‌دهند و در عوض سهام آن شرکت را در اختیار می‌گیرند و عضوی از سهامداران می‌شوند، با همان حق و حقوق اعلامی در قانون تجارت. سیاوش صمیمی ادامه می‌دهد: در سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاران که در اینجا بانک‌ها و صندوق نوآوری و شکوفایی هستند، با کارآفرینان و سایرین شراکت داشته و همگی در سود و زیان متناسب با سهام در اختیار شریک هستند؛ البته ذکر این نکته ضروری است که این سرمایه‌گذاری به‌صورت مستقیم اتفاق نمی‌افتد و از طریق نهادهای واسط مثل صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه و شرکت‌های سرمایه‌گذاری مشترک عملیاتی خواهد شد.

وی گفت: ساز کار اجرایی قانون جهش دانش‌بنیان این گونه است که طرح‌ها و شرکت‌های فعال در حوزه‌های اولویت‌دار در صدر لیست سرمایه‌گذاری قرار بگیرند. تاکنون با بانک‌های ملت، صادرات، شهر، کارآفرین و پارسیان تفاهمنامه‌هایی به‌صورت دوطرفه و با کانون بانک‌ها و موسسات اعتباری خصوصی، شورای هماهنگی بانک‌های دولتی و نیمه‌دولتی و معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری تفاهمنامه، چهارجانبه در راستای اجرای این بند از قانون امضا شده است.

▣ مفاد تفاهمنامه چه بود؟

وی بااشاره به موضوعاتی که در تفاهم مورد توجه قرار گرفته، گفت: همان‌طور که اشاره کردم، ایجاد نهادهای سرمایه‌گذاری با اشکال مختلف تنها بخشی از تفاهم‌های انجام‌شده است. از دیگر موضوعات این تفاهمنامه‌ها، همانا پذیرش ریسک اوراق تامین مالی مبتنی بر بدهی و به‌طور مشخص شامل صکوک نوآوری و اوراق گام (سرواژه گواهی اعتبار مولد) است. به‌عبارت روشن‌تر، از آنجایی که این اوراق نیاز به یک ضامن برای تضمین نقدشوندگی در موعدهای بازپرداخت دارند، صندوق با پشتیبانی بانک‌ها نقش ضمانت را ایفا می‌کند و نیاز به ارائه وثیقه‌های ملکی سنگین از سوی شرکت‌ها نیست. در این شیوه، صندوق ضامن شرکت‌هایی می‌شود که دارای صلاحیت باشند، عوض کارمزد، بخش اندکی از سهام‌شان را در اختیار میگیرد و وثایق سبک‌تری نظیر چک و سفته از شرکت‌ها دریافت می‌کند. حال اگر شرکتی از پس معوقات برنیامد، صندوق طبق تعهداتی که دارد، به دارندگان یعنی خریداران اوراق، مبالغ مربوطه را پرداخت و سپس نسبت به نقدسازی وثایق اقدام می‌کند.

▣ شرکت‌های نوپا هم حمایت مالی می‌شوند

صمیمی درباره سرمایه‌گذاری روی شرکت‌های نوپا و تازه‌تاسیس در اکوسیستم دانش‌بنیان گفت: بخش دیگری از تفاهمنامه هم به حمایت از شرکت‌های کوچک‌ترونخبگان اختصاص دارد. در این تفاهمنامه، تاسیس ۲ صندوق نیکوکاری را مدنظر قرار دادیم که منافع به‌دست‌آمده از این ۲ صندوق، یکی به بنیاد ملی نخبگان و دیگری به صندوق نوآوری و شکوفایی رسیده و می‌تواند در قالب کمک‌های بلاعوض مورداستفاده قرار گیرد. از موضوعات دیگری که موردتفاهم قرار گرفت؛ کمک به توسعه تامین مالی جمعی بود که مناسب برای شرکت‌هایی است که به‌دنبال سرمایه در گردش با دوره بازپرداخت یک‌ساله هستند. در این روند، صندوق، ضمانت شرکت متقاضی را برعهده می‌گیرد و بانک‌ها بخشی از منابع موردنیاز خود را از طریق سکوهای تامین مالی جمعی تامین می‌کنند.

شرکت‌های هدف، اولویت‌بندی می‌شوند

وی بااشاره به روند اختصاص این نوع منابع به شرکت‌های دانش‌بنیان گفت: برای اجرایی‌سازی این تفاهمنامه‌ها در راستای اجرای قانون، منابع موردتفاهم از طریق نهادها و ابزارهای تعریف‌شده به شرکت‌های دانش‌بنیان یا شرکت‌های فعال در حوزه دانش‌بنیان تخصیص می‌یابد. شیوه ارزیابی و تصمیم‌گیری برای تخصیص هم، مطابق اصول حاکمیت شرکتی نهادهای سرمایه‌گذاری یا قوانین بالادستی تعریف شده و مختص هر یک از ابزارها است، اما به‌هرحال با تزریق منابع تجمیع‌شده پیرو این تفاهمنامه‌ها که رقم آن بالغ بر ۴۰ هزار میلیارد تومان است و به‌مرور جمع‌آوری و تشکیل می‌شود، به زیست‌بوم نوآوری و دانش‌بنیان کشور، بازیگران عرضه‌کننده منابع بیشتر شده و شانس شرکت‌ها در تامین و کسب منابع مالی افزایش می‌یابد که به‌طبع شرکت‌های توانمند و با چشم‌انداز رشد بهتر، زودتر از این خدمات بهره‌مند خواهند شد.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، اجرای مفاد تفاهمنامه‌های ذکرشده می‌تواند گامی مهم و رو به جلو در راه توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان باشد. به‌عبارت روشن‌تر، اقدامی ارزنده برای حل دسترسی شرکت‌های فعال دانش‌بنیان به تسهیلات مالی است. ضمن اینکه گوشه‌چشمی هم به شرکت‌های نوپا و نخبگان شده و افرادی که در ابتدای مسیر نوآوری و کارآفرینی قرار دارند، می‌توانند در راستای اجرای قانون جهش دانش‌بنیان از امکانات مالی که بانک‌ها با کمک صندوق نوآوری و شکوفایی می‌دهند، بهره‌مند شوند.

> در قانون جهش دانش‌بنیان که اردیبهشت امسال تصویب شد؛ این اجازه به بانک‌ها داده شد که در طرح‌های دانش‌بنیان هم سرمایه‌گذاری کنند

یادداشت

نیازی به وام‌های کلان در ابتدای راه نیست

سیدعباس شاهمرادی زواره
کارآفرین نمونه

کارآفرینی فرآیندی است که از آخر شروع می‌شود. برای رشد و پیشرفت در مسیر کارآفرینی به فراخور هر موضوعی، صاحبان کسب‌وکارها باید از انتها به این فرآیند نگاه کنند؛ به‌عبارت دیگر، ابتدا باید بازار به‌عنوان محل برداشت زحمات در نظر گرفته شود؛ در حقیقت هر فرد کارآفرین باید با شناخت خلأ موجود در صنعت یا هر زمینه دیگری که فعالیت می‌کند، به شناخت دقیقی از بازار برسد، در حقیقت بداند که چه نیازی از جامعه هدف برآورده نشده است تا بتواند راه‌های رفع آن نیاز را شناسایی و سمت‌وسوی فعالیت‌های خود را براساس آن نیاز، طراحی کند. برخی صاحبان کسب‌وکار، انگیزه کافی، علم و فن موردنیاز برای شروع یک فعالیت نو و رفع نیاز جامعه را دارند و در بیشتر موارد از تمام ابعاد مالی و حرفه‌ای زندگی خود، برای پیشبرد یک کسب‌وکار بهره‌گیری می‌کنند، اما در نهایت راهی برای فروش محصول‌شان پیدا نمی‌کنند و متوجه می‌شوند محصولی که تولید شده، مورد استفاده و نیاز بازار نبوده است، بنابراین آن چیزی که یک کارآفرین را موفق می‌کند، در نهایت بازار است، یعنی باید محصول خود را در بازار بفروشند و با پولی که تزریق می‌شود، خود را توسعه دهند.

به‌اعتقاد من، کارآفرینان نوپا در ابتدای مسیر نیاز به وام‌های کلان ندارند. اگر بازار کافی در دسترس‌شان باشد و شناخت کافی داشته باشند، هیچ کارآفرین و صاحب کسب‌وکاری نگرانی جدی از شکست سنگین مالی نخواهد داشت. در این شرایط ممکن است افراد در ابتدای مسیر کارآفرینی و دانش‌بنیان شدن، باوجود صرف هزینه زمانی و مالی به نتیجه مطلوب نرسند و سود چندانی عایدشان نشود که این یک فرآیند طبیعی است، اما اگر روند گام به گام و آرامی را در توسعه کسب‌وکار خود پیش گیرند، احتمال موفقیت و ایستادگی آنها در برابر نواقص‌شان بیشتر می‌شود. بیشتر صاحبان کسب‌وکارها لازم است، این را بدانند که در ابتدای مسیر، نیازمند سرمایه کلان نیستند. اگر محصول یا خدماتی دارند، تلاش کنند با همان امکاناتی که در اختیار دارند و در حد مقدور، کالای‌شان را به بازار عرضه و به آرامی مسیر پیشرفت را طی کنند. تجربه نشان داده که اگر در ابتدای کار پول زیادی تزریق شود، زوایای راه رسیدن به تولید اصولی و انبوه و پیچ و خم‌های بازار، از سوی کارآفرینان شناخته نمی‌شود و این به‌عنوان یک شکاف عمیق برای کسب‌وکارها، مشکل‌ساز خواهد شد.

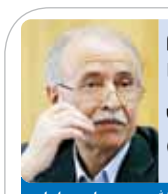
شرایط امروز دانش‌بنیان‌ها و کارآفرینان کشور بهتر از دیروز است، چرا که باتوجه به حمایت‌های دولتی و شکل‌گیری صندوق‌های سرمایه‌گذای به‌طورقطع شرایط دانش‌بنیان‌ها امروز بهتر از دیروز است و مسیر کارآفرینان امروز، مسیر هموارتری نسبت به کارآفرینانی است که در ۲ تا ۳ دهه گذشته فعالیت می‌کردند. نگذاریم کارآفرینان و صاحبان دانش‌بنیان‌های امروز، تبدیل به بدهکاران بانکی فردا شوند. باتوجه به اینکه شمار شرکت‌های دانش‌بنیان نسبت به ۵ سال گذشته افزایش یافته، عده‌ای از افراد نخبه که علم و فن کافی در تولید یک محصول دارند، اما چون شناخت دقیقی از بازار ندارند، در نهایت تبدیل به بدهکاران بانکی می‌شوند. باتوجه به تجربه‌های موجود، تزریق سرمایه در شرایطی که محصول در بازار به فروش نرود، صاحبان کسب‌وکار و کارآفرینان را تبدیل به بدهکاران بانکی می‌کند تا فردی که اشتغالزایی کرده است.

وجود نهادهای دولتی بسان یک والد برای رشد دانش‌بنیان‌ها ضروری است. نهادهایی نظیر معاونت علمی مانند مادری هستند که در ابتدا باید دستان کودک خویش را برای راه رفتن بگیرند، اما به‌محض اینکه کودک توانست چند قدم بردارد، باید دستان کودک خود را رها کنند؛ به‌عبارت دیگر، دولت تنها در ابتدای مسیر می‌تواند همراه دانش‌بنیان‌ها باشد، اما در نهایت دانش‌بنیان‌ها خودشان باید یاد بگیرند که چگونه گام به گام در مسیر فروش بالا و پیشرفت‌های مالی قرار بگیرند. همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، برای اینکه دانش‌بنیان‌ها بتوانند روی پای خود بایستند، باید بازار را بشناسند و محصول خود را در بازار بفروشند، اما این نکته را هم باید در نظر بگیریم که کافی نبودن اطلاعات کارآفرینان و صاحبان شرکت‌های نوپا در عرصه دانش‌بنیان از بازار و فرآیندهای آن؛ آنها را مقصر اصلی این سناریو نمی‌کند. مهم‌ترین کمک نهادهای دولتی مانند صندوق نوآوری و شکوفایی مانند معاونت علمی و انجمن نخبگان یا هر نهاد دیگری این است که افراد خبره و کاربلد را در این عرصه به‌کار بگیرند و در قالب آموزش‌هایی به کارآفرینان یاد بدهند که چه ارزیابی باید نسبت به بازار موجود داشت. گاهی با یک تغییر کوچک، می‌توان مسیر موفقیت را طی کرد و اگر آن تغییر کوچک وجود نداشته باشد، چیزی جز فروپاشی و شکست به دنبال نخواهد داشت؛ به‌عبارت دیگر، وظیفه نهادهای دولتی ارائه یک نقشه راه به کارآفرینان است.

یادداشت

تحول نظام بانکداری با بانک‌های خصوصی

(بخش چهارم)

الله‌وردی رجایی سلماس
مدیرعامل اسبق بانک سامان

موسسات غیرمجاز و برنامه‌های شبه‌اقتصادی که در دولت‌های نهم، دهم و دوازدهم به اجرا درآمد، خسارات و لطماتی به سیستم بانکی و تولید وارد کردند و با واردات بی‌حد و حصر، رشد پایه پولی، افزایش حجم نقدینگی باعث شدند تولیدات داخلی نتواند با واردات از کشورهای خارجی به‌ویژه چین رقابت کنند و همگی آسیب دیدند؛ در نتیجه بیکاری افزایش یافت و تعدادی از تولیدکنندگان داخلی هم سفارش تولید محصولات‌شان را به تولیدکنندگان چینی و کره‌ای و ترک دادند و واردات آنها را با مارک ایرانی در داخل فروختند و کارگران‌شان را بیکار کردند و بانک‌ها هم نتوانستند منابع لازم را برای بخش واقعی اقتصاد تامین کنند یا با سود بالایی که از نرخ‌های تعیین‌شده توسط شورای پول و اعتبار بیشتر بود به جمع‌آوری سپرده پرداختند و چون نمی‌توانستند سود تسهیلات را بالا ببرند ناگزیر سود پرداختی آنها از سودهای دریافتی بیشتر شد و از آنجایی که نمی‌توانستند کسری درآمد و هزینه خود را از محل کارمزد خدمات تامین کنند بعضا با ضررهای هنگفت مواجه شدند؛ ضمنا عدم امکان وصول به‌موقع تسهیلات در سررسید و پیش‌بینی ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول در صورت‌های مالی سالانه موجبات ناترازی بانک‌ها و ضرر و زیان سهامداران را فراهم آوردند. اینجا باید به دو نکته اشاره کرد:

۱) مسئولان بانک مرکزی از سال‌های اولیه تاسیس موسسات اعتباری و صندوق‌های قرض‌الحسنه غیرمجاز (بدون مجوز بانک مرکزی) اطلاعات کافی از تشکیل آنها داشتند و می‌دانستند آنها کار بانکی انجام می‌دهند، سپرده می‌گیرند، حساب جاری باز می‌کنند، دسته چک می‌دهند، تسهیلات می‌دهند، مرتب در رسانه‌ها تبلیغ می‌کنند، حتی می‌دانستند سودهای بالاتر از بانک‌ها به سپرده‌گذاران می‌دهند.

چرا جلوی فعالیت و رشد و نمو آنها را نگرفتند یا حتی تعدادی از آنها در استان‌های خوزستان و اصفهان و آذربایجان در دهه ۸۰ دچار مشکل شدند و قدرت پرداخت خود را از دست دادند؛ به‌طوری که بانک مرکزی مجبور شد حل و فصل عملیات شرکت‌های ورشکسته را به یک یا دو بانک خصوصی واگذار کند و نه‌تنها جلوی فعالیت بقیه گرفته نشد، بلکه این مراکز با قدرت و گسترش بیشتری تا اواسط دهه ۹۰ (دولت یازدهم) به فعالیت خود ادامه می‌دادند. علت مماشات بانک مرکزی چه بود؟

۲- بانک‌ها و موسسات اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی، مرتکب تخلفاتی از قبیل پرداخت سود بیشتر از مصوبه شورای پول و اعتبار و رعایت نکردن حدنصاب‌های مقرر در زمینه خرید املاک و ساخت‌وسازهای کلان و سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های هنگفت و خلاف مصوبات و همچنین پرداخت تسهیلات کلان به اعضای ارگان‌ها و اشخاص مرتبط بدون اخذ وثائق و تضمینات معتبر و عدم نظارت بر مصرف تسهیلات اعطایی و به‌طور کلی عدول از اجرای وظایف محوله طبق قانون بانکی و پولی و سایر قوانین و مقررات ممنوعه در کشور شدند و با این عملیات خلاف مقررات برای تامین کسر و کمبود نقدینگی برای جوابگویی به سپرده‌گذاران (در عودت سپرده‌ها و سود آنها) از بانک مرکزی اضافه برداشت کردند و مبالغ هنگفتی به بانک مرکزی بدهکار شدند.

چگونه بانک مرکزی مانع تخلفات این قبیل بانک‌ها نشد و از کارهای خلافی که صد درصد با مفاد و وظایف بانک‌ها طبق اساسنامه در تضاد بود جلوگیری نکرد و حتی شنیده شد سران این بانک‌ها و موسسات اعتباری خیلی هم مورد احترام بانک مرکزی بودند. واقعا جای تعجب است!!

در حالی که کلیه عملیات بانک‌ها به‌ویژه سپرده‌گیری و اعطای تسهیلات و عملیات ارزی آنها زیرذره‌بین بانک مرکزی بود و هر ماه گزارش مالی بانک‌ها به بانک مرکزی ارسال می‌شد و بازرسان و ناظرین بانک مرکزی کلیه فعالیت‌های ریالی و ارزی بانک‌ها را تحت کنترل و بازرسی داشتند چگونه این نابسامانی‌ها در سیستم بانکی کشور متداول شده بود؟

حساب بانکی تا ۳۵ میلیون تومان تراکنش مالیات دارد

براساس مصوبه شورای پول و اعتبار، چنانچه یک حساب بانکی بیش از ۱۰۰ تراکنش در ماه داشته باشد و ۳۵ میلیون تومان در تراکنش‌ها جابه‌جا شود، تراکنش تجاری تلقی می‌شود و باید مالیات پرداخت کند.

به گزارش تسنیم پس از اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان ازسوی دولت که منجر به ساماندهی ۱۹ میلیون درگاه پرداخت و کارتخوان با هدف جلوگیری از پولشویی و فرار مالیاتی شد، موضوع تفکیک حساب‌های تجاری از غیرتجاری به‌عنوان تکمیل کننده این زنجیره مطرح شد که هفته گذشته بانک مرکزی در بخشنامه‌ای دستورالعمل ناظر بر حساب سپرده تجاری و خدمات بانکی مرتبط با آن را برای اجرا به شبکه بانکی ابلاغ کرد. براساس اعلام بانک مرکزی، ۲۲۰ هزار حساب تجاری شناسایی شده و این موضوع از این لحاظ اهمیت دارد که فرآیند اخذ مالیات از دارنده حساب انجام می‌شود و دیگر شاهد فرارهای مالیاتی نخواهیم بود. به‌گفته اصغر ابوالحسنی، قائم‌مقام بانک مرکزی براساس مصوبه شورای پول و اعتبار چنانچه حسابی بیش از ۱۰۰ تراکنش در ماه داشته باشد و ۳۵ میلیون تومان در تراکنش‌ها جابه‌جا شود، تراکنش تجاری تلقی می‌شود. ابتدا پیامکی برای افراد ارسال می‌شود مبنی بر اینکه براساس تراکنش‌های بالایی که حساب مد نظر دارد، آن حساب تجاری است و حساب تجاری مشمول پرداخت مالیات است و چنانچه فرد مدعی شود کار تجاری انجام نمی‌دهد و حسابش به اشتباه جزو حساب‌های تجاری شناسایی شده می‌تواند مدارک مربوطه را به سازمان مالیاتی ارائه کند و مسئله حل می‌شود. قائم‌مقام بانک مرکزی از ارسال پیامک حساب‌های تجاری و غیرتجاری به افراد از ابتدای مهر خبر داد و گفت: شناسایی حساب‌های تجاری نه‌تنها خللی در فعالیت افراد ایجاد نمی‌کند، برای حساب‌های تجاری موارد مشوقی هم در نظر گرفته شده است.

صمت تناقض میان داده‌های آماری دولت را بررسی کرد

سرگیجه رشد اقتصادی

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

مرجع اعلام رسمی «نرخ تورم» و «رشد اقتصادی» در مقاطع مختلف مورد بحث بوده است، زیرا آنچه ازسوی دولت اعلام می‌شود با آنچه مرکز آمار منتشر می‌کند، در تعارض است. آمار صحیح این روزها چندان قابل‌دسترس نیست، زیرا به‌اذعان بسیاری از فعالان اقتصادی آمارهای ارائه‌شده ازسوی دولتی‌ها در سال‌های گذشته همخوانی چندانی با آنچه در جامعه و بدنه اجتماعی و اقتصادی کشور دیده می‌شود، ندارد. حتی کارشناسان نیز بر این باورند که آمارهای اعلامی ازسوی دولت گاه با مباحث نظری و تخصصی اقتصاد هم نمی‌خواند و در برخی موارد آن را موردانتقاد شدید قرار داده‌اند. در طول یک سال گذشته بخش‌های مختلف دولت آمارهای متعددی از عملکرد خود به رسانه‌ها ارائه کرده‌اند که با اندک بررسی میدانی و علمی می‌توان نامتعادلی و همخوان نبودن آنها با واقعیت‌های جامعه را درک کرد. این شکاف آماری بیشتر در اعلام نرخ شاخص «تورم» و «رشد اقتصادی» به‌عنوان دو شاخص اصلی اقتصاد مشهود است. اقتصاددانان بیم آن دارند که ارائه آمار متناقض سبب انحراف از معیارهای صحیح شود و برنامه‌ریزان اقتصادی کشور را با مشکل مواجه کند. صمت در این گزارش تناقض‌های میان نرخ رشد اقتصادی اعلامی ازسوی دولتمردان و آنچه آمارها می‌گویند را بررسی کرده است.

نرخ بیکاری در کشور رشد داشته و این مسئله ناشی از کندی رشد اقتصاد است که با رقم اعلامی از رشد اقتصادی در تضاد است. وقتی شاخص رشد اقتصادی صعودی باشد یعنی تولید در رونق است؛ در نتیجه بیکاری کاهش می‌یابد

«رشد اقتصادی» عامل نابودی بیکاری است

حسن ثانی، کارشناس مسائل اقتصادی درباره تناقض‌های آماری از شاخص رشد اقتصادی به صمت گفت: رشد اقتصادی اعلام‌شده ازسوی دولت برای سال گذشته حدود ۴ درصد بود، در حالی که کارشناسان معتقدند در صورت صحت این آمار باید نرخ بیکاری در کشور روند نزولی داشته باشد و رونق تولید در واحدهای صنعتی به چشم بخورد. وی افزود: بانک مرکزی و مرکز آمار ایران دو نهادی هستند که در زمینه تهیه و انتشار «حساب‌های ملی» فعالیت می‌کنند. «رشد اقتصادی»، مهم‌ترین شاخصی است که آمار آن ازسوی این دو نهاد منتشر می‌شود و برای فعالان اقتصادی، سیاست‌گذاران و افکار عمومی دارای اهمیت بسزایی است. وی اعلام کرد: براساس گزارش مرکز آمار، رشد اقتصادی سالانه کشور در پاییز ۱۴۰۰ که نخستین فصل عملکرد دولت سیزدهم محسوب می‌شود، نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۹ بیش از ۵ برابر شد. داده‌های مرکز آمار بیانگر آن است که در پاییز ۱۴۰۰ نرخ رشد اقتصادی کشور به سال پایه سال ۱۳۹۰ به ۴.۱ درصد افزایش یافت، در حالی که در پاییز سال ۱۳۹۹ نرخ رشد اقتصادی کشور ۰.۷ درصد بود. به این ترتیب رشد اقتصادی کشور در پاییز ۱۴۰۰ نسبت به پاییز سال ۱۳۹۹، حدود ۵ برابر شده است.

ثانی با تاکید بر اینکه این نرخ رشد اقتصادی اعلامی ازسوی مرکز آمار ایران با واقعیت جامعه در تضاد است، گفت: نرخ بیکاری رشد داشته و این مسئله ناشی از کندی رشد اقتصاد است که با رقم اعلامی رشد اقتصادی ازسوی دولت در تضاد است؛ به بیان ساده وقتی شاخص رشد اقتصادی صعودی باشد، یعنی تولید در رونق است؛ در نتیجه بیکاری کاهش می‌یابد.

یک شاخص و دو عدد

این کارشناس مسائل اقتصادی ادامه داد: به‌تازگی مرکز آمار ایران در گزارشی، نرخ رشد اقتصاد ایران در ۵ ماه نخست امسال را ۴ درصد اعلام و در مقابل بانک مرکزی نرخ این شاخص را برای بازه زمانی یادشده ۳ درصد گزارش کرد.

وی گفت: اشکال کار اینجاست که هر دو نهاد نرخ رشد اقتصادی را مثبت و بالا اعلام کرده‌اند. مهم‌ترین دلیل این رشد اقتصادی، به جهشی که در تولید و فروش نفت رخ داد، بازمی‌گردد و این جهش تولید و فروش نفت باعث شد افزایش نرخ رشد اقتصادی منطقی به‌نظر برسد.

> تصمیم‌گیران و فعالان اقتصادی، وقتی با گزارش‌های آماری متفاوت از شاخص‌های اقتصادی همچون تولید ناخالص داخلی مواجه باشند، انجام پیش‌بینی و تصمیم‌گیری برای آنها دشوار خواهد بود

تفاوت در سال پایه

ثانی در پاسخ به این پرسش که چرا این دو رقم با یکدیگر متفاوت هستند و اعلام آمار اقتصادی وظیفه کدام نهاد است، گفت: جدا از هرگونه پیشداوری و مقایسه آمارها با واقعیت جامعه، دلیل تفاوت این دو آمار با یکدیگر در سال پایه‌ای که در محاسبات این دو نهاد ملاک قرار گرفته، نهفته است. وی افزود: سال پایه معمولا برای آن در نظر گرفته می‌شود که تاثیر افزایش یا کاهش قیمت‌ها در محاسبه از بین برود، به همین دلیل، محاسبات را براساس قیمت‌های یک سال خاص (سال پایه) در نظر می‌گیرند. سال پایه‌ای که مرکز آمار ایران برای محاسبات خود در نظر می‌گیرد، سال ۱۳۷۶ است و سال پایه‌ای که بانک مرکزی در نظر می‌گیرد، سال ۱۳۹۰. وی پیشنهاد کرد: بهتر است برای از بین رفتن این تفاوت، این دو نهاد هر چه زودتر اقدام به یکسان‌سازی سال پایه کنند. البته باتوجه به اینکه سال پایه بانک مرکزی به شرایط فعلی اقتصاد ایران نزدیک است، به‌نظر می‌رسد بهتر باشد مرکز آمار در زمینه یکسان‌سازی سال پایه قدمی بردارد.

وظایف مرکز آمار

این کارشناس مسائل اقتصادی در پاسخ به این پرسش که اعلام آمار مهم وظیفه بانک مرکزی است یا مرکز آمار ایران گفت: طبق قانون مرکز آمار ایران مصوب ۱۳۵۳/۱۱/۱۰ یکی از وظایف مرکز آمار ایران تهیه «حساب‌های ملی» است که البته این مرکز تا دهه ۱۳۷۰ در انجام مسئولیت خود کوتاهی کرده و حساب‌های ملی را تهیه نکرده است. البته باوجود تاکید بر مسئولیت مرکز آمار درباره تهیه حساب‌های ملی در قانون مذکور، این وظیفه برای سایر نهادها محدود نشده است.

وی افزود: مرکز آمار ایران مرجع رسمی تهیه، اعلام و انتشار آمارهای رسمی کشور است. همچنین دستگاه‌های اجرایی مانند بانک مرکزی مکلف شده‌اند در حدود وظایف قانونی‌شان و در چارچوب ضوابط و استانداردهای شورای‌عالی آمار، آمار تخصصی حوزه‌های مربوط به خود را تولید و اعلام کنند. در این صورت آمار منتشرشده آنها نیز رسمی است؛ بنابراین قوانین به هر دو نهاد اجازه محاسبه و انتشار نرخ «رشد اقتصادی» را داده است.

گزارش‌های آماری باید نظام‌مند باشد

عباسعلی حقانی‌نسب، کارشناس مسائل اقتصادی درباره علت تفاوت آمارهای اقتصادی منتشرشده توسط مرکز آمار ایران و آنچه دولتمردان می‌گویند، به صمت گفت: جدیدترین گزارش منتشرشده از تغییرات GDP یا همان تولید ناخالص داخلی به نرخ پایه سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد در سال گذشته، رشد اقتصادی با احتساب نفت ۴.۳ درصد و بدون احتساب نفت نیز ۳.۵ درصد بوده است. وی افزود: در شرایطی که رشد اقتصادی در سال ۱۴۰۰ با احتساب نفت و بدون احتساب نفت براساس اعلام مرکز آمار به ترتیب ۴.۳ و ۳.۵ درصد بوده، گزارش منتشرشده توسط بانک مرکزی نشان می‌دهد در این مدت، رشد اقتصادی با احتساب نفت ۴.۴ درصد و بدون نفت نیز ۳.۹ درصد بوده است.

حقانی‌نسب با اشاره به اینکه آمار منتشرشده ازسوی مرکز آمار ایران و بانک مرکزی لزوما همیشه یکسان نیست، توضیح داد: نرخ رشد اقتصادی ۱۴۰۰ اعلامی ازسوی مرکز آمار و بانک مرکزی یکسان نبوده است؛ هرچند خلاف دفعات قبل، اختلاف آماری این بار قابل‌توجه نیست و آنچه مهم است، حرکت به‌سوی نظام‌مند کردن ارائه گزارش‌های آماری در اقتصاد کشورمان است.

ابهام در تصمیم‌های کلان

وی با تاکید بر اینکه باید آمارهای ارائه‌شده ازسوی هر دو مرکز به‌سمت همگرایی میل کند، گفت: مسلما تصمیم‌گیران و فعالان اقتصادی، وقتی با گزارش آماری متفاوت درباره یک شاخص مهم اقتصادی همچون تولید ناخالص داخلی مواجه باشند، انجام پیش‌بینی و تصمیم‌گیری برای آنها دشواری خواهد بود. این کارشناس مسائل اقتصادی تصریح کرد: در یک سالی که از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد، درباره دیگر شاخص کلان اقتصادی یعنی تورم هم درگیر تناقض‌گویی ازسوی دولت و مرکز آمار بوده‌ایم. وی ادامه داد: درست در شرایطی که مطابق گزارش مرکز آمار ایران نرخ تورم سالانه مرداد ۱۴۰۱ حدود ۴۱.۵ درصد بوده و نرخ تورم نقطه به نقطه مرداد امسال به ۵۲.۲ درصد رسیده و تورم نقطه به نقطه ۳ استان کشور یعنی کرمان، اردبیل و آذربایجان غربی از ۶۰ درصد عبور کرده، رئیس‌جمهوری گفت در سال اول ریاست‌جمهوری او نرخ تورم ۲۰ درصد کاهش یافته است. حقانی‌نسب توضیح داد: این گفته عجیب رئیس‌جمهوری در شرایطی مطرح شد که مرکز آمار ایران نرخ تورم سالانه منتهی به مرداد ۱۴۰۰ را ۴۵.۲ درصد و نرخ تورم نقطه به نقطه مرداد سال گذشته را ۴۳.۲ درصد اعلام کرد.

ارائه از یک منبع

وی در زمینه وجود چنین تناقض آماری میان بانک مرکزی و مرکز آمار تصریح کرد: بانک مرکزی باید آماردهی را متوقف کند، چون ارقامش متفاوت از مرکز آمار است. حالا ظاهرا رئیس‌جمهوری برای آماردهی مبنای اول را اطلاعات بانک مرکزی در نظر گرفته و آن را درست فرض کرده، اما برای مبنای دوم اطلاعات مرکز آمار را درست فرض کرده است. وی متذکر شد: برای مقایسه دو رقم آماری از یک شاخص کلان نباید از دو منبع مختلف استفاده کرد. هر دو مبنا یا باید بانک مرکزی باشد یا مرکز آمار؛ بنابراین اگر مبنای هر دو رقم مرکز آمار باشد رقم کاهش نرخ تورم اعلامی ازسوی رئیس‌جمهوری یعنی ۲۰ درصد درست نیست و کاهش تورم حدود ۲ تا ۳ درصد بوده است. وی در پاسخ به این پرسش که چرا در ارقام اعلامی ازسوی دو نهاد دولتی برای شاخص تورم نقطه به نقطه اختلاف وجود دارد، بیان کرد: طبق قانون، مرکز آمار ایران مأخذ اعلام آمارهای تورم، رشد اقتصادی، بیکاری و... است. مرکز آمار ایران نیز نظیر بانک مرکزی یک سازمان دولتی است؛ بنابراین همیشه این امکان وجود دارد که برخی شاخص‌های اقتصادسنجی در این دو نهاد متفاوت باشد.

سخن پایانی

اقتصاد ایران نوسانات زیادی دارد، به همین دلیل نمی‌توان انتظار ثبات و پایداری از آن داشت. شاخص‌های «رشد اقتصادی» و «تورم» در اصل برای طراحان و مجریان برنامه‌های اقتصادی کاربرد دارند؛ اینکه در چه زمانی و به چه اندازه با افزایش حقوق و دستمزد موافقت کنند یا اینکه برنامه‌ای مانند اصلاح ارز ترجیحی را از چه مسیری دنبال کنند. درباره دو شاخص کلان اقتصادی یادشده اعداد ضدونقیضی ازسوی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران منتشر شده است. کارشناسان بر این باورند که نهادهای تحلیل داده‌های اقتصادی با شاخص‌های غیرهمسان دست به اندازه‌گیری نرخ تورم و رشد اقتصادی زده‌اند؛ از همین رو اعداد متفاوتی از یک شاخص به‌دست آمده است.

باجه خبر

اعطای تندیس ویژه جشنواره به بانک صادرات

بانک صادرات با تمرکز بر عملیات بانکداری و هدایت بهینه منابع به سمت تولید ملی، سهم مهمی در ایجاد اشتغال، توسعه زیرساخت‌های اقتصادی، حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و عمل به مسئولیت‌های اجتماعی در کشور دارد و حمایت از تولید ملی به‌عنوان شعار محوری این بانک همواره مدنظر مدیران بانک بوده است. به گزارش روابط‌عمومی بانک صادرات ایران، چهارمین جشنواره ملی حاتم (حمایت از تولید ملی) با حضور مقامات وزارت امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، نمایندگان ادوار مجلس، صندوق توسعه ملی، اساتید دانشگاه و صاحب‌نظران و فعالان و مدیران واحدهای اقتصادی و بنگاه‌های تولیدی کشور با حمایت بانک صادرات ایران برگزار شد و لوح سپاس و تندیس ویژه این همایش به‌دلیل طرح ایجاد زیرساخت و بستر مناسب به‌منظور توسعه گردشگری و توریسم از طریق توسعه اپلیکیشن پرداخت بانک صادرات ایران (صاپ) به این بانک اهدا شد.

بانک گردشگری ۴۸۰۰ میلیارد ریال تسهیلات پرداخت کرد

بانک گردشگری به‌عنوان یک بانک خصوصی از سال گذشته تاکنون در راستای تسهیلات تکلیفی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بالغ بر ۶۸۰۰ فقره تسهیلات به مبلغ حدود ۴۸۰۰ میلیارد ریال در بخش‌های ازدواج، ودیعه مسکن و فرزندآوری پرداخت کرده است. به گزارش روابط عمومی بانک گردشگری، این بانک در سال ۱۴۰۰ در مجموع هزار و ۶۵۰ فقره تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج به مبلغ ۱۳۱۷ میلیارد ریال پرداخت کرده است. همچنین در ۵ ماه منتهی به پایان مرداد سال جاری ۳۶۷ فقره تسهیلات به مبلغ حدود ۴۹۸ میلیارد ریال تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج پرداخت شده است. در بخش ودیعه مسکن نیز بانک گردشگری در سال گذشته ۳۷۸۷ فقره تسهیلات به مبلغ ۲۵۰۹ میلیارد و ۸۸۵ میلیون ریال در تهران و ۹۸۵ فقره تسهیلات ودیعه مسکن در سایر استان‌ها به مبلغ ۳۱۸ میلیارد و ۹۰ میلیون ریال پرداخت کرده است.

نمره‌قبولی نهادهای استانی در سیل اخیر

به گزارش ایسنا ،استاندار تهران با تاکید بر اینکه در سیل اخیر، عملکرد نهادهای استانی مثبت بوده و نمره‌قبولی دریافت می‌کنند، در عین حال، از خسارت ۳ هزار میلیارد تومانی سیل شهرستان فیروزکوه خبر داد.

محسن منصوری در پایان جلسه بررسی مشکلات و مسائل سیل مرداد شهرستان فیروزکوه، گفت: جلسه پیگیری و بازسازی مناطق آسیب‌دیده از سیل اخیر با حضور مدیران کل استانی برگزار شد. براساس گزارش‌های ارائه‌شده بخش زیادی از نهادها، وظایف خود را به خوبی انجام داده‌اند و کار بازسازی به خوبی پیش رفته، اما برخی کارها میان‌مدت و بلندمدت است که این اقدامات در مسیر اجراست.

وی افزود: البته فوریتی درباره مسئله باغات وجود دارد که با تامین اعتبار کار لازم انجام خواهد شد. از سوی دیگر، با توجه به اینکه فیروزکوه به فصل بارندگی نزدیک می‌شود و بارش‌های جدی در این شهرستان آغاز خواهد شد، لایروبی مسیل‌های رودخانه‌ها توسط آب منطقه‌ای انجام شود.

استاندار تهران در تشریح عملکرد مدیران نهادهای گوناگون در سیل اخیر، گفت: همه مدیران پای کار بودند و مدیریت و حضور میدانی از موضوع‌هایی بود که به‌طور جدی دنبال شد. پس از حادثه نیز نهادهایی که باید وظایف گوناگون را پیگیری می‌کردند، کار خود را به‌خوبی انجام دادند و در مجموع عملکردشان مثبت بود و نمره‌قبولی می‌گیرند و تعداد بسیار کمی هم نهادهایی بودند که ضعف‌های جزئی داشتند که امیدواریم در کمترین زمان ممکن، ضعف‌ها را جبران کنند.

بررسی صمت از آثار تناقض‌گویی مسئولان بر زندگی شهروندان

شهر زیر سایه تناقض

اظهارات ضدونقیض مسئولان یک کشور پیرامون موضوعی خاص، می‌تواند آسیب‌های بسیاری به جامعه وارد کند. حتما شما هم به مواردی برخورد کرده‌اید که دو مقام مسئول درباره یک موضوع یا یک قانون، نظرات متفاوتی را عنوان کرده‌اند. تاثیر این اظهارات ضدونقیض در گام نخست می‌تواند قانون وضع‌شده را زیر سوال ببرد، چراکه طرح دو نظر متفاوت در راستای تصویب یک قانون می‌تواند قطعیت و جامعیت قانون را با ابهام مواجه کند. در گام بعدی، این روند می‌تواند بر تصمیمات کلانشهری و در نهایت زندگی شهروندی تاثیر منفی بگذارد. صمت در این گزارش با بررسی چند نمونه از اظهارات ضدونقیض مدیران شهری به تاثیر این رویه در ساختار مدیریت شهری پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

امیرمحمد درویش
editor@smtnews.ir

ابرشهر پرمسئله، با دنیایی از تضادها

تهران، این ابرشهر پر مسئله، دنیای تناقض‌هاست و به هر سوی آن بنگری، نشانه‌های سیاست‌های یک بام و دو هوا پیداست. البته از نظر مدیران، با یک محاسبه ساده می‌توان تمام معضلات پایتخت را فهرست کرد و این فهرست بلند بالا را به مجموعه‌ای بلند بالاتر از مشکلات زیربنایی و روبنایی نسبت داد. وجود ابهام، تناقض، تضاد، نبود صراحت و ضمانت اجرایی برخی از قوانین و مقررات مرتبط با شوراها، از چالش‌ها و موانع این ابرشهر بوده و خواهد بود.

شورای شهر با تناقض‌گویی‌ها برخورد می‌کند

ناصر امانی، عضو شورای شهر تهران در پاسخ به سوال صمت مبنی بر اینکه تناقض‌گویی مدیران شهری چه پیامدهایی در زندگی شهری دارد، گفت: زمانی که در ارتباط با یک قانون واحد، چند نظر متفاوت وجود داشته باشد، فضای شهر دچار بلاتکلیفی شده و در نهایت شهروندان در پیروی از قانون دچار ابهام و سردرگمی می‌شوند.

امانی با تاکید بر اینکه شورای شهر با تناقض‌گویی‌ها برخورد می‌کند، افزود: شورای شهر درباره اظهارات متفاوت مسئولان شهرداری در آماردهی و گزارشات مالی، به دفعات واکنش‌هایی نشان داده است. تناقض‌گویی و نبود شفافیت در اظهارات مسئولان شهرداری به آنها اعلام و در این‌باره اخطارهای لازم داده شده است. روند فعالیت شورای شهر تهران به‌گونه‌ای است که با اظهارات متفاوت و بیان گزارش‌ها و آمارهای غلط برخورد می‌کند و این سیاست در شورای شهر ادامه خواهد داشت.

امانی با بیان مثالی گفت: موضوع واردات اتوبوس در این زمره است. گاهی اجرای برخی برنامه‌های شهری آینده با وعده‌وعید بارها از تریبون‌های گوناگون اعلام شده و در زمان مقرر اجرایی نمی‌شود. مثلا گفته می‌شود ۳ ماه دیگر قرار است فلان تعداد اتوبوس وارد تهران شود، اما پس گذشت ۳ ماه و محقق نشدن برنامه عنوان شده، مسئولان به راحتی برای توجیه سخنان قبلی خود، تاریخ اجرا را تغییر داده و می‌گویند واردات با مشکل مواجه شده است. تکرار این روند و اعلام تاریخ‌های متعدد برای اجرای یک برنامه شهری می‌تواند موجب سردرگمی و بی‌اعتمادی شهروندان شود.

عضو شورای شهر تهران افزود: بی‌تردید پیامدهای این تناقض‌گویی‌ها روزی نمایان خواهد شد. البته این پدیده ناخوشایند فقط مربوط به مدیریت شهری نیست و نمی‌توان تصور کرد ناهماهنگی‌هایی که قبل یا بعد از گفتارهای متناقض اتفاق افتاده، زودگذر و کم‌اثر باشد.

آثار منفی اظهارات ضد و نقیض

امیرمحمود حریرچی، جامعه‌شناس درباره بروز نگرانی‌هایی ناشی از ناهماهنگی و تناقض‌گویی بین مسئولان به صمت گفت: گاهی یکی از عوامل دلواپسی و دغدغه‌های مردم، ناهمگونی و ناهمخوانی رویکردها و اظهارات ضدونقیض افراد و نهادهای مسئول است.

این جامعه‌شناس در توضیح این مطلب که دلیل ایجاد بعضی دلواپسی‌های شهروندان کجاست، افزود: به نظر می‌رسد در شرایطی هستیم که عملکرد برخی نهادها، سازمان‌ها و بخش‌هایی از جامعه که باید بتوانند پاسخگوی نیازها و خواسته‌های مردم باشند، دچار اختلال جدی شده و به‌درستی عمل نمی‌کنند. در نتیجه، برخی از ارکان جامعه عملکرد درستی ندارند و درگیر بی‌مدیریتی و تضاد و تناقض هستند. بارها مشاهده شده برخی نهادها و سازمان‌های موجود نیز عملکرد موفقی نداشته و گاهی در تضاد و تقابل با هم هستند و تصمیم‌گیری‌ها نه در جهت یکدیگر که در تضاد با هم قرار می‌گیرند.

این جامعه‌شناس ادامه داد: گاهی نیز اختلاف‌نظر بین نهادهای گوناگون جامعه در کشور اعم از سازمان‌ها، نهادها و وزارتخانه‌ها وجود دارد و مردم شاهد این منازعات یا به نوعی حاکمیت چندگانه و تقابل نهادها و سازمان‌ها با هم هستند.

اینکه نهادی توپ را در زمین دیگری می‌اندازد و مشکل موجود را با سایر نهادها پاسکاری می‌کند، نتیجه این تعارض‌گویی‌هاست که در نهایت تاثیر منفی بر زندگی شهروندان دارد.

حریرچی گفت: امروزه برخی مسئولان متاسفانه خودشان هم متناقض صحبت می‌کنند. جایی که لازم می‌شود از بحران صحبت می‌کنند و شرایط را بحرانی جلوه می‌دهند، اما در جای دیگری و در تقابل با اظهارنظرهای قبلی تاکید دارند، مشکلی وجود نداشته و شرایط بسامان است. حتی برخی از مسئولان و کسانی که سهم جدی در بقای این نظام دارند نیز دوگانه صحبت می‌کنند، منافع متعارضی دارند و برای حفظ این منافع متعارض گاهی متناقض حرف می‌زنند.

این جامعه‌شناس ادامه داد: گاهی اوقات حتی در فاصله یک روز، حرف‌هایی کاملا متضاد را می‌شنویم. به نظر می‌رسد گاهی حتی صدایی در درون ساختار نیز وجود ندارد. این صداهای متضاد، حاکی از وجود مشکل جدی در کشور است و نمی‌توان آن را انکار کرد. مردم متوجه این روند می‌شوند و قطعا نگرانی‌شان هر روز بیشتر و بیشتر می‌شود.

وی گفت: در جامعه‌ای که متشکل از خانواده و نهادهای تربیتی است نباید در امور تربیتی، اصول و مبانی آن تناقض وجود داشته باشد، چراکه سبب بروز تضاد و پرخاشگری در افراد می‌شود.

حریرچی اظهار کرد: نخستین و مهم‌ترین عامل ایجاد معضلات روانی در شهر را در تناقض میان ساخته‌ها و توقعات شهروندان می‌توان مشاهده کرد. در شهر تهران که طبق آمار نسبت به سایر شهرهای کشورهای جهان، جمعیت بالایی دارد، امکانات مادی و فیزیکی درنظر گرفته شده برای شهروندان پاسخگوی توقعاتی که در ذهن آنهاست، نیست.

این جامعه‌شناس ادامه داد: مردم ما به‌خوبی از مشکلات اقتصادی کشور و تحریم‌ها و فشارهای دشمن آگاه هستند، اما گاهی به نظر می‌رسد کشور از چندگانگی و پراکندگی در اطلاع‌رسانی تصمیمات دولت رنج می‌برد و یک هماهنگ کننده یا متولی واحد در این امر وجود ندارد و اگر هم وجود هم دارد، باز سایر مسئولان درباره تصمیمات اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و بین‌المللی ارائه نظر می‌کنند. این تناقض‌گویی‌ها به اعتماد مردم آسیب جدی می‌زند و کسی هم با این تناقض‌گویی‌ها برخورد نمی‌کند.

> امیرمحمود حریرچی: گاهی کوتاهی در ارائه اطلاعات، مردم را نگران نمی‌کند، بلکه ناآگاهی و تردید درباره وضعیت موجود و تناقض‌گویی‌ها است که باعث نگرانی آنها می‌شود

چند نمونه از تناقض‌گویی‌های شهری

این اظهارات در حالی عنوان می‌شود که گاهی برخی مسئولان وجود تناقض‌گویی در سیستم مدیریت شهری را به کلی انکار می‌کنند. برای تکمیل گزارش به چند نمونه از تناقض‌گویی‌هایی که مشکلاتی را برای شهروندان ایجاد کرده، اشاره می‌شود.

▣ ورود شهرداری به اجاره‌داری

موضوع ورود شهرداری به بازار اجاره‌داری مسکن، روشن نیست و سخنان متفاوتی دراین زمینه بیان شده است. علیرضا زاکانی، شهردار تهران، در جمع اعضای شورای شهر تهران گفت: در حال دنبال کردن مسیری هستیم که شهرداری، مالک خانه‌های استیجاری و بازیگر اصلی اجاره‌داری در تهران شود.

شهردار تهران با اشاره به اینکه دستورالعمل استفاده از این خانه‌ها نیز به‌زودی مشخص می‌شود، درباره اینکه زوج‌های جوان و خانواده‌های نیازمند چگونه می‌توانند از این خانه‌ها استفاده کنند، گفت: ما شرایط را به گونه‌ای پیش می‌بریم که به‌عنوان یک عنصر فعال در حوزه استیجاری شهر و اثرگذار در بازار اجاره‌بهای خانه‌ها حضور داشته باشیم. همچنین در حال پیگیری اجاره‌داری حرفه‌ای در شهر تهران هستیم تا سازنده‌های گوناگون از ما تسهیلات دریافت کنند و بعد ساخت خانه اجاره‌داری حرفه‌ای را پیش بگیرند تا بازار اجاره مسکن تبدیل به بازار مکاره‌ای نشود که هر کسی که از راه می‌رسد هرقدر که می‌خواهد اجاره‌بها بگیرد.

این صحبت‌های شهردار تهران در حالی عنوان شده که ناصر امانی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه شورای شهر تهران معتقد است موضوع ورود شهرداری به بازار اجاره‌داری روشن نیست و همواره سخنان متفاوت و متناقضی دراین زمینه بیان می‌شود.

ناصر امانی با انتقاد به عملکرد شهرداری تهران و دوگانگی در بیان یک موضوع واحد، گفت: گزارشات منتشرشده حاکی از اظهارات شهردار تهران درباره ورود شهرداری به موضوع اجاره‌داری بود. در خبرها آمد که شهردار تهران گفته که شهرداری درصدد ساخت تعدادی خانه و اجاره آن به مردم است تا مانع سوداگری در این حوزه شود، اما وقتی در شورای شهر تهران این موضوع موردبحث گذاشته شد، آقای شهردار با رد اخبار منتشر شده، گفت: شهرداری فقط قرار است زمین و پروانه ساخت این واحدهای مسکونی را تامین کند و باقی فرآیند ساخت و اجاره بر عهده نهادهای دیگر بوده که قرار است این کار را انجام دهند. وی تاکید کرد: قرار نیست، شهرداری، اجاره‌داری کند.

▣ تناقض در مصوبه برج باغ‌ها

یکی از این موضوعات مهم، مصوبه برج باغ‌هاست که توسط اعضای دوره دوم شورای اسلامی شهر به تصویب رسید. این مصوبه به متولیان ساخت‌وساز اجازه می‌داد در ۳۰ درصد مساحت یک باغ، ساخت‌وساز انجام دهند و ۷۰ درصد باقیمانده باغ را حفظ کنند. البته حدود ۱۴ سال بعد این مصوبه با رای اعضای شورای پنجم لغو شد. در واکنش به این اقدام، بسیاری از کارشناسان و نمایندگان خانه ملت مدعی شدند، چنین مصوبه‌ای به نوعی قاتل باغ‌های تهران است و به محیط‌زیست آسیبی دو چندان وارد می‌کند. در ادامه مقرر شد به هیچ‌وجه پروانه ساختمان برای املاک با نوعیت باغ صادر نشود. البته بسیاری از کارشناسان شهری و محیط‌زیست بر این باورند که مصوبه برج باغ مناسب شهر تهران نیست.

به‌تازگی مهدی چمران در گفت‌وگو با یکی از رسانه‌ها گفته است: متاسفانه نتیجه قانون باغاتی که در دوره گذشته در شورای شهر مصوب و آن‌همه برایش تبلیغ شد، این است که در یک سال گذشته حتی برای یک نفر هم پروانه باغ مسکونی صادر نشده، چون ساخت‌وساز طبق الگوی مصوبه جدید با هیچ قانونی صدق نمی‌کند و صرفه اقتصادی ندارد. مالک باید متری ۱۰۰ میلیون تومان پول پرداخت کند تا زمین بخرد و در کل مجاز به ساخت بنا در دو طبقه و حداکثر ۱۵ درصد مساحت یک باغ می‌شود. ظاهرا این عضو شورای شهر، تمایل به تغییر این قانون دارد.

▣ تناقض‌های آماری

شهردار تهران اعلام کرده بود در دو دهه گذشته هیچ‌گاه تعداد اتوبوس‌ها در حمل‌ونقل عمومی پایتخت از ۴۹۰۰ دستگاه بیشتر نشده است. علیرضا زاکانی، شهردار تهران خطاب به اعضای شورا گفت: در شروع فعالیت دوره پنجم شورای شهر، تعداد اتوبوس‌های شرکت واحد ۳۵۰۰ دستگاه بوده و در دو دهه گذشته هیچ‌گاه از ۴۹۰۰ دستگاه بیشتر نشده است. این در حالی است که سیدجعفر تشکری‌هاشمی، رئیس کمیسیون حمل‌ونقل شورای شهر تهران معتقد است اطلاعات داده‌شده به آقای شهردار درست نبوده و تعداد اتوبوس‌های فعال در ناوگان حمل‌ونقل عمومی پایتخت در سال ۹۶ افزون بر ۶۱۵۰ دستگاه بوده است. این آمار با اعداد اعلامی شهردار کاملا متناقض است.

سخن پایانی

گاهی شهروندانی ممکن است با تناقض‌گویی مسئولان، دچار مشکلات جدی شوند. این روند در مدیریت شهری نیز صادق است. گاهی مسئولان ممکن است با اختلاف‌نظر و همچنین اظهارات ضدونقیض درباره یک قانون، حقی از یک شهروند ضایع و خسارت‌های جبران‌ناپذیری را به او وارد کنند. برای رفع این‌گونه مشکلات باید تمام دست‌اندرکاران از مسئولان شهری گرفته تا مدیران میانی و کارشناسان و...، تناقض‌گویی را کنار بگذارند.

یادداشت

شفافیت با احیای گزارش‌های نظارتی

محمد آخوندی-رئیس کمیسیون برنامه‌وبودجه شورای اسلامی شهر تهران

نظارت بر چگونگی اجرای ردیف‌های بودجه، یکی از مهم‌ترین وظایف قانونی است که بر دوش شورای اسلامی شهر تهران گذاشته شده است.

این مهم از دو جهت اهمیت دارد؛ یکی اینکه واحدهای اجرایی دائم خود را در تیررس رصد و ارزیابی نهاد نظارتی بیابند و دوم اینکه، شفافیت لازم برای گزارش‌دهی به مردم و نهادهای نظارتی فراهم آید.

بر همین اساس، بحث نظارت و کنترل به‌طور جدی در دستور کار نمایندگان مردم در شورای اسلامی شهر تهران و به‌ویژه کمیسیون برنامه‌وبودجه قرار دارد که نمونه بارز آن را می‌توان در گام بلند حسابرسی چهارساله دوران مدیریت پنجم مدیریت شهری دید.

هم‌اکنون مردم تهران چشم‌انتظار دیدن کارنامه عملکردی نمایندگان خود در این دوره از مدیریت شهری هستند که تحقق آن با ارائه گزارش‌های نظارتی میسر خواهد شد.

گزارش‌های نظارتی تا پیش از دوره پنجم به‌طور جدی موردتوجه مدیران شهر قرار داشت، به‌طوری‌که شورا پس از تصویب بودجه سالانه مبادرت به گزارش‌گیری سه ماهه از پروژه‌ها و ردیف‌های مستمر و غیرمستمر براساس پیشرفت فیزیکی پروژه‌ها و پیشرفت ریالی می‌کرد و از طریق سامانه کنترل پروژه به صورت لحظه‌ای روند امور را به تحلیل می‌نشست.

این روند در حالی که تاثیر مستقیم بر روند رو به رشد عملیات اجرا داشت، به یک‌باره در دوره پنجم مدیریت شهری با سکون روبه‌رو شد و دیگر هیچ‌گونه آماری از این دست گزارش‌ها در اختیار مردم قرار نگرفت.

نظارت به‌عنوان یکی از کلیدواژه‌های اساسی از سوی کمیسیون برنامه‌وبودجه شورای اسلامی شهر تهران در دوره ششم موردتوجه قرارگرفته، بر همین اساس، احیاء گزارش‌های نظارتی را در دستور کار قرار دادیم تا در کنار گزارش‌های حسابرسی سال‌های ۹۶ تا ۹۹، گزارش‌های نظارتی در صحن شورا ارائه شوند.

کمیسیون برنامه‌وبودجه شورای اسلامی شهر تهران به‌دنبال آن است که وضعیت پروژه‌ها به صورت لحظه‌ای قابل رصد بوده و به‌عنوان یک ویترین و داشبرد مدیریتی در معرض دید نمایندگان مردم در شورا و شهروندان قرار گیرد.

این حق مردم است که از آخرین وضعیت پروژه‌ها مطلع باشند. در این گزارش‌ها مشخص می‌شود چه اتفاقی برای ردیف‌های مصوب و پروژه‌هایی که در شهر تهران تعریف شده، افتاده است و این یعنی شفافیت عملی.

توجه به این نکته ضروری است که گزارش نظارتی ۶ حوزه ماموریتی شهرداری تهران در معاونت‌های تخصصی به تفکیک پروژه‌های مستمر و غیرمستمر آماده شده و پس از تعطیلات شورا به تفکیک هر معاونت در دستور کار صحن علنی قرار خواهد گرفت.

با کمک همکاران‌مان در کمیسیون برنامه‌وبودجه شورای اسلامی شهر تهران، پرده‌ها را از پیش‌روی پروژه‌ها کنار خواهیم زد تا برخلاف دوره پنجم مدیریت شهری، مردم جریان خدمت را لمس کنند و بر این نکته واقف شوند که نمایندگان‌شان در شورا به‌درستی به نقش نمایندگی خود می‌پردازند.

مدیریت شهری در دوره گذشته با شعار شفافیت روی بسیاری از اتفاقات سرپوش گذاشته و امروز با بررسی برخی از مسائل متوجه می‌شویم در بسیاری از موارد این شفافیت، شعاری بیش نبوده است.

نظارت و حسابرسی از دو منظر دارای اهمیت است؛ یکی اینکه واحدهای اجرایی دائم خود را در تیررس رصد و ارزیابی نهاد نظارتی می‌بینند و دوم اینکه، شفافیت لازم برای گزارش‌دهی به مردم و نهادهای نظارتی فراهم خواهد شد.

سه‌شنبه
۲۲ شهریور ۱۴۰۱- ۱۶ صفر ۱۴۴۴ - ۱۳ سپتامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۱۵۰-پیاپی۳۴۶۸

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

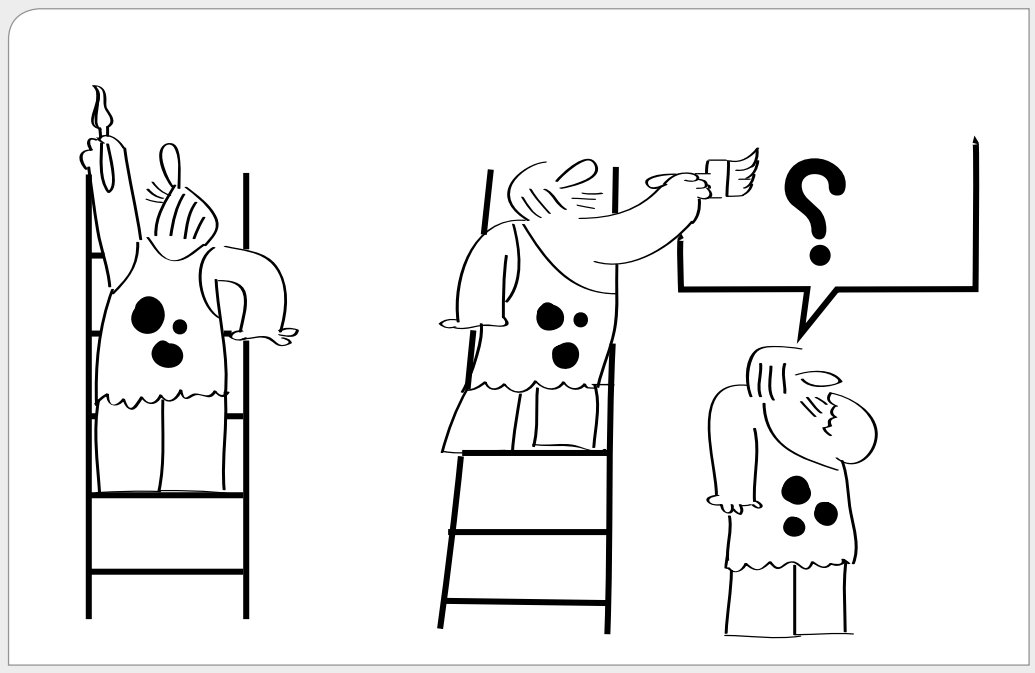
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

نظرگاه

قانون‌کار؛ اصلاح یا تخریب

حسین اکبری-فعال کارگری: زیر سوال بردن قانون کار چیز جدیدی نیست؛ چند دهه است که دولت‌ها خواستار جرح و تعدیل کارفرمایانه قانون کار هستند. اما دلیل روز این روند چیست؟

اول اینکه نقض مقررات قانونی در بدترین شرایط و موقعیت نیروی کار در بازار صورت می‌گیرد. ما با حجم بالایی از بیکاران مواجهیم. نتایج طرح آمارگیری نیروی‌کار بهار ۱۴۰۱ منتشر شده و نرخ بیکاری افراد ۱۵ساله و بیشتر نشان می‌دهد ۹.۲ درصد جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، بیکار بوده‌اند.

بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری حاکی از آن است این شاخص، نسبت به فصل مشابه سال قبل (بهار ۱۴۰۰) حدود ۰.۴ درصد افزایش یافته که همین امر موجب کاهش سطح چانه‌زنی عمومی کارگران در سطح اجتماع می‌شود.

وجود قراردادهای موقت، فقدان حق تشکل‌یابی و عدم اتحاد کارگران در مطالبه‌گری، موضوع دیگری است که اجازه نمی‌دهد تعرض به قانون کار متوقف شود. کارگران در مطالبه‌گری متحد ناتوانند و طرف‌های مقابل از این ناتوانی جمعی، بیشترین استفاده را می‌برند.

همان تفکرات و دلایلی که مانع از تصویب قانون کار از سال اول پیروزی انقلاب تا سال ۱۳۶۹ شد، در دهه‌های اخیر در قامت تعدیل و نقض مقررات و هنجارهایی که تا حدودی به سود کارگران بود، به میدان آمد و دائم و مستمر به شکل‌های گوناگون و بهانه‌های مختلف، قانونِ کار و مقررات ذیل آن را نه‌تنها از بار حمایتی به سود کارگران تهی کرد، بلکه به اهرمی در دست سرمایه‌داری برای ایجاد امنیت لازم و کافی برای سرمایه تبدیل شد.

این تفکر همچنان تلاش می‌کند این حاشیه امن، ابعاد مناسبی برای سرمایه‌داران داشته باشد؛ تا جایی که نمایندگان حقوقی سرمایه و سازمان‌های صنفی آنان، حتی یک بند و تبصره مزاحم تصمیمات خود در متن قانون کار مشاهده نکنند.

نخستین مقررات‌زدایی گسترده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی اتفاق افتاد. در قوانین نحوه اداره مناطق آزاد و ویژه تجاری و صنعتی که براساس تبصره ۱۹ قانون برنامه اول توسعه تشکیل شدند، اساسی‌ترین حقوق کارگران در قانون کار از روابط و مناسبات کارگری-کارفرمایی حذف شد.

تاکید اصلی در مقررات‌زدایی بر موقتی‌سازی بوده و قراردادهای موقت مهم‌ترین ابزار برای سلب حقوق صنفی کارگران است. این موقتی‌سازی قراردادهای کار حتی در کارهای با ماهیت مستمر، نه آن روز و نه هنوز جایی در قانون کار نداشته و ندارد و ماده قانونی قراردادهای دائم (ماده ۷) با تبصره‌هایش به‌درستی بر لزوم عقد قرارداد دائم در کارهای با ماهیت مستمر تاکید دارند و دقیقا به همین دلیل است که امروز تبصره‌های ماده ۷، زیر تیغ اصلاح نمایندگان سرمایه‌داری قرار گرفته و اصرار بسیاری بر تعیین‌تکلیف این تبصره‌ها در مجلس شورای اسلامی دارند.

در واقع می‌خواهند سند اصلی حق‌خواهی کارگران در زمینه قراردادهای دائم کار را از میان بردارند و قراردادهای موقت را برای همیشه تثبیت کنند.

خروج کارگاه‌های کوچک از شمول قانون کار یکی دیگر از این اقدامات بود. هیات وزیران در سال ۱۳۸۱ بنا به پیشنهاد شورای‌عالی کار، قانونی را تصویب کرد که براساس آن واحدهای زیر ۵ نفر برابر ماده ۱۹۱ قانون کار از شمولیت این قانون خارج شدند؛ این روند خروج از شمول قانون کار گسترش یافت تا اینکه در دولت احمدی‌نژاد، برابر ماده ۱۹۱ بخش زیادی از مواد قانون کار برای حدود ۶۰۰ هزار کارگاه زیر ۱۰ نفر، منتفی و غیر لازم‌الاجرا شمرده شد.

اما کار همین جا متوقف نشد؛ در آخرین روزهای شهریور سال ۱۳۹۱ وزیر کار دولت احمدی‌نژاد با ابلاغ دستورالعمل ۱۴ ماده‌ای مهارت‌آموزی به روش «استاد-شاگردی نوین» عزم دولت وقت را برای تغییر مناسبات بازار کار ایران و بازگشت به چارچوب‌های «استاد شاگردی» اعلام کرد.

به‌موجب این شیوه‌نامه برای ایجاد رونق و بهبود در فضای کسب‌وکار و افزایش اشتغال، صاحبان کارگاه‌ها و استادکاران می‌توانند بدون رعایت شرط سنی، داوطلبان و جویندگان کار را به‌صورت کارآموز که در این طرح «شاگرد» نامیده می‌شوند تا سقف مدت دو سال به روش استاد-شاگردی قدیم برای کسب مهارت و آشنایی با فضای کسب‌وکار جذب کنند و در تمام این مدت شاگرد از شمول قوانین کار و تامین اجتماعی خارج است.

دولت روحانی نیز همین طرح را در قالب «طرح کارورزی» برای فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها و دانشجویان به تصویب رساند که مورد اعتراض واقع شد. با این حال تاکنون این طرح‌ها که مغایرت جدی با قانون کار و به تبع آن با قانون اساسی دارند، به‌طور رسمی ملغی نشده‌اند.

جلوتر که می‌آییم، باز هم شاهد مقررات‌زدایی هستیم. گسترش مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به‌گونه‌ای که این مناطق تقریبا در تمام استان‌های کشور از خراسان جنوبی گرفته تا تهران، گسترش یافته‌اند، نمونه آشکار دیگری از نقض مقررات کار است.

دولت یازدهم لایحه یک‌فوریتی «ایجاد مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی جدید» را در تاریخ ۱۴ تیر ۱۳۹۵ تقدیم مجلس می‌کند. این لایحه، ایجاد ۷ منطقه آزاد تجاری، صنعتی و ۱۲ منطقه ویژه اقتصادی را دربرداشت که مجلس شورای اسلامی در روز ۲۶ تیر ۹۵، یک‌فوریتی بودن این لایحه را به تصویب رساند. مطابق این مصوبه کلیات و جزئیات لایحه دولت پس از بحث و بررسی بر سر لایحه در کمیسیون اقتصادی، دوباره در صحن علنی بررسی خواهد شد.

با این حساب، مقررات‌زدایی بطئی و در قالب لایحه‌های مختلف در طول سال‌های گذشته بی‌وقفه تداوم داشته و کارگران به‌انحای مختلف، گروه گروه از شمول قانون کار خارج شده‌اند، اما حالا به سراغ خود متن اصلی، یعنی قانون کار و البته قانون تامین اجتماعی رفته‌اند و می‌خواهند آن را طبق رویکردهای اتاق بازرگانی و کارفرمایان اصلاح کنند.

در این بین یک سوال اساسی مطرح است؛ آیا قانون کار نیازمند اصلاح است. پاسخ این سوال مثبت است.

این متن قانونی بدون تردید نیازمند اصلاح است، اما اصلاحاتی موردقبول است که با حضور و مشارکت نمایندگان واقعی کارگران انجام شود؛ اصلاحاتی که ابهام ماده ۷ و محدودیت‌های فصل ششم قانون کار را از میان بردارد؛ اصلاحاتی که ماده ۱۹۱ قانون کار و امکان خروج از شمول قانون کار را تغییر دهد و اصلاحاتی که در جهت افزایش حمایت‌های قانونی از کارگران باشد، اما اصلاحات دولت‌ها و مجالس در دهه‌های گذشته هیچ کدام در این سمت و سو نبوده و دقیقا به همین دلیل است که گفتمان غالب کارگران، گفتمان ضد اصلاح کار است؛ بهتر است دقیق تمایز دهیم.

آنچه به پیشنهاد اتاق بازرگانی و سرمایه‌داران در قالب لایحه به مجلس می‌رود، «اصلاح» نیست، بلکه در واقع «تخریب» است!

منبع: ایلنا

یادداشت

برگزاری نمایشگاه در سئول مصداقی از تعارض منافع

سید جعفر تشکری هاشمی
رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورای اسلامی شهر تهران

سازمان توسعه تجارت ایران براساس تصویب‌نامه‌ای در تیر ۱۳۸۳ تشکیل شد. این سازمان یک نهاد مدیریتی در حوزه صادرات غیرنفتی است که نقش سیاست‌گذاری، هماهنگی، نظارت و راهبری را در این حوزه مهم برعهده دارد. کمک به توسعه بنگاه‌های تجاری و تنظیم مقررات مربوطه از مهم‌ترین وظایف این سازمان است.

توسعه صادرات غیرنفتی به‌عنوان تاکید مداوم رهبر معظم انقلاب اسلامی و توجه به تولید و ارتقای کیفی تولیدات کشور باید سرفصل موضوعات این سازمان باشد. به‌همت تولیدکنندگان کشور عزیزمان طی سال‌های اخیر رشد نسبتا خوبی را در عرصه‌های مختلف شاهد بوده‌ایم که همه تولیدکنندگان انتظار حمایت در عرضه کالا و خدمات خود را دارند.

بدون‌شک یکی از مهم‌ترین لوازم و عناصر اقدام برای مشتری‌یابی خارجی و عرضه مناسب کالا و خدمات نمایشگاه‌ها هستند، اما متاسفانه نوعی تصدی‌گری را طی سال‌های گذشته در صنعت نمایشگاهی شاهد بوده‌ایم.

سازمان توسعه تجارت و شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران که باید به‌عنوان سیاست‌گذاران، ناظران و هادیان این عرصه در کل کشور نقش ایفا کنند، خود به برگزارکننده نمایشگاه بدل شده و به‌دلیل استقرار در مرکز نمایشگاهی مستقر در خیابان سئول عملا در حوزه نمایشگاهی شاهد تعارض منافع جدی هستیم که از دولت انقلابی سیزدهم انتظار می‌رود راه گذشته را طی نکند.

در حوزه مطالبات مردمی در شهر تهران نیز گلایه‌ها و اعتراضات مکرر مردمی از ترافیک ناشی از برگزاری نمایشگاه‌ها در سطح شهر را شاهد هستیم؛ حال آنکه در بیشتر کشورهای پیشرفته دنیا با جایابی مناسب تلاش شده، برگزاری نمایشگاه‌ها معضلات شهری رقم نزند.

در بسیاری از کشورهای دنیا عملا مسئولیت انتخاب محل برگزاری و کلیه امور مرتبط با نمایشگاه‌ها با مدیریت شهری است. براساس همین تفکر براساس استانداردهای بین‌المللی نمایشگاه بین‌المللی شهر آفتاب ساخته و آماده شد. شاید برپایی نمایشگاه کتاب در سال ۱۳۹۵ که به‌علت انتقال سریع نمایشگاه مربوطه با استفاده از سالن‌های چادری مهیای آن نمایشگاه شد و زمان کوتاه آماده‌سازی با اشکالاتی مواجه شد که گرچه در همان زمان و به‌فوریت رفع شد اما این امر دستاویزی شد برای تخریب این نمایشگاه توسط رقیب جدی آن. البته کوتاهی فاحش مدیریت شهری گذشته نیز مانع رشد و تکمیل فازهای تکمیلی آن شد.

شایان ذکر است همزمان با بارندگی بی‌سابقه اخیر که متاسفانه موجب آبگرفتگی و سیل در بسیاری از نقاط کشور از جمله امامزاده داوود شد، نمایشگاه بین‌المللی صنعت به بهترین شکل ممکن در محل نمایشگاه بین‌المللی شهر آفتاب برگزار شد.

شورای اسلامی شهر تهران در دوره جدید اهتمام جدی برای انتقال نمایشگاه‌ها به شهر آفتاب دارد و در این راستا از هیچ کمکی به مجموعه شهرداری تهران دریغ نخواهد کرد و به‌واسطه وظیفه ذاتی در دفاع از حقوق شهروندان با تکمیل فازها و ساخت سالن‌های جدید که با بخش خصوصی در حال پیگیری است، به هیچ وجه اجازه برگزاری نمایشگاهی را در سال آتی در سئول نخواهد داد.

سرمایه هنگفتی که طی سال‌های گذشته از بیت‌المال در شهر آفتاب صرف و کار استانداردی که آغاز شده، باید به نهایت خود برسد و هم‌اکنون انگیزه و پیگیری لازم در مجموعه شهر آفتاب برای به ثمر نشاندن زحمات گذشته وجود دارد.

پیش از این نیز تذکراتی درباره برگزاری برخی نمایشگاه‌های پرمخاطب توسط بخش‌هایی از شهرداری تهران در محدوده‌های مختلف شهری مثل پارک گفت‌وگو، هتل المپیک و... داده شده که تکرار موارد مشابه حتما با تذکرات، پیگیری و اقدامات قانونی شورای شهر مواجه خواهد شد.

عکس: آیدا فریدی

رشد سرسام‌آور اجاره‌بها ادامه دارد

افزایش ۴۵ درصدی اجاره در مرداد

براساس اعلام بانک مرکزی اجاره‌بهای مسکن در مرداد امسال نسبت به مرداد سال گذشته رشد ۴۵ درصدی داشته است.

براساس اعلام بانک مرکزی اجاره‌بهای مسکن در شهر تهران طی معاملات مرداد امسال نسبت به مرداد سال گذشته رشد ۴۵.۲ درصدی داشته است. همچنین این شاخص (رشد اجاره‌بها) در کل کشور در مرداد امسال در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته با افزایش ۵۰.۶ درصدی مواجه شده است. آمارها همچنین حاکی از رشد ماهانه عجیب ۴.۶ درصدی اجاره مسکن در مرداد امسال نسبت به ماه قبل از آن (تیر ۱۴۰۱) در تهران و ۴.۷ درصدی در همه مناطق شهری کشور است، این در حالی است که در تیر امسال اجاره‌بها نسبت به خرداد نیز افزایش ۴.۵ درصدی داشت که نشان می‌دهد رشد اجاره مسکن نه تنها متوقف نشده، بلکه ادامه‌دار هم بوده است. رشد ۴.۶ درصدی اجاره مسکن در مرداد نسبت به تیر امسال، بالاترین میزان رشد ماهانه اجاره‌بهای مسکن در ۵ ماه امسال بود.

سیاست تعیین سقف افزایش اجاره مسکن موثر بود؟

برای نخستین بار در بهار سال ۱۳۹۹ سقف افزایش اجاره‌بها در تهران ۲۰ درصد تعیین شد که به تصویب ستاد ملی مقابله با کرونا رسید.

در خرداد سال ۱۴۰۰ ستاد ملی مقابله با کرونا سقف افزایش اجاره مسکن را ۲۵ درصد تعیین کرد. امسال نیز این مصوبه به شورای‌عالی هماهنگی سران قوا رفت و همان رقم سال گذشته (۲۵ درصد) برای سقف اجاره مسکن در قراردادهای تمدیدی رهن و اجاره مسکن به تصویب رسید و ابلاغ شد.

طی ۳ سالی که از اجرای سیاست تعیین سقف اجاره‌بها می‌گذرد، روند افزایشی اجاره‌بها هرگز متوقف نشد. در حالی که محمود محمودزاده، معاون سابق مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی ادعا کرده بود با اعمال این سیاست، از روند افزایشی شدید اجاره‌بها کاستیم، برخی کارشناسان اقتصاد مسکن با این ادعای محمودزاده مخالف و مدعی‌اند که بازار عرضه و تقاضای اجاره مسکن، حتی در صورت مداخله دولت هم کار خود را می‌کند.

اظهارات متناقض مسئولان

رشد اجاره‌بها و نبود کنترل بر این بازار در حالی اتفاق افتاده که محمودزاده در گفت‌وگو با مهر درباره اثرگذاری سیاست تعیین سقف افزایش اجاره‌بها طی ۳ سالی که این سیاست در حال اجراست، اظهار کرد: مرکز آمار ایران، رشد اجاره مسکن در پایان سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹ را ۳۲ درصد اعلام کرده بود.

وی ادامه داد: در ستاد ملی مقابله با کرونا سقف افزایش اجاره‌بهای مسکن ۲۵ درصد تعیین شده بود که تنها ۷ درصد بیشتر از سقف تعیین‌شده، افزایش نشان می‌دهد و عمدتا قراردادهای جدید رهن و اجاره مسکن بودند که این سقف را رعایت نکردند اما میزان رعایت سقف افزایش اجاره‌بها در قراردادهای تمدیدی بیشتر بود؛ بنابراین اقدام ما در تعیین سقف افزایش اجاره‌بهای مسکن، «مثبت» بود. محمودزاده گفت: در همان سال (۱۳۹۹) میزان اثاث کشی‌ها براساس اعلام اتحادیه حمل اثاثیه منزل، کاهش ۶۴ درصدی داشت.

معاون سابق مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی یادآور شد: در سال ۱۴۰۰ ستاد ملی مقابله با کرونا در خرداد سقف اجاره‌بهایی که در سال ۱۳۹۹ تعیین شده بود را ابقا کرد، اما باتوجه به بهبود وضع کرونا، پروتکل‌ها کمتر رعایت و احکام تخلیه بیشتری برای مستاجران از سوی شوراهای حل اختلاف صادر شد؛ بنابراین برای سال ۱۴۰۱، موضوع تعیین سقف افزایش اجاره‌بهای مسکن به شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا ارجاع شد.

محمودزاده تاکید کرد: براساس اعلام اتحادیه مشاوران املاک، میزان تحقق‌پذیری سیاست تعیین سقف افزایش اجاره‌بها برای شهر تهران ۴۸ درصد بوده است.

مرکز آمار چه می‌گوید

ادعای رشد تنها ۷ درصدی اجاره مسکن نسبت به سقف تعیین شده در حالی است که مرکز آمار ایران اعلام کرد: متوسط مبلغ اجاره ماهانه زمستان ۱۴۰۰ به‌علاوه ۳ درصد ودیعه پرداختی برای اجاره یک مترمربع زیربنای مسکونی معامله شده در فصل مذکور (زمستان ۱۴۰۰) از طریق بنگاه‌های معاملات ملکی در شهر تهران ۱۰۶ هزار تومان با میانگین مساحت ۸۱ مترمربع و متوسط عمر بنای ۱۶ سال بوده که نسبت به فصل قبل (پاییز ۱۴۰۰) ۲۲.۲ درصد و نسبت به فصل مشابه سال قبل (زمستان ۱۳۹۹) ۵۶.۶ درصد، افزایش داشته است. مرکز آمار متوسط مبلغ اجاره ماهانه در پاییز ۱۴۰۰ به‌علاوه ۳ درصد ودیعه پرداختی برای اجاره یک مترمربع زیربنای مسکونی معامله شده از طریق بنگاه‌های معاملات ملکی در سطح کشور را ۳۱ هزار و ۷۰۰ تومان با میانگین مساحت ۱۰۲ مترمربع و متوسط عمر بنای ۱۴ سال عنوان و اعلام کرد این شاخص نسبت به فصل قبل (تابستان ۱۴۰۰) ۲.۸ درصد و نسبت به فصل مشابه سال قبل (پاییز ۱۳۹۹) ۵۱.۹ درصد افزایش داشته است. این مرکز متوسط مبلغ اجاره ماهانه به‌علاوه ۳ درصد ودیعه پرداختی برای اجاره یک مترمربع زیربنای مسکونی معامله شده از طریق بنگاه‌های معاملات ملکی در سطح کشور را ۳۰ هزار و ۸۰۰ تومان با میانگین مساحت ۱۰۴ مترمربع و متوسط عمر بنای ۱۴ سال دانست و اعلام کرد: این افزایش اجاره‌بها نسبت به فصل قبل (بهار ۱۴۰۰) ۹.۴ درصد و نسبت به فصل مشابه سال قبل (تابستان ۱۳۹۹) ۵۸.۸ درصد بوده است.

افزایش اجاره مسکن باز هم ادامه خواهد داشت؟

همچنین برخی گزارش‌های منتشره از رشد ۶۰ درصدی اجاره‌بها در سال ۱۴۰۰ در شهر تهران نسبت به سال ۹۹ حکایت دارد، این در حالی است که میانگین تورم اجاره سالانه ۳ دهه اخیر ۲۲ درصد بوده که از عبور رشد تورم اجاره مسکن از رقم ۴۰۰ درصدی طی چند سال اخیر خبر می‌دهد. کارشناسان اقتصاد مسکن معتقدند ظرف ۴ سال گذشته، نرخ مسکن رشد ۶۰۰ تا ۷۰۰ درصدی داشته و از آنجایی که اجاره مسکن، تابعی از رشد نرخ مسکن است، همچنان شاهد افزایش اجاره‌بها خواهیم بود؛ چراکه هنوز بخش اجاره مسکن نتوانسته این فاصله خود با رشد نرخ مسکن را جبران کند.

